

203267

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ADNOTATE

No. 38

LEGE

PENTRU

ORGANIZAREA MINISTERELOR

Insoțită de Expunerea de motive
a D-lui Prim-Ministru IULIU MANIU
Avizul Consiliului Legislativ și
Rapoartele dela Cameră și Senat

EDIȚIA II-a

BUCUREȘTI I
EDITURA „CURIERUL JUDICIAR”, S. A.
1930

Lei 60.—

LEGE*)

pentru

**modificarea articolelor 122, 126, 145 146 și 147 din legea
pentru organizarea ministerelor din 2 August 1929**

ART. I. — *Art. 122 se modifică după cum urmează:*

Ministrul industriei și comerțului se ocupă cu problemele de ordin tehnic, ce privesc industria, meseriile, minele și comerțul țării. Ele are în sarcina sa armonizarea activității tuturor factorilor economiei naționale, studierea și prepararea lucrărilor de legiferare economică, privind comerțul, industria, meseriile și minele țării, precum și buna îndrumare și supraveghere a acestora.

ART. II. — *Art. 126 se modifică după cum urmează:*

Ministrul industriei și comerțului își exercită atribuțiunile sale prin următoarele direcțiuni și servicii, în afară de cele arătate la art. 13 din lege:

1. Direcțiunea Energiei și Comercializărilor.
2. Direcțiunea Industriei.
3. Direcțiunea Comerțului.
4. Direcțiunea Minelor.
5. Direcțiune Măsurilor, Greutăților și Metalelor Prețioase.
6. Regia Autonomă a Conductelor de Petrol.
7. Institutul Geologic.
8. Institutul de export.

*) Votată de Senat la 3 Septembrie, de Cameră la 13 Septembrie 1932, publicată în *Monitorul Oficial* Nr. 232 din 4 Oct. 1932.

Legea modificată este publicată în broșura Nr. 38 din Biblioteca Legilor Uzuale la Curierul Judiciar Prețul 60 lei.

ART. III. — *Art. 145 se modifică după cum urmează:*

Regia Autonomă a Conductelor de Petrol funcționează potrivit legii speciale.

ART. IV. — *Art. 146 se modifică după cum urmează:*

Ministrul lucrărilor publice și comunicațiilor are în atribuțiunile sale:

a) Exercițarea drepturilor prevăzute în legile privitoare la „Regia Autonomă a Căilor Ferate Române”, la Regia Autonomă a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor, la Regia Autonomă a Casei Muncii C. F. R., la Regia Autonomă a Porturilor și Căilor de Comunicație pe Apă, la „Drumuri”, etc.;

b) Studiul, proiectarea și executarea lucrărilor de amenajare a cursurilor de ape, interesul general și a râurilor navigabile și flotabile;

c) Stabilirea condițiilor de înființare de exploatare a tuturor folosințelor de apă și a lucrărilor de amenajare a apelor, în conformitate cu dispozițiunile legii apelor;

d) Controlul studiilor lucrărilor de edilitate ce se execută de către județe și comune;

e) Proiectarea și executarea clădirilor serviciului statului;

f) Controlul și supravegherea lucrărilor de construcții de clădiri ce se fac de către județe, comune sau administrațiuni controlate de stat;

g) Controlul studiilor și lucrărilor de urbanism ce se execută de județe și comune;

h) Studii directive și controlul tehnic, relative la șosele județene, vicinale și comunale;

i) Examinarea proiectelor de construcții de căi ferate de interes particular, supravegherea construcțiilor și controlul exploatării;

j) Examinarea proiectelor de construcțiuni din punct de vedere tehnic și economic al tuturor lucrărilor ce se execută de stat, județ, comună sau administrațiuni, controlate de stat și pentru care nu există alte organe instituite prin legi speciale;

l) Organizarea, supravegherea și întreținerea învățământului tehnic mediu și inferior pentru pregătirea

personalului necesar la îndeplinirea atribuțiilor de mai sus.

ART V. — *Art. 147 se modifică după cum urmează:*

Pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice și Comunicațiilor funcționează următoarele administrații:

1. Regia Autonomă a Căilor Ferate Române;
2. Direcțiunea generală a drumurilor;
3. Regia Autonomă a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor;
4. Regia Autonomă a Casei Muncii C. F. R.;
5. Regia Autonomă a Porturilor și Căilor de Comunicație pe Apă;

Ministerul, în afară de cele arătate la art. 13, cu prinde următoarele direcțiuni:

1. Direcțiunea apelor;
2. Direcțiunea lucrărilor de edilitate, arhitectură și urbanism;
3. Direcțiunea tehnică a drumurilor județene, vicinale și comunale;
4. Direcțiunea căilor ferate particulare.
5. Direcțiunea contenciosului.

ART. VI. Toate dispozițiunile contrarii legii de față cuprinse în orice legi sau regulamente sunt și rămân abrogate.

BIBLIOTECA LEGILOR UZUALE ANOTATE

No. 38

LEGE

PENTRU

ORGANIZAREA MINISTERELOR

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Insoțită de Expunerea de motive
a D-lui Prim-Ministru IULIU MANIU
Avizul Consiliului Legislativ și
Rapoartele dela Cameră și Senat

BUCUREȘTI I
EDITURA „CURIERUL JUDICIAR“, S.A
1930

LEGE^{*)}

pentru organizarea Ministerelor

PARTEA I

Serviciile centrale

TITLUL I

PRINCIPII GENERALE

§ 1. — Numirea și revocarea miniștrilor

ART. 1. — Regele numește și revoacă pe miniștri. Regele desemnează persoana însărcinată cu formarea guvernului.

Decretul de numire al președintelui de Consiliu se contrasemnează de președintele de Consiliu demisionat sau revocat, sau de oricare ministru din cabinetul demisionat; el poate fi însă contrasemnat și de noul președinte de Consiliu.

ART. 2. — Decretul de numire al miniștrilor se contrasemnează de președintele de Consiliu.

ART. 3. — Primul-ministru și miniștri intră în funcțiune după ce depun următorul jurământ în fața Regelui:

^{*)} Votată de Senat la 26 Iulie 1929 și de Cameră la 28 Iulie 1929, publicată în *Monit. Oficial*, no. 169 din 2 August 1929.

„Jur credință Regelui”.

„Jur să respect Constituțiunea și legile Tării, să apăr drepturile ei și să păstrez secretele de Stat”.

Despre acest jurământ se face un proces-verbal semnat de Rege, de primul-ministru și de miniștri, care se conservă la Președinția Consiliului.

Subsecretarii de Stat depun acelaș jurământ înaintea președintelui de Consiliu.

ART. 4. — În afară de miniștri secretari de Stat, titulari de departamente, se pot numi și miniștri secretari de Stat, fără portofoliu.

Acești miniștri sunt încadrați la Președinția Consiliului; atribuțiile lor se determină de președintele de Consiliu.

ART. 5. — Numai miniștrii au dreptul să contra-semneze actele Regelui; numai ei sunt supuși legii responsabilității ministeriale.

O lege specială va stabili normele după cari se exercită responsabilitatea ministerială.

ART. 6. — Subsecretarii de Stat vor putea lua parte la desbaterile Corpurilor legiuitoare, sub responsabilitatea miniștrilor.

§ 2. — Consiliul de Miniștri

ART. 7. — Miniștrii întruniți, după convocarea președintelui de Consiliu, pentru a se consfătuși și a decide, alcătuiesc Consiliul de Miniștri.

§ 3. — Despre ministere și miniștri

ART. 8. — Serviciile Statului sunt grupate pe ministere.

Miniștri sunt numiți pe ministere.

Ministrul este șeful administrațiunii ministerului său.

ART. 9. — Ministerele sunt :

1. Ministerul de Interne;
2. Ministerul de Externe;
3. Ministerul de Finanțe;
4. Ministerul de Justiție;
5. Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor;
6. Ministerul Armatei;
7. Ministerul Agriculturii și Domeniilor;
8. Ministerul de Industrie și Comerț;
9. Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor.
10. Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

ART. 10. — Ministerele reprezintă interesele generale ale Statului ce le sunt atribuite prin prezența lege. Ele n'au personalitate juridică proprie; pot totuș stă în justiție și încheiă acte juridice în numele Statului și pentru Stat.

Imobilele și obiectele date în folosința ministerelor și oficiilor și institutelor dependente de ele, sunt proprietatea Statului și asupra folosinței lor dispune Consiliul de Miniștri.

ART. 11. — Ministerele și subsecretariatele de Stat nu se pot înființa și desființa decât prin lege. În baza prezentei legi se vor pufeă numi după trebuință, subsecretari de Stat, al căror număr nu va putea însă depăși numărul ministerelor. Repartizarea lor pe ministere se va face prin decret regal, după nevoile serviciului.

ART. 12. — Ministerele se împart în direcții, direcțiile în servicii, serviciile în secții și secțiile în birouri.

Numai serviciile organizate prin legea de față sau prin legi speciale, ca direcțiuni generale, vor purtă această numire.

Serviciile numite „administrațiuni”, „regii și case autonome”, sunt direcțiuni generale.

Serviciile publice, dotate cu personalitate juridică, își păstrează titulatura stabilită prin legile lor organice.

ART. 13. — Pe lângă fiecare minister funcționează, în afară de direcțiile lui speciale:

1. Serviciul cabinetului ministrului;
2. Serviciul cabinetului subsecretarului de Stat la departamentele unde există subsecretar de Stat;
3. Secretariatul general;
4. Direcțiunea contabilității.

ART. 14. — Serviciul cabinetului ministrului are ca atribuțiuni: primirea corespondenței și a cererilor adresate personal ministrului, cifrarea și descifrarea corespondenței, fixarea ordinei audiențelor la ministru și executarea oricăror lucrări date de ministru.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Cabinetul ministrului este condus de un șef de cabinet și funcționarii necesari.

ART. 15. — Serviciul cabinetului subsecretarului de Stat este condus de un șef de cabinet și va avea în atribuțiile sale chestiunile și lucrările încredințate de subsecretarul de Stat.

ART. 16. — Secretariatul general are sub ordinele sale:

- a) Secția personalului ;
- b) Secția inspectorilor ;
- c) Comisiile de numiri și înaintării ;
- d) Secția de registratură generală și de arhivă ;
- e) Secția de studii, documentare și statistică ;
- f) Biblioteca ;
- g) Secția de arhitectură ;
- h) Secția de contencios ;
- i) Medicul ministerului ;

j) Intendentul, însărcinat cu întreținerea localului și mobilierului.

ART. 17. — Direcțiunea contabilității are în atribuțiunile sale culegerea datelor în vederea pregătirii bugetului, alcătuirea proiectului de lege bugetară, executarea bugetului, ținerea contabilității ministerului, verificarea, lichidarea și ordonanțarea cheltuelilor, facerea inventarului de averea mobilă și imobilă dela minister și de la toate serviciile dependente de minister, din țară și întreținerea lor.

ART. 18. — Direcția contabilității cuprinde următoarele servicii :

a) Serviciul veniturilor, cu două secții: constatarea și urmărirea;

b) Serviciul cheltuelilor cu două secții: angajarea și ordonanțarea ;

c) Serviciul controlului financiar ;

d) Serviciul inventarierii averii mobile și imobile a Ministrului.

Contabilitatea generală a Statului este organizată în mod special pe lângă Ministerul de Finanțe.

Ministerul de Finanțe, prin direcțiunea contabilității generale a Statului, va exercita controlul asupra direcțiunilor de contabilitate din ministere, printr'un delegat al său, instituit conform legii contabilității publice, pe lângă fiecare minister.

ART. 19. — Fiecare ministru va fi ajutat în conducerea departamentului său de un secretar general.

Secretarul general are atribuți proprii și atribuțiuni delegate.

Atribuțiile proprii sunt :

a) Conduce secretariatul general;

b) Supraveghează și controlează funcționarea serviciilor ministerului;

c) Indrumează personalul;

d) Ține statele de serviciu și notele calificative ale personalului administrativ din ministere.

Ministerul poate delega parte din atribuțiunile sale secretarului general.

ART. 20 — Delegațiile se dau subsecretarului de Stat și secretarului general prin decizie ministerială, care se publică în „Monitorul Oficial”.

ART. 21. — Fiecare direcție de minister, în afară de serviciile speciale, va avea un birou de primirea, repartizarea și urmărirea lucrărilor.

Acest birou primește dela registratura generală toată corespondența referitoare la direcție, pe care o supune directorului spre repartizare și rezolvare; el urmărește lucrările și dă informații.

ART. 22. — Fiecare minister va avea servicii centrale și exterioare.

ART. 23. — Pe lângă Ministerul de Justiție funcționează serviciul contencios al Statului, care va deservi toate miniserele în orice chestiuni de drept. Acest serviciu va fi organizat prin o lege specială.

ART. 24. — Pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor va funcționa un serviciu pentru orice chestie tehnică ce ar interesa ministerele, potrivit legii speciale.

ART. 25 — Pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor va funcționa un consiliu superior tehnic, un consiliu superior al comunicațiilor și un consiliu superior al apelor.

ART. 26. — Prin legea de față se stabilesc atribuțiunile ministerelor și împărțirea lor în direcțiuni și a direcțiunilor în servicii. Împărțirea serviciilor în secții și a secțiunilor în birouri, precum și fixarea atribuțiunilor serviciilor, secțiilor și birourilor, întrucât nu s'a făcut prin legea de față, în cadrul atri-

buțiunilor direcțiunilor, se va face prin decret regal, dat pe baza jurnalului Consiliului de Miniștri.

ART. 27. — Serviciile contabilității, a registraturii și a arhivei se vor reglementa în mod unitar pentru toate ministerele, prin o lege specială.

Repartizarea și încadrarea personalului între direcțiuni, servicii, secțiuni și biurouri se vor face în conformitate cu dispozițiunile legii de față sau a altor legi speciale.

TITLUL II

SERVICIILE CENTRALE

§ 1. — Președinția Consiliului de Miniștri

ART. 28. — Președintele Consiliului de Miniștri este șeful guvernului.

Președintele Consiliului poate fi titularul unui departament ministerial.

ART. 29. — Președintele Consiliului de Miniștri este șeful serviciilor depinzând de Președinție.

Președintele este ajutat în conducerea serviciilor dependente de Președinție de un subsecretar de Stat și de un secretar general.

ART. 30. — Președinția Consiliului are următoarele servicii:

1. Cabinetul președintelui Consiliului de Miniștri.
2. Cabinetul subsecretarului Stat.
3. Secretariatul general al Președinției Consiliului de Miniștri, având în cădere sa efectuarea jurnalelor și proceselor-verbale ale Consiliului de Miniștri, centralizarea tuturor actelor cari urmează să fie supuse semnăturii regale, primirea petițiunilor, pregătirea lucrărilor ce se supun Consiliului, întocmirea bugetului Președinției, contabilitatea, arhiva și personalul.

4. Direcția informațiilor, având următoarele servicii:

- a) Serviciul presei;
- b) Serviciul propagandei;
- c) Serviciul de informații.

5. Comisiunea disciplinară permanentă a funcționarilor din administrațiile centrale și exterioare.

6. Consiliul superior al apărării țării, care funcționează, conform legii speciale, la Marele Stat Major.

§ 2. — Ministerul de Interne

ART. 31. — Ministerul de Interne are în atribuțiile sale conducerea administrației generale a țării; el îngrijește de ordinea și siguranța Statului.

ART. 32. — Ministerul exercită controlul și supravegherea asupra autorităților locale, în limitele și condițiile stabilite de legi; el îndrumază și asigură coordonarea și armonizarea acestor autorități.

ART. 33. — Ministerul are următoarele servicii centrale, pe lângă cele arătate la art. 13 din lege:

- a) Direcțiunea personalului din serviciile exterioare:
- b) Direcțiunea administrațiunii generale și locale;
- c) Direcțiunea generală a poliției;
- d) Direcțiunea Caselor și Fondurilor speciale.

ART. 34. — Direcțiunea personalului din serviciul exterior are în atribuțiune numirea, înaintarea, pedepsirea, pensionarea funcționarilor de Stat din administrațiunea exterioară a ministrului; comisiunea pentru propuneri de numiri și înaintări.

Această direcție are: serviciul persoalului, cu secții pentru numirea, înaintarea, pensionarea, apli-

care a pedepselor disciplinare funcționarilor și comisiunea de numiri și înaintări.

ART. 35. — Direcțiunea administrației generale și locale are ca atribuțiuni executarea legilor și regulamentelor administrației generale și locale, precum și lucrările relative la modificarea circumscripțiilor administrative.

Ea are următoarele servicii:

a) Serviciul administrației generale, cu secții pentru alegerile parlamentare și aplicarea legii electorale;

b) Serviciul administrației locale, cu secții pentru chestii electorale și de interes pentru județe, comune și asociațiilor lor, directoratele ministeriale locale, prefecturile de județ, preturile.

ART. 36. — Direcția generală a poliției Statului are atribuțiunile fixate prin legea de organizare a poliției generale a Statului și prin legea jandarmăriei.

ART. 37. — Direcțiunea Caselor și Fondurilor speciale are în atribuțiunile sale:

Administrarea Casei de asigurare contra incendiului, conform legii pentru organizarea administrațiunii locale și a regulamentului respectiv;

Administrarea Casei de economie, împrumut, ajutor și pensuni a funcționarilor dependenți de Ministerul de Interne, conform legii organice a Casei și a regulamentului pentru aplicarea acelei legi;

Administrarea fondurilor speciale instituite prin legi și legate, potrivit condițiunilor lor de constituire.

Administrarea economatului funcționarilor Ministerului de Interne.

ART. 38. — Direcțiunea Caselor și Fondurilor speciale are următoarele servicii:

a) Serviciul fondurilor speciale și a Cassei de asigurare contra incendiului;

b) Serviciul Cassei de economie, împrumut, ajutor și pensuni a funcționarilor dependenți de Ministerul de Interne și al economatului;

ART. 39. — Pe lângă secretariatul general funcționează comitetul central de revizuire, potrivit legii pentru organizarea administrațiilor locale.

ART. 40. — Secretariatul general are în atribuțiile sale și lucrările privitoare la acordarea decorațiilor și medaliei „Bărbăție și Credință“.

§ 3. — Ministerul de Externe

ART. 41. — Ministerul de Externe are ca atribuțiuni conducerea politicii externe și întreținerea relațiilor țării cu Statele străine; încheierea, interpretarea și executarea tratatelor și convențiilor internaționale; reprezentarea politicii comerciale în străinătate, în unire cu Ministerul de Industrie și Comerț; numirea reprezentanților țării în străinătate; întreținerea relațiilor cu agenții diplomati ai țărilor străine, acreditați pe lângă Rege.

Are în grija sa întocmirea actelor de stare civilă și de notariat în străinătate, pentru supușii români, prin agenții diplomati și consulari.

Prin intermediul său se execută sentințele civile și comerciale în țară și străinătate. Tot în sarcina sa cade aplicarea legii recrutării pentru cetățenii români aflați în străinătate, ca și cererile de extradare.

Ministerul de Externe ține registrele generale și particulare ale ordinelor naționale și ale medaliei și Crucii serviciului Credincios și intervine pentru a se autoriza portul decorațiilor străine.

ART. 42. — Ministerul de Externe are, pe lângă serviciile și direcțiile arătate la art. 13, următoarele direcțiuni:

1. Direcția politică.
2. Direcția consulară.

Art. 43. — Direcția politică se compune din:

a) **Serviciul pentru Occident**, alcătuit din:

Secția I, însărcinată cu afacerile privitoare la:

- America de Nord și Sud;
- Anglia (Imperiul Britanic);
- Coloniile și mandatele acestor țări.

Secția II, însărcinată cu afacerile referitoare la:

- Franța;
- Belgia;
- Italia;
- Vaticanul;
- Spania;
- Portugalia;

Coloniile și mandatele acestor țări.

Secția III, însărcinată cu afacerile referitoare la:

- Germania;
- Elveția;
- Olanda;
- Tările Scandinave;
- Coloniile acestor țări.

Secția IV, însărcinată cu afacerile referitoare la:

- Societatea Națiunilor;
- Minorități;
- Executarea tratatelor;

b) **Serviciul pentru Orient**, compus din:

Secția V, însărcinată cu afacerile referitoare la:

- Mica Înțelegere;
- Austria.
- Ungaria.

Secția VI, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Polonia;
 Tărilee Baltice;
 Filanda;
 Rusia.

Secția VII, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Bulgaria;
 Albania;
 Turcia;
 Grecia;
 Egipt;

Secția VIII, însărcinată cu afacerile referitoare la:

Dunăre;
 Comisiunile Dunărene;
 Regimul apelor internaționale.

Fiecare din aceste două servicii vor fi conduse de către un ministru plenepotențiar;

c) Serviciul economic.

ART. 44. — Direcțiunea consulară are următoarele atribuțiuni: rezolvarea chestiunilor consulare și a afacerilor cari privesc interesele românilor în străinătate, atât referitoare la chestiunile de stare civilă cât și la orice alte chestiuni.

ART. 45. — Direcția consulară are următoarele servicii:

a) Serviciul afacerilor consulare;

b) Serviciul contenciosului, ale cărei atribuțiuni sunt rezolvarea tuturor afacerilor, având caracter juridic, nepolitic, cari privesc interesele străinilor în România, atât referitoare la chestiunile de stare civilă, cât și la orice alte chestiuni.

ART. 46. — Pe lângă secretariatul general funcționează, în afară de serviciile prevăzute la art. 16 din lege, serviciul Protocolului și Cancelăria ordinelor.

În atribuțiunile acestui serviciu e dat ceremonialul

Ministerului Afacerilor Străine, precum și ținerea registrelor generale și particulare ale ordinelor naționale și ale Crucii și medaliei Serviciului credincios.

Tot prin acest serviciu se acordă autorizațiuni de port de decorații străine și se acordă străinilor decorații românești.

De acest serviciu depinde biuroul translatorilor.

ART. 47. — Pe lângă secretariatul general funcționează consiliul superior diplomatic, având ca atribuție examinarea, la cererea ministrului și împreună cu dânsul, a chestiunilor externe de competență.

Acest consiliu este compus dintr'un președinte și 3—4 membri.

ART. 48. — Asemenea va funcționa pe lângă secretariatul general un consiliu juridic, compus dintr'un consilier juridic al Ministerului de Externe și din 3 până la 5 jurisconsulți, ca membri. Acest consiliu va referi asupra aspectelor juridice ale chestiunilor de cari ministerul de externe va fi chemat a se ocupa; va apăra, pe baza unei delegațiuni speciale, interesele Statului în fața instanțelor judecătorești sau în fața organelor internaționale din țară sau străinătate; va studia problemele de drept internațional, în special cele de cari sunt chemate a se ocupa Societatea Națiunilor și Curtea Permanentă de arbitraj din Haga; va îngriji colectarea publicațiilor juridice de orice fel din țară sau străinătate, cari interesează statul.

§ 4. — Ministerul de Finanțe

ART. — 49. — Ministerul de Finanțe are în atribuția sa administrația generală a finanțelor Statului precum și controlul financiar al serviciilor și stabilimentelor publice.

ART. 50. — Administrația centrală a Ministerului de Finanțe cuprinde serviciile centrale și serviciile speciale, cari se conduc de legile lor organice.

ART. 51. — Ministerul de Finanțe cuprinde pe lângă serviciile arătate la art. 13 și următoarele direcțiuni:

1. Direcțiunea conabilității generale a Statului și a finanțelor publice.
2. Direcțiunea datoriei publice.
3. Cassieria Centrală a Tezaurului Public.
4. Direcțiunea contribuțiilor.
5. Direcțiunea vămile.
6. Direcțiunea mișcării fondurilor.

Serviciile speciale care se conduc de legile lor organice sunt:

1. Inalta Curte de Conturi.
2. Cassa de Depuneri și consemnațiuni.
3. Cassa generală de pensuni.
4. Administrația Monopolurilor Statului, care funcționează pe baza legii Cassei Autonome a Monopolurilor Regatului României.
5. Monitorul Oficial și Imprimeriile Statului, inclusiv fabrica de timbre.
6. Creditul județean și comunal.
7. Cassele de împrumut pe gaj.

ART. 52. — Direcțiunea contabilității generale a Statului are ca atribuțiuni:

Intocmește proiectul de buget general al Statului și al legii bugetare, întocmește și încheie conturile bugetare și al tezaurului public, controlează din punct de vedere financiar și contabil toate serviciile instituțiilor ale căror bugete se votează de Adunarea deputaților.

ART. 53. — Direcția contabilității generale a Statului are următoarele servicii:

- a) Serviciul bugetelor și a scriptelor;
 - b) Serviciul inventarelor și al restituirilor;
 - c) Serviciul controlului datoriei publice;
- Pe lângă ea este alipit oficiul licitațiilor.

ART. 54. — Direcția datoriilor publice are ca atribuțiuni administrarea datoriei Statului și aplicarea dispozițiilor din tratate relative la datorii și despăgubiri, având următoarele servicii:

- a) Serviciul administrativ și al emisiunilor;
- b) Serviciul amortismentelor și al opozițiilor;
- c) Serviciul contabilității și ordonanțării;
- d) Serviciul primirii, verificării și descărcării valorilor intrate;
- e) Serviciul despăgubirilor de Răsboi. Pe lângă ea este alipită comisiunea despăgubirilor de răsboi.

ART. 55. — Cassieria centrală a tezaurului public primește și repartizează sumele, valorile și garanțiile vărsate de administrațiuni până la întrebuințarea și depunerea lor; execută plăți din bugetul Statului.

Ea are:

- a) Serviciul operațiunilor efectuate de încasări și plăți;
- b) Serviciul tezaurului public.

ART. 56. — Direcțiunea contribuțiunilor are ca atribuțiuni întocmirea și aplicarea legilor și regulamentelor relative la constatarea și urmărirea contribuțiunilor directe și indirecte.

Ea are:

- a) Serviciul contribuțiunilor directe;
- b) Serviciul succesiunilor;
- c) Serviciul impozitelor indirecte;

- d) Serviciul taxelor;
- e) Serviciul timbrelor;
- f) Serviciul cifrei de afaceri și al taxei de lux.

Pe lângă direcția vămilor funcționează comisiunea centrală fiscală și comisiunea specială a timbrului.

ART. 57. — Direcția vămilor are ca atribuțiuni întocmirea și aplicarea legilor și regulamentelor vamale, precum și administrația generală a vămilor, având următoarele servicii:

- a) Serviciul administrativ;
- b) Serviciul tarifelor și al contravențiilor;
- c) Serviciul exterior.

Pe lângă această direcție funcționează comisia superioară vamală.

ART. 58. — Direcțiunea mișcării fondurilor are ca atribuțiuni:

Indeplinește serviciul de transcriere și de repartizare a fondurilor între diferitele administrațiuni ale Statului, întreține relațiile cu instituțiunile financiare, publice și private, precum și cu Banca Națională, centralizează situațiile casieriiilor, administrațiilor financiare și casieriei centrale a tezaurului public. Inregistrează avizele ordonanțelor de plată și de delegațiune.

Direcția mișcării fondurilor are următoarele servicii:

- a) Serviciul cheltuelilor;
- b) Serviciul operațiunilor de trezorerie.

ART. 59. — In cadrele secretariatului general vor funcționa serviciul statisticii financiare, cu atribuția centralizării datelor statistice, având următoarele secții:

- a) Secția statisticeii comerțului exterior;
- b) Secția statisticeii financiare.

ART. 60. — Secretariatul general va avea un Oficiu de studii financiare, care are ca atribuțiuni adunarea și prelucrarea materialului documentar pentru studiul finanțelor publice și private, al politicii economice și al programelor de statistică; prepararea și executarea lucrărilor legislative în materie financiară și exercitarea supravegherii burselor și a aplicării legii monetare.

Tot aci vor funcționa:

- a) Serviciul economiei financiare;
- b) Biourul devizelor.

Se vor alipi la secretariatul general;

- a) Consiliul financiar superior;
- b) Consiliul economiei financiare;
- c) Comisiunea tehnică bugetară.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
§ 5. — **Ministrul Justiției**

ART. 61. — Ministrul Justiției are atribuțiunea de a supraveghia și asigura buna distribuire a justiției.

Raporturile dintre Ministrul Justiției și organele puterii judecătorești sunt acelea prevăzute în legea pentru organizarea judecătorească.

ART. 62. — Ministerul Justiției are în atribuțiunile sale numirea și disciplina personalului judecătoresc și a funcționarilor auxiliari, în conformitate cu legea pentru organizarea judecătorească.

ART. 63. — Ministrul Justiției îndeplinește față de Consiliul legislativ atribuțiunile prevăzute de legea organică a Consiliului legislativ.

ART. 64. — Ministerul Justiției veghează la executarea hotărârilor judecătorești.

ART. 65. — Ministerul justiției este șeful tuturor serviciilor cu caracter administrativ al departamentului său.

El supraveghează bunul mers al justiției, fără a se putea amesteca în atribuțiunile instanțelor judecătorești și a cunoaște fondul proceselor.

ART. 66. — Ministrul justiției este șeful suprem al membrilor parchetului, cărora le poate da ordine și instrucțiuni privitor la urmărirea crimelor și delictelor. El face propuneri pentru amnistie și grațieri.

ART. 67. — Ministrul justiției are în grija sa promulgarea legilor, pe cari le supune Regelui spre sancționare și contrasemnează decretele de promulgare.

El este depozitarul originalului legilor.

El este păstrătorul sigiliului statului.

ART. 68. — Ministrul justiției este ofițer de stare civilă pentru membrii familiei regale, conform legii speciale.

ART. 69. — Ministerul Justiției cuprinde, pe lângă serviciile arătate la art. 13 din lege și următoarele direcțiuni cu caracter special:

1. Direcția personalului judecătoresc și administrațiunii justiției.

2. Direcția judiciară, a cărților funduare și a controlului administrării averii incapacabililor.

3. Direcția contenciosului Statului.

ART. 70. — Direcția personalului și administrațiunii justiției îndeplinește toate lucrările pe care legea de organizare judecătorească, legea de organizare a Consiliului legislativ, statutul funcționarilor publici și legea generală de pensiuni le pun în sarcina Ministerului Justiției, precum și orice alte lu-

crări cari prin natura lor intră în atribuțiunea acestei direcțiuni.

ART. 71. — Pe lângă aceste direcțiuni funcționează:

a) Consiliul superior al magistraturii;

b) Comisia de recomandări pentru numirea consilierilor permanenți ai Consiliului legislativ.

ART. 72. — Direcția personalului și administrației justiției se împarte în trei servicii:

1. Serviciul personalului judecătoresc.

2. Serviciul lucrărilor consiliului superior al magistraturii și al comisunii de recomandări pentru numirea consilierilor permanenți ai Consiliului legislativ.

3. Serviciul administrației justiției.

ART. 73. — Direcțiunea juriciară, a cărților funduare, a controlului administrării averii incapacabililor are în căderea sa rezolvarea și îndeplinirea tuturor lucrărilor privitoare la aplicarea legilor de resortul justiției și a convențiunilor internaționale de drept public sau privat; supraveghează funcționarea serviciilor cărților funduare și exercită controlul asupra administrării averii incapacabililor.

De această direcțiune depind și serviciile medico-legale și de identificare.

ART. 74. — Pe lângă această direcțiune funcționează, conform legilor speciale:

a) Comisia de naturalizări;

b) Comisia superioară a persoanelor juridice.

ART. 75. — Direcția juridică se împarte în șase servicii.

1. Serviciul lucrărilor civile.

2. Serviciul lucrărilor penale.

3. Serviciul cărților funduare.

4. Serviciul controlului administrării averilor incapacabililor.

5. Serviciul statisticii.

6. Serviciul medico-legal și de identificare.

ART. 76. — Direcția contenciosului Statului va funcționa potrivit legii speciale care va organiza acest contencios.

ART. 77. — Pe lângă Ministerul Justiției funcționează:

Direcția generală a penitenciarelor și institutelor de prevenție, potrivit legii speciale organice.

ART. 78. — Pe lângă secretariatul general funcționează:

Comisiunea centrală electorală, potrivit dispozițiilor legii electorale.

ART. 79. — Pe lângă secretariatul general se va înființa o casă de economie, credit și ajutor a personalului judecătoresc și auxiliar, care va funcționa potrivit legii speciale ce o va organiza.

§ 6. — Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor

ART. 80. — Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor are în atribuțiunile sale administrarea și controlul învățământului de Stat, de toate gradele și supravegherea învățământului particular.

El este reprezentantul Statului față de toate cultele profesate pe teritoriul României, cu dreptul de control și supraveghere asupra lor.

ART. 81. — Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor cuprinde pe lângă serviciile arătate la art. 13 din lege și următoarele direcțiuni și servicii speciale:

1. Direcția învățământului primar.

2. Direcția învățământului secundar.
3. Direcția învățământului superior.
4. Direcția învățământului profesional.
5. Direcția învățământului confesional și particular.
6. Direcția cultelor.
7. Direcția artelor.
8. Consiliul general al instrucțiunii.
9. Consiliul permanent.
10. Comisia centrală de judecată.
11. Consiliul inspectorilor generali.

ART. 82. — Pe lângă minister funcționează ca instituții autonome, potrivit legilor lor organice:

1. Cassa școalelor și a culturii poporului.
2. Cassa de credit, economie și ajutor a corpului didactic.

ART. 83. — Direcția învățământului primar are în atribuțiunile sale administrarea, îndrumarea și controlul școalelor primare publice și a grădinilor de copii, centralizarea și soluționarea lucrărilor relative la înființarea și desființarea școalelor și a posturilor, la adunarea materialului în vederea întocmirii legilor și regulamentelor școlare; conlucrează împreună cu Administrația Casei școalelor și a culturii poporului, în vederea tipăririi și răspândirii cărților didactice de curs primar; adună, clasează și publică datele statistice relative la această ramură de învățământ; formează și ține la curent statele personale ale tuturor membrilor corpului didactic și ale funcționarilor dependenți de ea.

Această direcție se împarte în următoarele servicii:

- a) Serviciul administrării școalelor.
- b) „ personalului.
- c) „ statistice și al arhivei.
- d) „ statelor personale ale membrilor corpului didactic din învățământul primar.

ART. 84. — Direcția învățământului secundar are în atribuțiunile sale administrarea, îndrumarea și controlul școalelor secundare, precum: gimnaziile, licee, școli normale și seminariile.

Această direcție se împarte în următoarele servicii:

- a) Serviciul administrării școalelor;
- b) Serviciul personalului;
- c) Serviciul statelor personale, al arhivei și al statistice.

ART. 85. — Direcția învățământului superior are în atribuțiunile sale administrarea universităților și a școalelor și institutelor superioare tehnice, a institutelor de cultură universitară, a arhivelor Statului, și a bibliotecilor universitare și publice, a personalului universitar al tuturor laboratoarelor, a școlilor superioare anexate universităților, întocmirea statisticii universitare și a statelor personale a funcționarilor administrativi, precum și a statelor personale ale membrilor corpului didactic.

Această direcție are următoarele servicii:

- a) Serviciul administrativ și al personalului didactic;
- b) Serviciul statistice, arhivelor Statului, al bibliotecilor și al statelor personale ale membrilor corpului didactic.

ART. 86. — Direcția învățământului profesional are în atribuțiunile sale administrarea, îndrumarea

și controlul școalelor profesionale, comerciale, de meserii, de gospodărie

ART. 87. — Această direcție cuprinde patru servicii:

1. Serviciul școalelor profesionale și de gospodărie.

2. Serviciul școalelor comerciale.

3. Serviciul școalelor de meserii.

4. Serviciul statelor personale, al arhivei și al statisticii.

ART. 88. — Direcția învățământului particular și confesional are în atribuțiunile sale administrarea, îndrumarea și controlul învățământului de toate gradele, ce se predă în școalelor particulare ale confesiunilor și în familie.

Această direcțiune are următoarele servicii:

a) Serviciul administrativ și al autorizărilor.

b) Serviciul personalului și al controlului.

c) Serviciul statelor personale, statisticii și al arhivei.

ART. 89. — Direcția cultelor are în atribuțiunile sale îndrumarea și coordonarea raporturilor dintre Stat și diferite confesiuni, exercitarea dreptului de control, priveghere și inspecțiune asupra afacerilor bisericesti, propuneri pentru numiri, transferări, concedii, scoaterea la pensie a personalului bisericesc, precum și executarea tuturor dispozițiunilor din legi și regulamente privitoare la culte.

Această direcție are următoarele servicii:

a) Serviciul cultelor naționale.

b) Serviciul cultelor minoritare.

c) Serviciul statisticeii, studiilor, a statelor personale și al arhivei.

ART. 90. — Direcțiunea artelor are în atribuțiu-

nile sale îndrumarea și încurajarea activității artistice în ce privește artele plastice, literatura, muzica, și monumentele istorice.

Are următoarele servicii:

1. Serviciul artelor frumoase, literaturii și muzicii și folklorului.
2. Serviciul învățământului artistic, muzical și muzeele.

Pe lângă această direcțiune funcționează comisiunea monumentelor istorice.

ART. 91. — Consiliul inspectorilor generali, organizat în mod special, își dă avizul în toate chestiunile prevăzute de legi și regulamente. El lucrează sub președinția secretarului general, sau în lipsa acestuia, sub președinția celui mai vechi inspector genera al învățământului secundar.

ART. 92. — Consiliul general al instrucțiunii este organul de îndrumare și coordonare a proiectelor de legi și regulamente și a măsurilor ce ministerul urmează a lua.

El este format:

- a) Din președintele Academiei Române;
- b) Din rectorii universităților și ai școalelor superioare;
- c) Din administratorul Casei școalelor;
- d) Din secretarul general;
- e) Din inspectorii generali ai învățământului;
- f) Din directorii de învățământ din minister.

Acest consiliu va fi convocat cel puțin de două ori pe an, în vederea începerii și terminării anului școlar. El va putea fi convocat ori de câte ori va socoti necesar ministrul.

ART. 93. — Ministrul prezidează consiliul general al instrucțiunii.

ART. 94. — Ministrul va consulta consiliul asupra rapoartelor înaintate de direcțiile de învățământ la fiecare șase luni.

ART. 95. — Consiliul permanent se alcătuește din 6 membri, împărțiți în două secții, fiecare de câte trei membri, numiți dintre profesorii definitivi ai învățământului secundar sau superior, cu decret regal, pe 3 ani. Consiliul permanent lucrează în secțiuni separate și dă avize consultative sau obligatorii în toate chestiunile în cari legile o cer.

ART. 96. — Se institue o comisie centrală de judecată a membrilor Corpului didactic secundar și primar, precum și 7 comisiuni regionale de judecată, care vor funcționa conform legii speciale de organizare.

§ 7. — Ministerul Armatei

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ART. 97. — Ministerul Armatei are în atribuțiunea sa pregătirea tuturor lucrărilor și înzestrarea armatei cu toate mijloacele necesare apărării naționale; el are conducerea, administrarea și controlul întregii armate.

ART. 98. — Ministerul armatei se compune din:

A. *Organele de conducere, superioară, comandament și pregătire:*

1. Consiliul superior al armatei.
2. Marele stat major al armatei.
3. Inspectoratele generale de armată.

B. *Organele tehnice și administrative:*

1. Inspectoratele generale de armă și inspectorate tehnice.

2. Direcția învățământului militar.

3. Direcția personalului.

4. Serviciul contenciosului.

5. Consiliul permanent de revizie.

ART. 99. — Cabinetul ministrului are atribuțiile prevăzute la art. 14.

ART. 100. — Secretariatul general are în atribuțiunile sale coordonarea activității inspectoratelor generale de armă și tehnice, direcții și servicii, rezolvând toate chestiunile ce-i revin prin delegația dată de ministru.

Ajută pe ministru în administrarea și înzestrarea armatei.

Aprobă lucrările și cheltuelile, semnând în locul ministrului cu indicațiunea „*pentru ministru*” deciziile și corespondența pe care acesta nu și-a rezervat-o.

Secretariatul general are sub ordine batalionul trupei M. A., Societatea „Cultul Eroilor”, serviciul sanitar M. A. și registratura generală.

ART. 101. — Consiliul superior al armatei este un organ permanent, care asigură continuitatea pregătirii de război a armatei. Este consultat în toate chestiunile cari privesc pregătirea armatei pentru război, proiecte de legi militare sau proiecte de legi cari interesează apărarea națională, precum și pentru orice chestiuni pe cari ministerul le găsește necesare. El se compune din: Președinte, Ministrul Armatei; membrii: inspectorii generali de armată, șeful Marelui stat-major, doi comandanți de corp de armată și șeful casei militare a M. S. R.

Pentru chestiuni privitoare la înaintare se completează cu: Comandantul corpului de armată respectiv sau inspectorul general de armă, când ofițerul nu aparține vreunui corp de armată, și secretarul general al ministerului care este totdeodată secretarul

consiliului. El redactează procesul-verbal al ședinței.

ART. 102. — Marele stat-major al armatei are în atribuțiunile sale organizarea, instrucția și mobilizarea armatei, informațiuni asupra forțelor militare a diferitelor armate, pregătirea planurilor de război, punerea la curent a inspectorilor de armată cu operațiile probabile, studiul transporturilor forțelor militare, îndrumarea învățământului în școala superioară de război, pregătirea și controlul activității ofițerilor de stat major, coordonarea învățământului în toate instituțiunile de învățământ militar, întocmirea istoricului campaniilor, administrarea fondurilor ce-i sunt afectate.

Pe lângă Marele stat-major funcționează comitetul materialelor de război.

ART. 103. — Marele stat-major al armatei are ca împărțire: organizarea, informațiuni și contra informațiuni, operații, servicii, instrucție, transporturi, istorie, adjutantură. El are sub ordinele sale școala superioară de război, serviciul geografic al armatei, educația fizică și preregimentară, pregătirea militară în școlile politehnice și de arhitectură, muzeul militar, un divizion tren, secretariatul consiliului superior al apărării țării.

ART. 104. — Inspectoratele generale de armată supraveghează și controlează pregătirea de război, din toate punctele de vedere, a comandamentelor trupelor și serviciilor cari intră în subordinea inspectoratelor respective.

ART. 105. — Inspectoratele generale de armată au fiecare câte un stat-major și un serviciu al intendenței.

ART. 106. — Organele tehnice și administrative

sunt: inspectoratele generale de armă, inspectoratul general tehnic, inspectoratul tehnic sanitar și inspectoratul tehnic al intendenței.

ART. 107. — Inspectoratele generale de armă au în atribuțiunea lor organizarea, pregătirea și instrucția unităților și serviciilor respective, cari nu intră în ordinea de bătaie a diviziilor sau a corpurilor de armată.

Organizarea, pregătirea și instrucția în școalele militare de toate categoriile ce aparțin armeei și a centrelor de instrucție.

Elaborarea regulamentelor armeei respective și directive relativ la instrucția tehnică.

Dotarea cu tot felul de materiale, întreținerea, păstrarea și controlul întregului material aflat asupra trupelor.

Administrarea fondului afectat.

Fiecare din ele cuprinde:

a) Inspectoratul general al infanteriei compus din:
Serviciul de stat-major;

Comandamentul școalelor militare cu școalele pregătitoare și speciale de ofițeri și de subofițeri de infanterie;

Direcția infanteriei;

Centrul de instrucție al infanteriei;

Regimentul carelor de luptă;

Comitetul consultativ al infanteriei.

b) Inspectoratul general al cavaleriei (organ de comandament și administrație). compus din:

Serviciile de stat-major, intendență, sanitar, veterinar, artilerie și munițiuni și al geniului;

Comandamentul școalelor, cu școalele pregătitoare și speciale de ofițeri și de subofițeri de cavalerie;

Direcția cavaleriei;
 Direcția remonte;
 Comitetul consultativ al cavaleriei;
 Centrul de instrucție al cavaleriei;
 Diviziile de cavalerie;
 Regimentul 1 vânători.

c) Inspectoratul general al artileriei, compus din:
 Serviciul de stat-major;
 Direcția artileriei;

Direcția armamentului cu stabilimentele sale ca:
 arsenal, pirotehnie, pulberărie, precum și depozitele
 de munițiuni și de armament;

Comandamentul școalelor militare cu școalele pre-
 gătitoare și speciale de ofițeri și subofițeri, școala de
 guarzi de artilerie;

Centrul de instrucție al artileriei;
 Regimentul de artilerie al centrului de instrucție;
 Comandamentul pompierilor;
 Comitetul consultativ al artileriei și armamentului.

d) Inspectoratul general tehnic, compus din:

Direcția tehnică;
 Serviciul gazelor;
 Poligonul de experiență dela Sudiți.

e) Inspectoratul general al aeronauticii, compus
 din:

Serviciul de stat-major;

Serviciul de intendență de armament și munițiuni
 și sanitar;

Direcția aeronauticii;
 Comitetul consultativ al aeronauticii;

Comandamentul școalelor, cu școalele militare și
 speciale de ofițeri și subofițeri;

Centrul de instrucție;
 Divizia aeriană;

Stabilimente și depozite.

f) Inspectoratul general al marinei, compus din:

Serviciul de stat-major și servicii: de intendență, sanitar, armament și munițiuni;

Direcția marinei;

Comitetul consultativ;

Comandamentul școalelor cu școalele militare și speciale de ofițeri, școale de specialități;

Centrul de instrucție;

Unități navale;

Stabilimente și depozite.

g) Inspectoratul general al genului, compus din:

Serviciul de stat-major;

Direcția genului;

Direcția domeniilor militare și cazarmamentului;

Comitetul consultativ;

Comandamentul școalelor cu școalele militare și speciale de ofițeri și subofițer, școala de guarzi de geniu;

Centrul de instrucție;

Comandamentul brig. C. F. R.;

Comandamentul brig. specialități;

Regimentul de tracțiune automobilă;

Stabilimente și depozite.

ART. 108. Inspectoratul tehnic sanitar are în atribuțiunile sale organizarea, conducerea și funcționarea școalelor sanitare de toate categoriile, pregătire de război, mobilizarea personalului sanitar, elaborarea regulamentelor sanitare, dotarea cu material sanitar a armatei, întreținerea, păstrarea și controlul permanent al acestui material, administrarea fondului afectat.

El are următoarele servicii:

Serviciul de stat-major;

Direcția sanitară;

Comitetul consultativ sanitar;

Institutul sanitar militar;

Centrul de instrucție, cu școalele speciale și de reangajați sanitari;

Stabilimente și depozite.

ART. 109. — Inspectoratul tehnic al intendenței are în atribuțiunile sale aprovizionarea armatei cu tot felul de subsistențe, echipament, harnașament, combustibil, furaje, imprimate și materiale de întreținere ce-i sunt necesare: trăsuri speciale de subsistență;

Intreținerea, păstrarea și controlul acestor aprovizionări și trăsuri:

Aprovizionarea, controlul și supravegherea administrativă a unităților și serviciilor neindivizionate, cari depind de minister, cât și întocmirea bugetului armatei: contabilitate, ordonanțare, stabilirea soldeilor în diferite poziții ale ofițerilor;

Controlul gestiunilor în bani și materii la unitățile și serviciile armatei.

El se compune din:

Serviciul de stat-major;

Direcția intendenței;

Comitetul consultativ;

Intendența stabilimentelor centrale;

Direcția contabilității;

Direcția controlului;

Școale superioare și de subofițeri;

Stabilimente și depozite;

Tipografia ministerului.

ART. 110. — Direcția învățământului militar, având sub ordinele sale: liceele militare.

ART. 111. — Direcția personalului are în atribuțiunile sale încadrarea armatei în raport cu legea

bugetară, legea de înaintare și tabela de efectiv, personal civil, maștri militari, personal eclesiastic.

Chestiuni judiciare și disciplinare deferite ministerului prin diferitele legi și regulamente, funcționarea consiliilor de disciplină, de onoare, de reformă și de război.

Lucrări relative la recrutarea în armată și aplicarea legii.

Lucrări relative la statistică.

Publicarea legilor, regulamentelor, deciziunilor, etc., cari trebuiesc făcute prin „Monitorul Oficial”.

Are următoarele servicii:

Serviciul personalului;

Serviciul contencios;

Stabilirea pensiei ofițerilor, funcționarilor civili, reangajaților și gradelor inferioare din serviciul armatei.

Serviciul justiției;

Serviciul recrutării;

Serviciul statistice;

Serviciul clerului;

Serviciul Monitorul Oastei.

ART. 112. — Consiliul permanent de revizie, judecă în ultimă instanță toate hotărârile celorlalte tribunale judiciare militare.

§ 8. Ministerul Agriculturii și Domeniilor

ART. 113. — Ministerul Agriculturii și Domeniilor are ca atribuțiuni îndrumarea și promovarea economiei agricole a țării, administrarea domeniului privat al Statului, care nu-i dat în căderea altor autorități; supravegherea, controlul și perfectarea lucrărilor de expropriere și împrumut; controlul și îndrumarea tehnică asupra tuturor exploată-

rilor silvice; dezvoltarea pisciculturii și exploatarea pescăriilor Statului; studierea și aplicarea măsurilor privitoare la dezvoltarea culturii animalelor domestice și la îmbunătățirea rasei lor, protecția vânatului, crearea și îngrijirea parcurilor naționale, organizarea și conducerea învățământului agricol, silvic (inferior și mediu și piscicol).

ART. 114. — Ministerul Agriculturii și Domeniilor are pe lângă serviciile arătate la art. 13 și următoarele direcții și administrații:

1. Direcția agriculturii;
2. Direcția zootehnică;
3. Administrația pădurilor;
4. Administrația pescăriilor și ameliorațiilor regiunilor irundabile ale Dunării (P. A. R. I. D.).
5. Direcția aplicării reformei agrare și
6. Direcția cadastrului, comasărilor și ameliorărilor.

ART. 115. — Direcția agriculturii are ca atribuțiuni îndrumarea și promovarea agriculturii, viticulturii, horticulturii, sericulturii, apiculturii și islazurilor. Mijloacele prin cari își realizează aceste atribuțiuni sunt:

- a) Învățământul și propaganda agricolă;
- b) Exploatarea ca ferme model, pepeniere, stațiuni;
- c) Colaborarea cu instituțiunile autonome, ca: Asigurări mutuale agricole. Creditul Agricol. Camere agricole.

Această direcțiune are următoarele servicii:

1. Serviciul educației agricole;
2. Serviciul exploatărilor agricole;
3. Serviciul îndrumărilor și izlazurilor.

ART. 116. — Direcțiunea zootehnică are ca atribuțiuni încurajarea creșterii și ameliorării raselor

de animale, precum și aplicarea măsurilor de medicină și poliție sanitară veterinară.

Această direcțiune are următoarele servicii:

1. Serviciul creșterii și îmbunătățirii rasei animalelor,
2. Serviciul sanitar veterinar;
3. Serviciul vânătoarei care se va administra conform legii sale speciale.

ART. 117. — Administrația pescăriilor și ameliorațiilor regiunii inundabile a Dunărei (P. A. R. I. D.) are atribuțiunile și organizarea prevăzută în legea specială.

ART. 118. — Administrația pădurilor are în atribuțiunile sale protejarea pădurilor, amenajarea și sistematizarea lor, exploatarea pădurilor Statului și controlul exploatării pădurilor particulare, îndrumarea și conducerea lucrărilor de reîmpădurire, organizarea și administrarea învățământului silvic (inferior și mediu). Ea funcționează în baza legilor speciale.

ART. 119. — Direcțiunea aplicării reformei agrare are în atribuțiunile sale executarea tuturor lucrărilor ce decurg din legea de împrumut și bunurile mici ale Statului.

Această direcție are următoarele servicii:

- a) Serviciul bunurilor;
- b) Serviciul exproprierii și împrumutării;
- c) Serviciul colonizării;
- d) Serviciul lichidării financiare a reformei agrare.

ART. 120. — Casa centrală a împrumutării este și rămâne desființată, toate atribuțiunile sale trecând asupra direcției prevăzute în articolul precedent.

ART. 121. — Direcțiunea cadastrului, a comasărilor și a ameliorărilor agricole, are ca atribuțiuni

cadastrarea țării, comassarea proprietății funciare, irigarea și drenarea terenurilor susceptibile de ameliorațiuni.

Această direcție are următoarele servicii:

- a) Serviciul cadastrului;
- b) Serviciul comassării;
- c) Serviciul ameliorărilor.

Pe lângă minister funcționează Comitetul agrar, Oficiul Național al Cooperăției, Institutul Meteorologic, Institutul de cercetări agronomice și Institutul de cercetări zootehnice, potrivit legilor speciale, precum și consiliul superior de îndrumare și intensificare a producției solului și apelor, care se va organiza printr'un regulament special.

§ 9. — Ministerul Industriei și Comerțului

BCU Cluj / Central University Library Cluj

ART. 122. — Ministerul Industrie și Comerțului se ocupă cu problemele de ordin economic și tehnic ce privesc industria, meseriile, minele, comerțul, porturile și căile de comunicație pe apă și în aer ale țării. El are în sarcina să armonizeze activitatea tuturor factorilor economiei naționale, studierea și prepararea lucrărilor de legiferare economică privind comerțul, industria, meseriile, minele, porturile și căile de comunicație pe apă și în aer ale țării, precum și buna îndrumare și supraveghere a acestora.

ART. 123. — Pe lângă Ministerul Industriei și Comerțului va funcționa delegația economică a guvernului, formată din miniștrii și subsecretarii de Stat ai Președinției Ministerelor de Finanțe, Agricultură și Domenii, Industrie și Comerț, Lucrări pu-

blice și Comunicații, Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Această delegație va fi prezidată de președintele Consiliului de Miniștri, iar în absența lui, de unul din miniștrii de față, după vechime.

ART. 124. — Delegația economică a guvernului va fi ajutată în deslegarea problemelor economice de un consiliu superior economic.

Acest consiliu superior economic va fi compus din 12 membri numiți de președintele Consiliului dintre specialiștii diferitelor ramuri economice și financiare. Ei nu vor putea fi funcționari publici administrativi.

ART. 125. — Președintele consiliului economic va fi ministrul de finanțe; vice-președintele, secretarul și ceilalți funcționari vor fi numiți de președintele Consiliului

Un regulament special dat pe baza jurnalului Consiliului de Miniștri, va hotărî modul de funcționare al acestor organe.

ART. 126. — Ministerul Industriei și Comerțului își exercită atribuțiunile sale prin următoarele direcțiuni și servicii, în afară de cele arătate la art. 13 din lege.

1. Direcțiunea energiei și comercializărilor;
2. Direcțiunea industriei;
3. Direcțiunea comerțului;
4. Direcțiunea minelor;
5. Direcțiunea măsurilor, greutateților și a metalelor prețioase.
6. Regia autonomă a porturilor și căilor de comunicație pe apă.
7. Regia autonomă a conductei de petrol.
8. Institutul geologic.

LEGE

pentru

modificarea art. 126 din legea pentru organizarea ministerelor, publicată în „Monitorul Oficial“ No. 169 din 2 August 1929, și modificată prin legea publicată în „Monitorul Oficial“ No. 67 din 21 Martie 1931.

ART. UNIC.— Art. 126 din legea pentru organiza-
rea ministerelor se modifică astfel:

ART. 126. — Ministerul Industriei și Comerțului
își exercită atribuțiunile sale, prin următoarele di-
recțiuni și servicii, în afară de cele arătate la art.
15 din lege.

1. Direcțiunea comercializării.
 2. Direcțiunea energiei.
 3. Direcțiunea industriei.
 4. Direcțiunea comerțului.
 5. Direcțiunea minelor.
 6. Direcțiunea măsurilor, greutateților și a metale-
lor prețioase.
 7. Regia autonomă a porturilor și căilor de comu-
nicație pe apă.
 8. Regia autonomă a conductei de petrol.
 9. Institutul Național de Export.
 10. Institutul geologic.
 11. Direcțiunea Oficiului pentru controlul între-
prinderilor private de asigurare.
-

LEGE *)

pentru

Modificarea art. 126, 127, 128 și 129 din legea pentru Organizarea Ministerelor

Art. unic. Art. 126, 127, 128 și 129 din legea pentru Organizarea Ministerelor se modifică după cum urmează:

ART. 126. — Ministerul Industriei și Comerțului își exercită atribuțiunile sale prin următoarele direcțiuni și servicii, în afară de cele arătate la art. 13 din lege:

1. Direcțiunea comercializării.
2. Direcțiunea energiei.
3. Direcțiunea industriei.
4. Direcțiunea comerțului.
5. Direcțiunea minelor.
6. Direcțiunea măsurilor, greutateților și a metalelor prețioase.
7. Regia autonomă a porturilor și căilor de comunicație pe apă.
8. Regia autonomă a conductei de petrol.
9. Institutul geologic.
10. Institutul de export.

ART. 127. — Direcțiunea comercializărilor are ca atribuțiuni:

1. De a îndruma și controla regiile publice comerciale, create în conformitate cu dispozițiunile legii pentru organizarea și exploatarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice, minele, uzinele

*) Votată de Cameră la 6 Martie 1931, de Senat la 12 Martie 1931, publicată în *Monitorul Oficial* No. 67 din 21 Martie 1931.

metalo-chimice, uzinele metalurgice, precum și orice alte întreprinderi cu caracter comercial, care îi vor fi date în administrare de Ministerul Industriei și Comerțului.

2. De a veghea la execuția lucrărilor cari privesc Ministerul în legătură cu organizarea și exploatarea întreprinderilor sale, sub una din formele de administrație ale arendei, concesiunii regiei mixte, regiei publice comerciale, sau o combinație a acestor sisteme.

3. De a face legătură între Ministerul Industriei și Comerțului și Consiliul superior de organizare și administrare a bunurilor și avuțiilor publice și de a executa deciziile ministeriale date pe baza avizelor a acestor consilii.

Direcțiunea energiei are ca atribuțiuni:

1. De a urmări realizarea unei politici raționale de producerea, transportul și distribuirea energiei.

2. Cele cuprinse în art. 74 din legea asupra energiei din 7 Iulie 1930, această direcțiune fiind organul administrativ de aplicare a dispozițiilor acestei legi.

ART. 128. — Direcțiunea comercializării are următoarele servicii:

- a) Serviciul regiilor publice;
- b) Serviciul comercializărilor.

Direcția energiei are următoarele servicii:

- a) Serviciul energiei.
- b) Serviciul controlului și verificării cazanelor și mașinilor, etc. etc., etc.

ART. 129. — Personalul direcțiunii comercializării și al direcțiunii energiei, va fi format din actualul personal al direcțiunii comercializării și energiei.

Funcțiunile specialiștilor vor avea gradele prevăzute în legile speciale.

9. Institutul de export.

ART. 127. — Direcțiunea comercializării și a energiei are ca atribuțiuni:

1. De a îndrumă și a controlă regiile publice comerciale create în conformitate cu dispozițiunile legii pentru organizarea și exploatarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice, minele, uzinele metalo-chimice, uzinele metalurgice, precum și orice alte întreprinderi cu caracter comercial, care îi vor fi date în administrare de Ministerul de Industrie și Comerț.

2. De a veghea la execuția tuturor lucrărilor cari privesc ministerul în legătură cu organizarea și exploatarea întreprinderilor sale, sub una din formele de administrație ale arendeii, concesiunii regiei mixte, regiei publice comerciale, sau o combinație a acestor sisteme.

3. De a face legătura între Ministrul de Industrie și Comerț și consiliul superior de organizare și administrare a bunurilor și avuțiilor publice și de a executa deciziile ministeriale, date pe baza avizelor acestor consilii.

4. De a urmări realizarea unei politici raționale de producerea, transportul și distribuția energiei.

ART. 128. — Direcția comercializării și a energiei are următoarele servicii:

- a) Serviciul comercializărilor;
- b) Serviciul energiei.

ART. 129. — Funcțiunile specialiștilor vor avea gradele prevăzute în legile speciale.

ART. 130. — Consiliul superior al organizării și administrării întreprinderilor și avuțiilor publice lucrează pe lângă Ministerul de Industrie și Comerț. Organizarea lui se face prin regulamentul de apli-

care a legii pentru organizarea și administrarea pe baze comerciale a întreprinderilor și avuțiilor publice.

ART. 131. — Direcțiunea industriei studiază și aplică toate legile și regulamentele ce privesc industria mare de orice fel, meseriile și industria casnică; studiază și aplică toate măsurile de Stat cari au ca scop reglementarea, controlul, ocrotirea sau intensificarea producției industriale; administreează și îndrumează școalele și atelierele cu caracter practic din domeniul industriei mari, meseriilor și industriei casnice, care depind de Ministerul Industriei.

Direcția industriei este organul care îndrumează și coordonează toate măsurile de Stat privitoare la raționalizarea și normalizarea producției industriale. Deasemenea ea studiază toate chestiunile industriale în legătură cu apărarea țării, precum și acelea cari privesc industria în legătură cu politica generală economică, cu convențiunile de comerț și convențiunile economice internaționale.

Studiază și aplică toate legile și regulamentele sau aranjamentele internaționale privitoare la proprietatea industrială.

ART. 132. — Conducerea direcțiunii industriei o are directorul industriei, ajutat de:

1. Comisiunea industrială;
2. Consiliul superior al industriei casnice și
3. Consiliul proprietății industriale.

ART. 133. — Direcțiunea industriei are ca organe centrale de executare:

- a) Serviciul industriei alimentare, chimice și ceramice;

b) Serviciul industriei lemnului, hârtiei, artelor grafice și diverse:

c) Serviciul industriei metalurgice și centralelor electrice;

d) Serviciul industriei textile și tăbăcărie;

e) Serviciul secretariatului comisiei industriale;

f) Serviciul meseriilor;

g) Serviciul industriei casnice;

h) Serviciul proprietății industriale;

i) Oficiul de naționalizare și normalizare.

j) Serviciul secretariatului tehnic.

ART. 134. — Direcțiunea industriei are ca organe exterioare de execuție regiunile industriale, conduse de inspectori industriali, cu atribuțiunea de a aplica pentru regiunea respectivă toate dispozițiunile din legile și regulamentele industriale ce cad în competența lor, precum și de a executa toate dispozițiunile privitoare la controlul și reglementarea producției industriale din regiunea respectivă.

În atribuțiunile inspectoratelor cade strângerea tuturor datelor pentru ancheta industrială anuală precum și orice informațiuni sau studii locale privind unitățile industriale din regiune.

ART. 135. — Direcțiunea comerțului are în competența sa organizarea, înlesnirea și controlul comerțului interior și exterior al țării.

În acest scop aplică legile cu caracter comercial; îndrumază și reglementează activitatea instituțiilor comerciale cu caracter public; prepară noile acorduri comerciale ale României cu țările străine în unire cu Ministerul de externe; studiază problemele interesând nevoile comerțului și propune luarea de măsuri pentru o mai bună îndrumare a vieții noastre comerciale; organizează și conduce propaganda eco-

nomică atât în țară cât și în străinătate, pe calea publicității, cât și prin organizarea de muzee, târguri de mostre.

ART. 136. — Pe lângă direcțiunea comerțului funcționează comisiunea pentru prepararea convențiilor de comerț și ale convențiilor economice internaționale.

Pentru adunarea materialului întocmirii studiilor necesare direcțiunea comerțului se va folosi de referenți tehnici de specialitate, cari vor funcționa pe lângă fiecare serviciu. Numărul lor se va stabili prin buget.

ART. 137. — Direcțiunea comerțului are următoarele organe centrale de executare :

1. Serviciul comerțului interior;
2. Serviciul comerțului exterior;
3. Serviciul informațiilor, publicațiilor și propagandei economice;
4. Serviciul aviației civile.

ART. — 138. — Direcțiunea comerțului are ca organe exterioare în țară:

Inspectoratele comerciale, cari au în atribuțiunea lor, pe lângă însărcinările ce li se dau de minister, supravegherea strictei aplicări a legilor, regulamentelor, deciziunilor și ordonanțelor privitoare la organizarea și exercitarea comerțului; să culeagă și să dea informațiuni cu privire la situațiunea economică din circumscripțiunea respectivă și de a întocmi studii asupra nevoilor locale.

Atribuțiunile inspectorilor comerciali, funcționarea lor și legătura ce trebuie să păstreze cu diferite instituțiuni locale comerciale, se vor arăta în regulamentul prezentei legi.

ART. 139. — Direcțiunea comerțului are ca organe exterioare în străinătate :

Agențiile economice, conduse de consilieri economici, atașați sau agenți comerciali, cu atribuțiunile de a studiă din punct de vedere economic piețele și țările în cari sunt create; țin ministerul în curent asupra mișcări comerciale și industriale a acelor piețe și țări, asupra tarifelor lor vamale și convențiunilor comerciale încheiate, asupra tarifelor de transport și a întregii legislații economice și financiare, de a apăra interesele economice și de propagandă, de a servi ca biurouri de informațiuni comerciale și financiare.

Condițiunile de recrutare ale consilierilor economici, atașaților și agenților comerciali, sunt, în afară de cele stabilite prin această lege, și acelea ce se vor fixă prin regulament, în care se va desvolda și modul de funcționare a agențiilor.

ART. 140. — De direcțiunea comerțului depind instituțiunile publice ce se conduc în baza legilor lor speciale de înființare, organizare și regulamentelor respective:

- a) Academia de înalte studii comerciale și industriale;
- b) Camerele de comerț și de industrie și uniunea lor ;
- c) Camerele de comerț și de industrie extraterritoriale;
- d) Camerele de comerț și de industrie străine în România;
- e) Bursele de schimb, acțiuni și efecte și cele de mărfuri.

ART. 141. — Direcțiunea minelor este însărcinată cu aplicarea dispozițiunilor legii minelor.

În exercitarea acestei atribuțiuni și în cadrul legii

minelor, direcțiunea minelor este în drept să ia orice dispozițiuni și să ordone orice măsură cu privire la :

a) Punerea în valoare a zăcămintelor miniere rezervate Statului și a celor lăsate la dispoziția proprietarilor suprafeței;

b) Conservarea și exploatarea economică a zăcămintelor miniere de orice fel (rezervate Statului sau lăsate la dispoziția proprietarilor suprafeței), direcțiunea minelor fiind în drept să intervină în acest scop în tehnica exploatării;

c) Industrializarea, transportul și comercializarea substanțelor sau produselor de orice fel;

d) Protecția suprafeței a instalațiunilor și clădirilor aflate pe ea;

e) Siguranța și protecțiunea personalului și lucrătorilor întrebuințați la lucrări miniere și în industriile conexe, precum și pregătirea lor profesională în secți corespunzătoare, autorizarea de funcționare, controlul și dreptul de a suspenda sau de a îndepărta din funcțiune personalul autorizat;

f) Asigurarea nevoilor consumului intern și a celor impuse de apărarea țării;

g) Inventarierea drepturilor miniere câștigate, recunoscute și validate și controlul executării obligațiunilor impuse prin lege posesorilor; deasemenea drepturile în ceea ce privește punerea sub menținerea în exploatare normală a bunurilor respective;

h) Controlul inventarului și instalațiunilor întreprinderilor miniere, posesoare de drepturi câștigate menite să intre în patrimoniul Statului potrivit legii minelor;

i) Controlul și stabilirea drepturilor Statului derivând din dispozițiunile legii minelor, privitoare la taxe, impozite și redevențe miniere;

j) Acordarea avantajelor legale oricăror întreprinderi miniere și industrii conexe în strânsă legătură cu mineritul;

k) Aplicarea sancțiunilor prevăzute de legea mineilor pentru abateri comise de întreprinderi sau de persoanele responsabile.

ART. 142. — Direcția minelor are următoarele servicii:

- a) al petrolului și gazelor ca: explorării, rafinerii;
- b) serviciul minelor de cărbuni și minereuri cu industriile conexe;
- c) al carierelor și apelor miniere;
- d) al minelor metalifere și al uzinelor metalurgice;
- e) al concesiunilor, studiilor și statisticeii;
- f) serviciul cadastrului minier.

ART. 143. — Direcțiunea măsurilor, greutateilor și metalelor prețioase are în sarcina sa aplicarea legilor sistemului metric de măsuri și greutateți, cotitul vaselor și controlul analizei metalelor prețioase, cu următoarele atribuțiuni generale ce decurg din aceste legi:

1. Executarea acțiunei unice în Stat, pentru aplicarea unitară a sistemului metric, potrivit nevoilor industriei și aplicațiunea măsurilor materiale după indicațiunile metrologiei, supravegherea aplicării acestor norme, instituirea tipurilor de măsuri admisiibile, executarea operațiunilor de verificare și comparațiuni metrologice și controlul pentru asigurarea unității, legalității și exactității măsurilor și măsurătorilor din transacțiuni.

Analiza și controlul metalelor prețioase și a obiectelor fabricate din metale prețioase, pentru garanarea de către Stat a titlurilor legale.

ART. 144. — Direcțiunea măsurilor, greutateților și metalelor prețioase cuprinde:

- a) Serviciul tehnic și al verificărilor;
- b) Serviciul de control, aplicație și statistică;
- c) Serviciul metalelor prețioase;
- d) Serviciul administrativ și al personalului;
- e) Corpul inspectorilor metrologiști.

ART. 145. — Regia autonomă a porturilor și căilor de comunicație și Regia autonomă a conductei de petrol funcționează potrivit legii speciale.

§ 10. — **Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor**

ART. 146. — Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor are în atribuțiunile sale:

a) exercitarea drepturilor prevăzute în legile privitoare la „Regia Autonomă a Căilor Ferate Române”, „Cassa Autonomă a Drumurilor”, la „Regia Autonomă a Poștelor, Telegrafelor și Telefonoanelor” și la „Regia Autonomă a Casei Muncii” C. F. R.;

b) studiul, proiectarea și executarea lucrărilor de amenajare a cursurilor de ape, în interes general și a râurilor navigabile și flotabile;

c) Stabilirea condițiilor de înființare și de exploatare a tuturer folosințelor de apă, și a lucrărilor de amenajare a apelor, în conformitate cu dispozițiunile legii apelor;

d) Controlul studiilor lucrărilor de edilitate ce se execută de către județe și comune;

e) Proiectarea și executarea clădirilor serviciilor Statului;

f) Controlul și supravegherea lucrărilor de construcție de clădiri ce se fac de către județe, comune sau administrațiuni controlate de Stat;

g) Controlul studiilor și lucrărilor de urbanism ce se execută de județe și comune;

h) Studii, directive și controlul tehnic, relative la șoselele județene, vicinale și comunale;

i) Examinarea proiectelor de construcții de căi ferate de interes particular, supravegherea construcțiilor și controlul exploatării;

j) Examinarea proiectelor de construcțiuni din punct de vedere tehnic și economic a tuturor lucrărilor ce se execută de Stat, județ, comună sau administrațiuni controlate de Stat și pentru cari nu există alte organe instituite prin legi speciale;

l) Organizarea, supravegherea și întreținerea învățământului tehnic mediu și inferior pentru pregătirea personalului necesar la îndeplinirea atribuțiunilor de mai sus.

ART. 147. — Pe lângă Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor funcționează următoarele administrațiuni:

1. Regia Autonomă a Căilor Ferate Române;
2. Casa Autonomă a Drumurilor;
3. Regia Autonomă a Poștelor, Telegrafelor și Telefoanelor;
4. Regia Autonomă a Casei Muncii C. F. R.;

Ministerul, în afară de cele arătate la art. 13, cuprinde următoarele direcțiuni:

1. Direcțiunea apelor;
2. Direcțiunea lucrărilor de edilitate, arhitectură și urbanism;
3. Direcțiunea tehnică și a drumurilor județene, vicinale și comunale;
4. Direcțiunea căilor ferate particulare.

ART. 148. — Secretariatul general are sub ordi-

nele sale, în afară de serviciile cuprinse la art. 16, serviciul învățământului tehnic.

Pe lângă secretariatul general funcționează Consiliul tehnic superior, consiliul superior al apelor și consiliul superior al comunicațiilor, cu atribuțiile stabilite prin legile lor de organizare.

ART. 149. — Direcțiunea apelor are următoarele atribuțiuni:

Studiul, proiectarea și executarea lucrărilor de amenajare a cursurilor de ape în interes general și a râurilor navigabile și flotabile, precum și stabilirea condițiunilor de înființare și exploatare a tuturor folosințelor de apă și a lucrărilor de amenajare și apelor, conform legii apelor.

Această direcțiune are următoarele servicii:

- a) Serviciul hidraulic;
- b) Serviciul aplicării legii apelor; Cluj
- c) Serviciul tehnic de amenajarea râurilor;
- d) Serviciul tehnic pentru întreținerea fluviilor;
- e) Serviciul tehnic pentru întreținerea fluviilor și canalelor navigabile și pentru construcția de noi canale navigabile.

ART. 150. — Direcțiunea lucrărilor de edilitate, arhitectură și urbanism are următoarele atribuțiuni:

a) Controlul studiilor și lucrărilor de edilitate ce se execută de către județe și comune, în scopul ca aceste lucrări să fie făcute după norme generale consacrate de experiență și după ultimele progrese ale științei;

b) Studiul, proiectarea și executarea lucrărilor de clădiri ale Statului;

c) Controlul și supravegherea lucrărilor de construcție de clădiri ce se fac de către județe, comune sau administrațiuni controlate de Stat;

d) Controlul studiilor și lucrărilor de urbanism ce se execută de județe și comune.

ART. 151. — Această direcțiune are următoarele servicii:

- a) Serviciile de edilitate;
- b) Serviciul de arhitectură;
- c) Serviciul de urbanism;
- d) Serviciul de inspecție și control.

ART. 152. — Direcțiunea tehnică și a drumurilor județene, vicinale și comunale are următoarele atribuțiuni:

a) Studiul și întocmirea de norme și directive tehnice pentru construcția și întreținerea drumurilor județene, vicinale și comunale;

b) Studiul și pregătirea tuturor lucrărilor în sarcina Departamentului, potrivit dispozițiilor din legea drumurilor și din legile speciale pentru înființarea regiilor autonome;

c) Controlul tehnic al lucrărilor ce se execută pe soselele județene, vicinale și comunale;

d) Intocmirea statisticii drumurilor și a hărților pentru drumuri.

ART. 153. — Această direcțiune are următoarele servicii:

a) Serviciul de studii și directive tehnice;

b) Serviciul drumurilor județene, vicinale și comunale;

c) Serviciul statistic și cartografic.

ART. 154. — Direcțiunea căilor ferate particulare are în atribuțiunea sa:

a) Studiul cererilor de concesiuni pentru construcții de căi ferate de interes particular;

b) Controlul execuțiunii, întreținerii și al exploatării acestor linii:

c) Studiul tarifelor și chestiunilor juridice relativ la concesiuni.

ART. 155. — Această direcțiunea are următoarele servicii:

- a) Serviciul concesiunilor;
- b) Serviciul controlului;
- c) Serviciul juridico-financiar.

§ 11. **Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale**

ART. 156. — Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale are următoarele atribuțiuni:

Se ocupă de asemenea cu întocmirea și aplicarea legislației muncitorești, supraveghează aplicarea contractelor de muncă, politica salariilor și jurisdicția profesională; îndrumază activitatea Camerelor de muncă; controlează sindicatele profesionale și aplică normele privitoare la ocrotirea muncii, ca igiena industrială, prevenirea accidentelor de muncă, munca femeilor și minorilor, durata muncii și repausul; ia toate măsurile în legătură cu organizarea plăsării, problema migrațiunilor și a șomajului; organizează învățământul muncitoresc, îndrumază și controlează organizarea asigurărilor sociale; pregătește proiectele de legi și se îngrijește de sănătatea publică și individuală, prevenind îmbolnăvirile și asigurând tratamentul în caz de boală; organizează și conduce controlul alimentelor și băuturilor; precum și lupta contra alcoolismului și altor plăgi sociale, este autoritatea superioară din punct de vedere medical, tehnic, ingineresc cât și administrativ, a stabilimentelor balneare și hidro-minerale; îndrumază ocrotirea locuințelor, lucrările pentru alimen-

tarea cu apă, cele de canalizare, de salubritate, precum și cele de asanarea terenurilor; stabilește normele pentru învățământul de perfecționare sau specializare a medicilor și pentru instrucția personalului auxiliar, sanitar și de ocrotire, obligatorii pentru toate așezămintele publice sau particulare.

În fine organizează și controlează opera de asistență socială și de ocrotire a mamei și a copilului, invalizilor, orfanilor și văduvelor de război, a infirmilor și debililor mintali; îndrumază educațiunea populară din colaboratori ai artelor și a tuturor mijloacelor de propagandă, având din acest punct de vedere dreptul de control asupra acestora; coordonează cerințele economiei naționale cu interesele biologice ale capitalului uman; îndrumază, coordonează și controlează ca organ tehnic superior, toate serviciile și instituțiile sanitare, igienice și de ocrotire, ori de cine ar depinde ele; veghează la respectarea și aplicarea convențiilor internaționale de interes sanitar și de ocrotire; stabilește norme unitare pentru aprovizionarea cu medicamente și material sanitar pentru toate serviciile sanitare și de ocrotire, ori de care minister ar depinde ele; îndrumază și supraveghează industria și distribuția medicamentelor de orice natură și de orice origină; examinează bugetele comunelor, județelor și asociațiilor lor, veghind să se satisfacă nevoile sanitare și de ocrotire; organizează și conduce statistica generală a Statului.

ART. 157. — Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale are, în afară de serviciile arătate la art. 13, un serviciu al economatului, unul al personalului exterior și următoarele direcțiuni și servicii speciale:

1. Direcția muncii.
2. Direcția sănătății.
3. Direcția ocrotirii.
4. Direcția educațiunii populare.

Pe lângă acest minister funcționează conform legilor lor speciale;

1. Institutul de statistică generală a Statului.
2. Casa sănătății.
3. Casa centrală a asigurărilor sociale.
4. Oficiul național al educației fizice.

ART. 158. — Direcția muncii are următoarele servicii:

1. Serviciul contractelor de muncă.
2. Serviciul organizării și ocrotirii muncii.
3. Serviciul plasării, șomajului și migrațiilor.
4. Serviciul învățământului muncitoresc și al organizării științifice a muncii.

ART. 159. — Direcțiunea sănătății are următoarele servicii:

1. Serviciul igienei, cu secții pentru bolile infecțioase și controlul alimentelor și băuturilor.
2. Serviciul plăgilor sociale.
3. Serviciul spitalelor.
4. Serviciul farmaciilor.
5. Serviciul balneo-climatic.
6. Serviciul edilității, cu secția construcțiilor, geniului sanitar și locuințelor.

ART. 160. — Direcția ocrotirii are următoarele servicii:

1. Serviciul puericulturii și igienei școlare.
2. Serviciul ocrotirii defectivilor.
3. Serviciul asistenței sociale.
4. Serviciul I. O. V. și al copiilor părăsiți.

Serviciul I. O. V. va avea, până se va reorganiza

Oficiul Național I. O. V., atribuțiunea de a revizui invalizii, orfanii și văduvele de război, în colaborare cu Ministerul Armatei.

ART. 161. — Direcțiunea educațiunii populare are următoarele servicii:

1. Serviciul propagandei culturale.

2. Serviciul spectacolelor, cinematograf și radiofonie cu toate instituțiunile cari le aparțin.

3. Serviciul educației fizice și al turismului.

ART. 162. — Direcțiunea statisticii generale a Statului are în atribuțiunile sale alcătuirea anuarului, îndrumarea, supravegherea și coordonarea lucrărilor tuturor serviciilor publice de statistică, dând direcțiune pentru alcătuirea formularelor în vederea culegerii și alcătuirii statisticii; conduce recensământul general al populației, care se va face la fiecare 5 ani; publică lucrări de statistică, între cari „Buletinul stastic al României“.

Șefii serviciilor de statistică ai ministerelor, întruniți sub președinția directorului statisticii generale a Statului, alcătuiesc consiliul general al statisticii Statului.

Acest consiliu fixează normele generale și unitare după cari vor lucra serviciile respective de statistică.

ART. 163. — Această direcțiune se împarte în trei servicii.

1. Serviciul de control și urmărirea lucrărilor statisticii.

2. Serviciul de coordonare și centralizare a datelor statistice.

3. Serviciul statisticii, demografice și sanitare.

ART. 164. — Pe lângă acest minister funcționează în baza legilor și regulamentelor speciale:

1. Consiliul superior al muncii.
2. Comisia migrațiunilor.
3. Consiliul căminelor de ucenici și instituțiile de educație și perfecționare a muncii.
4. Consiliul superior al asigurărilor sociale.
5. Consiliul superior al ocrotirii.
6. Consiliul general al sănătății, (care cuprinde comisiunile tehnice).
7. Consiliul general al asistenței sociale;
8. Consiliul medico-legal;
9. Consiliul administrativ și de disciplină.

ART. 165. — Funcționează în directă dependență de minister, institute de știință aplicată, care să asigure o bază științifică activității de îndrumare și control a ministerului.

ART. 166. — Institutele de știință aplicată, ca organe tehnice ale ministerului au menirea să facă cercetări, studii și anchete în vederea aplicării practice a rezultatelor științei, să contribuie la specializarea, la perfecționarea sau instrucția tehnică a personalului necesar serviciilor sanitare și de ocrotire, să colaboreze la îndrumare și controlul tehnic al serviciilor exterioare, să refere și să elaboreze proiecte asupra oricărei chestiuni de competență ce i s'ar deferi de minister.

ART. 167. — Aceste institute sunt:

- a) Institutul de seruri și vaccinuri București;
- b) Institutul de balneologie București;
- c) Institutul de balneologie și fizioterapie Cluj;
- d) Institutul pentru studiul și profilaxia cancerului;
- e) Câte un Institut de Igienă și Sănătate Publică în București, Cluj și Iași.
- f) Institutul farmaco-terapeutic București, cari institute vor funcționa în baza legilor și regulamentelor lor de organizare.

PARTEA II

Serviciile exterioare

TITLUL I

DIRECTORATELE MINISTERIALE LOCALE

§ 1. Directorul ministerial local

ART. 168. — Directoratele ministeriale locale înființate prin legea pentru organizarea administrației locale, vor funcționa în următoarele reședințe:

București.

Cernăuți.

Chișinău.

Cluj.

Craiova.

Iași.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Timișoara.

ART. 169. — Limitele directoratelor ministeriale locale, așezate în centrele arătate în articolul precedent, se stabilesc prin jurnal al Consiliului de Miniștri.

Limitele odată stabilite se vor putea modifica numai prin lege.

ART. 170. — Fiecare directorat ministerial local este constituit din:

1. Directorul ministerial local.

2. Șefii serviciilor ministeriale locale, înființate în centrele respective, cari sunt funcționari de carieră.

ART. 171. — Serviciile ministeriale locale sunt organele executive ale guvernului.

Ele sunt însă subordonate directorului ministerial local, care se află în relații directe cu ministerele respective.

Recrutarea și numirea personalului acestor servicii se fac de ministerele respective, conform cu prescripțiunile legilor de organizare.

ART. 172. — Directorul ministerial local convoacă pe membrii directoratului respectiv ori de câte ori crede că este necesar și obligator cel puțin de două ori pe an, înainte de sesiunile consiliilor asociațiunilor județene generale.

ART. 173. — Directorul ministerial local este numit la propunerea Consiliului de Miniștri prin decret regal.

Directorul ministerial local trebuie să aibă un titlu universitar; se exceptează foștii miniștrii și foștii secretari de Stat. El este egal în rang cu subsecretarul de Stat.

El are un birou de secretariat, condus de un șef de cabinet.

Atribuțiunile secretarului general al directorului ministerial, prevăzut de legea administrațiunii locale, art. 297, trec asupra unuia dintre șefii administrațiunii locale în temeiul delegațiunii speciale dată de directorul ministerial local și publicată în **Monitorul Oficial**.

ART. 174. — Directorul ministerial este reprezentantul întregului guvern.

El este șeful ierarhic imedial al tuturor serviciilor ministeriale din directorat.

El are sub ordinele sale prefectii tuturor județelor cari fac parte din directorat și este șeful poliției din aceste județe.

El are dreptul să ceară concursul forței armatei pentru paza ordinii și a liniștii publice.

El are în resortul său aceleași drepturi și îndatoriri ca și prefectul în județul respectiv.

ART. 175. — Directorii ministeriali locali, împreună cu șefii serviciilor ministerelor din directoratele respective, au supravegherea și exercitarea controlului asupra întregii administrațiuni locale din resortul lor, conform legii administrațiunii locale.

Ei pot oricând să sesizeze autoritățile competente pentru a cere anularea actelor ilegale cât și pentru chemarea la răspundere a acelor vinovați.

ART. 176. — Pe lângă fiecare directorat ministerial local va funcționa numărul necesar de inspecți, prevăzuți în legile și regulamentele speciale.

§ 2. Serviciile directoratelor ministeriale locale

ART. 177. — Interesele fiecărui minister în administrația exterioară sunt date în căderea serviciilor directoratelor ministeriale locale.

ART. 178. — Serviciile ministeriale locale sunt:

1. Serviciul internelor;
2. Serviciul finanțelor;
3. Serviciul instrucției publice și a cultelor;
4. Serviciul agriculturii și domeniilor;
5. Serviciul lucrărilor publice și comunicațiilor;
6. Serviciul industriei și comerțului;
7. Serviciul muncii, sănătății și ocrotirilor sociale.

ART. 179. — Serviciul ministerial are în atribuțiile sale conducerea, supravegherea și controlul serviciilor din circumscripția lui, depinzând de ministerul respectiv:

a) Rezolvă chestiunile ce depind de ministerul respectiv, în baza autorizației date sau a delegației speciale date de ministru;

b) Ordonanțează toate sumele delegate de minister și de alte autorități pentru serviciile sale;

c) Numeste și transferă în circumscripția sa pe

toți funcționarii inferiori gradului de subșef de birou inclusiv, potrivit statutului funcționarilor publici, pe baza examenului ținut de comisia regională;

d) Face propuneri pentru înaintare și transferarea celorlalți funcționari;

e) Rezolvă toate chestiunile pentru cari a primit delegație specială dela ministru.

ART. 180. — Serviciul ministerial exercită aceste atribuții sub autoritatea și controlul directorului ministerial local și al ministrului respectiv.

Modul de funcționare al serviciilor ministeriale locale, ca și al serviciilor județene și comunale ale ministerelor, se va hotărî prin decret regal, dat pe baza jurnalului Consiliului de miniștri.

§ 3. Serviciul ministerial al internelor

ART. 181. — Serviciile exterioare ale Ministerului de Interne cuprind serviciile ministeriale locale, prefecturi de județ, preturi, poliții.

ART. 182. — Serviciul ministerial al internelor cuprinde două secții:

a) Secția administrației generale;

b) Secția administrației locale.

ART. 183. — Prefecții de județe și pretorii au atribuțiile și funcționează în conformitate cu dispozițiile legii pentru organizarea administrației locale.

ART. 184. — Poliția este organizată și funcționează în conformitate cu legea ei organică și cu legea jandarmeriei.

§ 4. Serviciul ministerial local al finanțelor

ART. 185. — Serviciile exterioare ale Ministerului de Finanțe sunt: serviciile ministeriale locale, administrațiuni financiare județene, percepțiile și biu-

rourile vamale, cari vor avea atribuțiunile și vor funcționa în conformitate cu legile lor speciale de organizare.

§ 5. Serviciul ministerial local al instrucțiunii publice și al cultelor

ART. 186. — Serviciile exterioare ale Ministerului Instrucțiunii Publice și al Cultelor, sunt compuse din servicii ministeriale locale și revizorate școlare.

ART. 187. — Serviciul ministerial local al instrucțiunii publice și al cultelor, având atribuțiunile prevăzute la art. 179 din lege, cuprinde următoarele secții:

- a) Secția învățământului primar;
- b) Secția învățământului profesional și comercial;
- c) Secția învățământului secundar, normal și seminarial;
- d) Secția cultelor și artelor, a învățământului confesional și particular.

ART. 188. — În fiecare județ se află un revizorat școlar.

ART. 189. — Revizoratul școlar are în atribuțiunile sale administrarea și controlul învățământului primar de județ; îndeplinește toate atribuțiunile ce-î sunt date prin legi.

§ 6. Serviciul ministerial local al agriculturii și domeniilor

ART. 190. — Serviciile exterioare ale Ministerului Agriculturii și Domeniilor sunt: serviciile ministeriale locale, ferme, pepiniere, depozite, herghelii, servicii zootehnice și sanitare veterinare, stațiuni sericicole, școli de viticultură, pomologie și horticultură, servicii silvice.

ART. 191. — Serviciul ministerial local al agriculturii și domeniilor are următoarele secții:

- a) Secția agriculturii și reformei agrare;
- b) Secția zootehnică;
- c) Secția silvică;
- d) Secția pescăriilor în regiunile unde este necesară.

§ 7. Serviciul ministerial local al industriei și comerțului

ART. 192. — Serviciul ministerial local al industriei și comerțului are următoarele secții:

- a) Secția industriei, a comerțului, a energiei și a comercializării;
- b) Secția minelor;
- c) Secția măsurilor și greutateilor.

§ 8. Serviciul ministerial local al lucrărilor publice și comunicațiilor

ART. 193. — Serviciile exterioare ale Ministerului Lucrărilor Publice și Comunicațiilor sunt serviciile ministeriale locale și serviciile județene.

ART. 194. — Serviciul ministerial local al lucrărilor publice și comunicațiilor, având atribuțiunile prevăzute la art. 179 din prezenta lege, cuprinde următoarele secții:

- a) Secția drumurilor și edilitară;
- b) Secția apelor.

§ 9. Serviciul ministerial local al muncii, sănătății și ocrotirilor sociale

ART. 195. — Serviciile exterioare ale Ministerului

Muncii, Sănătății și Ocrotirilor Sociale sunt: serviciul ministerial local, servicii județene și comunale.

ART. 196. — Serviciul ministerial local al ministerului are următoarele secții:

- a) Secția muncii;
- b) Secția sănătății;
- c) Secția ocrotirilor sociale;
- d) Secția asigurărilor sociale.

TITLUL II

DISPOZIȚII GENERALE ȘI TRANZITORII

ART. 197. — Legea de față intră în vigoare din momentul publicării sale; aplicarea ei se va face în mod treptat, în conformitate cu trebuințele serviciilor și cu regulamentele de executare.

ART. 198. — Stabilirea numărului funcționarilor fiecărui minister, în conformitate cu dispozițiunile prezentei legi, se face prin regulamente de aplicare, întocmite de fiecare minister în parte.

ART. 199. — Incadrarea și repartizarea funcționarilor din administrația centrală și exterioară a ministerelor, în funcțiunile stabilite prin prezenta lege și regulamentele ei de aplicare, se va face în termen de 6 luni, de o comisiune sau mai multe comisiuni organizate la Președinția Consiliului de Miniștri și compuse din delegați ai tuturor ministerelor.

Comisiunea va lucra pe baza dispozițiunilor unui regulament special și va avea în competența sa și examinarea și verificarea titlurilor.

Funcționarii cari au făcut declarațiuni false asupra titlurilor de studii, obținând numiri sau înaintări nelegale vor fi îndepărtați din serviciu.

ART. 200. — Funcționarii administrațiilor centrale

și exterioare ale ministerelor vor fi încadrați în următoarele grade și clase:

1. Secretarul general.
2. Directorul general.
3. Subdirectorul general.
4. Director clasa I și II.
5. Subdirector clasa I și II.
6. Șef de serviciu clasa I.
Șef de serviciu clasa II.
7. Șef de secție cl. I.
Șef de secție clasa II.
Șef de secție clasa III.
8. Șef de biuro clasa I.
Șef de biuro clasa II.
Șef de biuro clasa III.
9. Subșef de biuro.
10. Impieșat.
11. Impieșat stagiar.

ART. 201. — Pentru funcționarii Direcției Generale a Poliției, atât verificarea titlurilor de numire, propunerile pentru suprimarea funcțiilor găsite inutile, cât și încadrarea și repartizarea funcționarilor în funcțiuni, grade și clase, se face de către comisiunea prevăzută în art. 133 din legea de organizare a poliției, în conformitate cu normele prevăzute în acea lege, dar cu distincțiunea că echivalarea funcționarilor de poliție se face în conformitate cu erarhia unitară prevăzută în prezenta lege.

ART. 202. — Fiecare minister va putea avea inspectori generali și inspectori în numărul stabilit de regulamentul de aplicare al prezentei legi.

Încadrarea inspectorilor în gradele și clasele arătate la art. 199 se va face prin regulamentul de aplicare.

ART. 203. — Funcționarii administrațiilor centrale și exterioare ale ministerelor, cu excepția dispozițiilor legii pentru organizarea administrațiilor locale și a legii pentru organizarea poliției generale a Statului, își păstrează salariul, putându-li-se însă atribui funcțiuni inferioare gradului lor, sau funcțiuni în alte administrațiuni.

Funcționarii cari au vârsta de 57 ani sau au 30 ani de serviciu, vor putea fi scoși la pensie din oficiu, în urma încadrărilor ce se vor face în termen de cel mult 6 luni, cu aceleași drepturi și în aceleași condițiuni ca și cum ar avea respectiv vârsta de 60 ani sau 35 ani de serviciu iar acei cari au 35 ani de serviciu sau 60 ani etate la promulgarea acestei legi, nu vor intra în încadrarea mai sus prevăzută.

ART. 204. — Funcționarii stabili cari nu vor putea fi încadrați în limita locurilor prevăzute de articolele precedente și nici nu vor putea fi licențiați din serviciu, neintrând în prevederile art. precedent, vor putea forma un cadru auxiliar și în acest caz vor continua a îndeplini orice însărcinări de serviciu ce li se vor da.

Nici un funcționar nou nu poate fi numit în acest cadru.

Locurile lor, devenite, vacante, sunt de drept supimate.

ART. 205. — În caz de divergență între diverse autorități, cu ocazia aplicării prezentei legi, Consiliul de Miniștri decide.

ART. 206. — Organizarea comisiei centrale disciplinare se va face printr'o lege specială.

ART. 207. — Toate legile, regulamentele, decretale și deciziile contrare prezentei legi, sunt și rămân abrogate.

Expunere de motive

1. — Viața Statului modern se caracterizează între altele prin înmulțirea și ramificarea neîncetată a serviciilor publice. Statul de azi, exponent al civilizației, dezvoltându-și activitatea în raport cu această civilizație, își întinde neîncetat sfera de atribuții în toate domeniile vieții, monopolizând în folosul său cele mai diferite preocupări omenești.

Întinderea atribuțiilor Statului în cele mai felurite manifestări ale vieții, îi aduc în mod fresc o micșorare a autorității sale, provenită din faptul că cetățeanul, „pentru a-și apăra drepturile sale naturale caută prin critică, control intempestiv nesupunere constantă la legi, sau prin acte violente, să ruineze autoritatea Statului” (1). Statul multiplicându-și activitatea, își multiplică în acelaș timp criticele ce i se aduc.

Adăugați la aceasta faptul că Statul modern, deposedat de personalitatea sa, de aureola sa divină, redus la noțiunea concretă de indivizi îndeplinind funcțiuni diverse, nu mai exercită cu aceeaș ușurință antica sa putere de comandament. Noțiunea de serviciu public tinde să dobândească un rol determinant în viața Statelor.

Statul democrat trebuie să continue această operă, căci el nu are valoare în sine, nu există decât pentru a îndeplini o funcție practică. „Această funcție consistă, deoparte, în a garantă menținerea și progresul colectivității naționale; de altă parte, în a favoriză libera și liniștită dezvoltare a activității individuale” (2).

Intărirea autorității Statului democrat nu se poate face prin mărirea puterilor sale, sau prin întinderea continuă a a-

1) Lucien Romier: *Idées très simples pour les Français*, p. 12.

2) Lucien Romier, *op. cit.* p. 124

tribuțiilor sale. Buna funcționare a serviciului public este singurul remediu preconizat.

2. — Pretutendeni și în toate timpurile organizare politică și administrativă a Statelor a provocat vii discuții și nenumărate critici. Propuneri de reformă au fost neconținut formulate, congrese internaționale s'au întrunit și au discutat, rezoluțiuni și înfăptuiri au fost aduse în diferite epoci. Și totuși, problema administrativă se găsește în aceeaș fază, ea formează preocuparea de căpetenie a tuturor factorilor politici, a tuturor oamenilor de știință. Explicația este lesne de găsit. Marile schimbări cari apar din timp în timp în constituirea societăților, nu pot fi nici efectul întâmplării, nici al forței singure. Cauza care le produce e mult mai puternică și această cauză stă în om. În adevăr, avem o parte din ființa noastră care se modifică din secol în secol: e inteligența noastră. Ea este mereu în mișcare, aproape mereu în progres și din cauza ei instituțiile și legile noastre sunt supuse schimbării.

Schimbările acestea, aducând după ele necesitatea reorganizării administrative, nu sunt decât reflexul sentimentului comun al oamenilor, cari se îndreaptă spre o organizare mai bună, capabilă să le ofere în societate o mai bună guvernare.

3. — Dacă critica administrației a fost foarte vie în toate timpurile, ea se accentuează în deosebi după epocile de mari prefaceri prin cari trec popoarele: războaie, revoluții, transformări de hotare, schimbări de forme de guvernământ.

Aceste prefaceri sociale au o înrâurire deosebită asupra vieții indivizilor. Reintrarea „în normal” se caută să se îndeplinească totdeauna prin reorganizarea administrației. Căci „administrația asigură viața zilnică a Statului sau a subdiviziunilor sale, prin funcționarea serviciilor publice” (1).

A se vedea și studiul d-lui G. Montagu Harris în *Revista de drept public*, 1927, p. 336.

4. — După ultimul război, toate Statele au simțit nevoia reorganizării politice și administrative, pentruca astfel, prin instituțiile noi ce aveau să se creeze, să poată corespunde împrejurărilor și stărilor de fapt pe care le înfăptuise viața socială.

1) J. Barthélemy, *Le gouvernement de la France*, 1924, p. 132. A se vedea și A. Lawrence Lowell. — *La crise de gouvernement représentatif et parlementaires dans les démocraties modernes*, în *Revue du droit public*, 1928, p. 571.

In Anglia, conservatoare și tradiționalistă, nevoia de reorganizare este adânc resimțită.

Din aceste cauze, Anglia a procedat imediat la reformele ce i s'au părut necesare.

Astfel prin *Education Act* din 1918 s'au întins puterile autorităților competente „în vederea stabilirii unui sistem de învățământ public, accesibil tuturor persoanelor capabile de a se instrui”. Din această lege, în afară de măsurile luate în vederea organizării învățământului și în special a învățământului complimentar (*continuation schools*), se desprinde în regulă generală ideea că toate hotărârile luate în această privință de autoritățile locale, trebuie aprobate de *Board Of Education*, care joacă, în toate cazurile, rolul de organ de tutelă administrativă.

Dar chiar organizarea administrației centrale a fost modificată și amplificată. Astfel, după război, s'a adus legea pentru organizarea Ministerului Sănătății (*Ministry of Health Act, 1919*), prin care s'au restabilit atribuțiile centrale, întru cât ele se referă la direcția și la controlul puterilor locale.

Examinând reformele introduse în Anglia, se constată că pe măsură ce autoritățile locale dobândesc mai multă autonomie, în aceeași proporție guvernul central își reorganizează atribuțiile, de așa natură ca să permită o cât mai strânsă colaborare între puterile locale și cele centrale (1). În afară de acestea, extinderea câmpului de activitate al Statului și caracterul foarte variat al funcțiunilor sale, au constrâns puterea centrală să creeze noi autorități locale, sau să întindă puterile acelorora cari existau deja (2).

5. — *In Statele Unite ale Americii* se observă aceeași nevoie de reorganizare, aceeași tendință de a face să intre în organismul de Stat nouile creațiuni ale evoluției și ale transformărilor sociale și împrejurărilor economice. „Ultimii 10 ani au dat prilejul unei profunde transformări a organizării administrative a mai multor State, transformare datorită unei evoluții economice și sociale, tinzând la un nou gen de structură, care ne silește să revizuiem descrieri și critici ale guvernământului de Stat în Statele-Unite (3).

1) Percy Ashley, *Le pouvoir central et les pouvoirs locaux*, 1920, p. VIII.

2) Percy Ashley, *op. cit.*

3) Leonard D. White, *The reorganization of the American Commonwealth* în *Revista de drept public*, 1928, p. 24.

Examinând tendințele evoluției actuale a vieții de Stat, profesorul White desprinde următoarele observații:

a) O tendință de centralizare a sistemului administrativ, prin crearea continuă de agenți locali, cu menirea de a duce la îndeplinire însărcinările recunoscute azi ca aparținând esențialmente Statului;

b) Crearea unei organizații eficiente de funcționari publici, cari să supravegheze administrația locală și să execute atribuțiile guvernului central, devenite azi așa de numeroase.

Din această cauză, două din cele mai importante State ale Americii au procedat la reforme. Astfel, *Statul Illinois* (1917) și *New-York* (1927) au introdus radicale modificări în organizarea lor.

6. — În *Franța*, nevoia de reforme administrative este atât de vie, încât Parlamentul a trebuit, în 1926, să voteze o lege prin care a autorizat guvernul „să procedeze prin decrete, până la 31 Decembrie 1926, la toate suprimările necesare de funcțiuni, stabilimente sau servicii”.

Pe această cale s'au realizat în Franța următoarele reforme:

Reforma organizării judecătorești.

Reforma consiliilor prefectorale.

Reforma administrației prefectorale.

Reforma legilor de descentralizare din 10 August 1871 și 5 Aprilie 1884.

În afară de aceste legi, cea mai mare parte din ministere s'au reorganizat pe calea decretelor legi, — 41 de decrete au fost date pentru organizarea ministerelor de finanțe, război, marină, justiție, lucrări publice, agricultură, interne, instrucție publică, comerț.

Pe această cale Franța a realizat importante înfăptuiri în domeniul organizării: suprimarea serviciilor, suprimarea sau schimbarea controlului, simplificarea procedurilor administrative, reducerea personalului.

Necesitatea și justificarea unei reforme administrative atât de serios simțită în Franța, a făcut să curgă „valuri de cerneală”. În general, doctrina preconizează că reorganizarea serviciilor publice nu se poate face decât pe baza unei distribuții și unei coordonări raționale ale funcționarilor Statului, fără de care nu putem avea decât dezordinea empirismului. Reforma din 1926 a ținut în parte seamă de această cerință, astfel că organizarea administrației centrale a Franței se prezintă zi, după remanierea din Iunie 1928, cu următoarele departamente:

Președinția consiliului, finanțele și Alsacia și Lorena.
 Vicepreședinția consiliului și justiția.
 Afaceri străine.
 Interne.
 Război.
 Marină.
 Pensiuni militare.
 Colonii.
 Lucrări publice.
 Instrucție publică și arte frumoase.
 Muncă, igienă și prevedere socială, cu un subsecretariat de Stat.
 Agricultură.
 Comerț.

Dar reforma franceză merită atențiunea în special în ceea ce privește eforturile făcute pentru limitarea numărului funcțiunilor publice și reducerea numărului funcționarilor.

Astfel, toate decretele de reorganizare prevăd numărul posturilor cari pot exista în serviciul respectiv; deasemeni se desființează posturile de subdirector, o mare cerință a administrațiunii franceze. Funcționarii, ale căror funcții au fost suprimate, dar au fost totuș menținuți, fie în cadrul ordinar, fie în cadrul auxiliar vor putea fi repartizați să îndeplinească orice altă funcți echivalentă sau chiar inferioară, păstrându-li-se salariul.

Se desființează în acelaș timp orice fel de drept la vreo indemnitate specială, sub orice formă, în afară de leafă.

Astfel, numai în reforma administrației prefecturale se suprimă 106 arondismente și 70 de secretari generali. Atribuțiile arondismentelor desființate au fost repartizate arondismentelor vecine, fără a se mai spori numărul funcționarilor.

7. — In *Italia*, Alfredo Rocco, ministrul justiției, recunoaște că lucrurile s'au schimbat considerabil și că singura putință de îndreptare nu poate fi găsită decât într'o nouă organizare politică și administrativă.

Și *Italia*, dându-și seama de această situație și de faptul că o refacere a țării n'ar putea fi îndeplinită decât printr'o radicală reorganizare, a procedat fără întârziere la schimbarea întregului mecanism politic și la modificarea legilor de organizare administrativă, atât a administrației centrale, cât și a celei locale.

Astfel, în ultimul timp s'au votat o serie de legi cu caracter administrativ, care au schimbat completamente modul de compunere al organelor centrale. Prin decretul lege Nr. 1.450 din 5 Iulie 1923 s'a creiat *Ministerul Economiei naționale*, având în atribuțiile sale agricultura (industria agrară, învățământul agrar, zootehnica, pădurile, pescăriile, domeniul public, etc.), industria și comerțul (industria, creditul, comerțul intern și extern, tarifele vamale, măsuri și greutăți, învățământul industrial și comercial, etc.) și munca (igiena, cooperația, asigurări sociale, ajutor reciproc, etc.). Administrația pădurilor care fusese organizată ca instituție autonomă prin legea Nr. 277 din 2 Iunie 1910, a fost reorganizată prin legea Nr. 5.267 din 30 Decembrie 1923.

De asemeni, prin legea din 2 Iulie 1926, s'a creiat *Ministerul corporațiilor*, care are în atribuțiile sale exercitarea tuturor funcțiilor de organizare și de coordonare, de control și disciplină asupra raporturilor colective de muncă. Ministerul are două mari ramuri de atribuțiuni: una pentru corporațiuni, alta pentru asociațiile profesionale. Organizarea ministerului a fost amplificată prin d. l. din 17 Februarie 1927.

BGU Cluj / Central University Library Cluj

Și toate ministerele în Italia au suferit în ultimul timp importante transformări și reorganizări, astfel că acum organizarea autorităților centrale se prezintă cu următoarele ministere și instituții:

1. Ministerul Afacerilor Străine.
2. Ministerul Apărării Statului.
3. Ministerul internelor.
4. Ministerul Justiției și al Cultelor.
5. Ministerul Instrucției Publice.
6. Ministerul Comunicațiilor.
7. Ministerul Economiei Naționale.
8. Ministerul Lucrărilor Publice.
9. Ministerul Corporațiilor.
10. Ministerul Coloniilor.
11. Ministerul Finanțelor, având și un subsecretariat de Stat, creat prin d. l. din 10 Iulie 1924.

8. — Unitatea acțiunii administrative și îndrumarea politicii generale a guvernului se înfăptuește prin consiliul de miniștri. Toate chestiunile de ordine publică și de administrație înaltă, determinarea și schimbarea atribuțiilor miniștrilor, ca și în genere toate proiectele de decrete organice,

prin cari guvernul exercită puterea legislativă (regulamente, decrete legislative și decrete-legi) se hotărăsc în consiliul de miniștri. Asemeni, în afară de numirea președintelui și vice-președintelui Senatului și de numirea senatorilor, președintele de consiliu aprobă numirile primilor președinți, președinților de secție și a procurorilor generali dela înalta Curte de casație și dela Curțile de apel, numirile directorilor generali de ministere, etc. Consiliul de miniștri exercită acțiunea de coordonare și unitate administrativă a guvernului. El este un organ colegial, sub președinția șefului guvernului, sau a ministrului care-l înlocuiește. Consiliul de miniștri se întrunește în fiecare săptămână pentru a exercită această acțiune de coordonare.

Atribuțiile și modul lui de funcționare sunt reglementate prin legea din 24 Decembrie 1925, care se ocupă în special de atribuțiile și prerogativele șefului guvernului și care întărește și modifică dispozițiunile d. r. din 14 Noembrie 1901, Nr. 466, asupra atribuțiilor consiliului de miniștri.

9: — Ca organe consultative în organizația de Stat a Ităției găsim Consiliul de Stat, funcționând în conformitate cu legea din 8 Februarie 1925, Nr. 88. Această lege alcătuiește textul unic după care funcționează Consiliul, abrogând legile din 1865, 1899, 1907, 1925 și 1924. N

Consiliul de Stat se compune dintr'un președinte și 5 președinți de secție, din 50 consilieri, dintr'un secretar general, din doi primi-referendari, și din 5 secretari de secție.

Consiliul se împarte în 5 secțiuni. Primele 3 secțiuni sunt *consultative*, ocupându-se de chestiuni ce privesc diferite ministere.

Repartiția materiilor pe secții se face în fiecare an în luna Decembrie, prin decret regal. Celelalte două secțiuni (IV-a, și V-a) constituiesc *Consiliul de Stat, cu atribuțiuni judecătorești*.

Consiliul poate fi consultat în toate chestiunile cari ar interesa ministerele: consultarea sa e obligatorie în toate cazurile, când e vorba de alcătuirea regulamentelor sau a legilor, de încheierea contractelor dela o anumită valoare în sus, etc.

Atunci când împotriva actelor administrative de autoritate, făcute în mod ilegal, nu există nici o cale ordinară de atac, la o autoritate superioară, când deci ele sunt definitive, există calea extraordinară a recursului special la Rege, care va fi soluționat cu avizul Consiliului de Stat, luat în secții unite.

10. — O altă importantă reformă adusă de regimul fascist,

este aceea a organizării unui *corp de control*, întâlnim controlul organizat sub o întreită formă: controlul egalității, al oportunității, și controlul tehnic. Organul superior al administrației centrale este Curtea de conturi. Tot în sarcina acestui organ este dată stabilirea pensiilor pentru funcționarii Statului.

11. — În materia precizării atribuțiilor și răspunderii funcționarilor, legislația italiană a făcut importante progrese. Astfel, a dat directorilor generali și celorlalți funcționari, atribuțiuni proprii și atribuțiuni delegate, stabilind în mod amănunțit care sunt aceste atribuțiuni proprii și obligând pe funcționari să le exercite sub răspunderea lor personală. Asemeni, prin decretul regal din 10 Iunie 1924 cu Nr. 1.100, a stabilit și pentru subsecretarii de Stat atribuțiuni proprii, ei putând avea însă și atribuțiuni delegate.

12. — În *Prusia*, în urma Constituției dela Weimar, din 1919, organizarea administrației centrale a Statului se prezintă azi cu următoarele departamente:

1. Cabinetul președintelui Consiliului de miniștri.
2. Ministerul de finanțe.
3. Ministerul justiției.
4. Ministerul internelor.
5. Ministerul științelor, artelor și educației populare.
6. Ministerul de agricultură, domenii și păduri.
7. Ministerul de industrie și comerț.
8. Ministerul sănătății publice, creat în 1919, din contopirea diferitelor atribuțiuni ale altor ministere.

În afară de aceste ministere, în *Prusia* mai există un minister de Stat reorganizat prin legea din 16 Decembrie 1921.

Ministerul de Stat este format din ministrul președinte și din ministrul de resort, cari se întrunesc laolaltă în consiliu odată pe săptămână. Pe lângă acest Minister funcționează tribunalul de ape în materie disciplinară pentru înalții funcționari, căruia toate afacerile importante trebuie să-i fie deferite.

Acest minister decide de chestiunile cari privesc mai multe departamente și poate, în câteva cazuri speciale să dea decrețe. Dar aci coesiunea în acțiune nu-i necesară; nu există răspundere comună a miniștrilor; cel mai adesea acest minister dă numai avize; majoritatea nu leagă minoritatea și dreptul de deciziune aparține monarhului.

13. — În *Germania*, organizațiunea autorităților centrale se prezintă azi cu următoarele organe:

1. Oficiul Externelor.
2. Ministerul de interne.
3. Ministerul de finanțe.
4. Ministerul Economiei Naționale.
5. Ministerul Muncii.
6. Ministerul justiției.
7. Ministerul de Război.
8. Ministerul Poștelor.
9. Ministerul Comunicațiilor.
10. Ministerul Alimentării și Agriculturii.
11. Ministerul Teritoriilor ocupate, înființat în 24 August 1925.

Ministerul Alimentării și Agriculturii a suferit serioase schimbări după război.

După ce fostul minister al aprovizionării s'a contopit la 5 Septembrie 1919 în Ministerul Economiei Naționale, s'a creat apoi prin decretul din 30 Martie 1920 actualul minister al alimentării și agriculturii. El se ocupă cu toate chestiunile privitoare la economia alimentării, la agricultură, păduri și pescării. Pe lângă acest minister funcționează o serie de comisii, comitete și consilii (comisia științifică germană pentru explorarea mărilor; consiliul de statistică pentru întrebuințarea îngurășămintelor, etc., etc. (1).

14. — *Cehoslovacia*, formată imediat după marele război, și-a organizat întreaga sa administrație în baza Constituției din 29 Februarie 1920. Președintele republicii numește pe președintele Consiliului de Miniștri și pe miniștri. Președintele republicii are dreptul să fie prezent și să prezideze toate ședințele consiliului, să ceară fiecăruia din membrii săi informațiuni în scris și să convoace Consiliul de Miniștri ori de câte ori crede necesar.

Competința ministerelor e regulată printr'o singură lege, în conformitate cu dispozițiunile Constituției. Azi există 15 ministere, din cari 14 au o sferă determinată de atribuțiuni pe când ministerul al 15-lea este însărcinat cu unificarea legislației și cu organizarea administrativă a țării, dat fiind că și în Cehoslovacia se pune, ca și la noi problema unificării deoarece în Bohemia, Moravia și Silezia, se păstrează încă legile vechi ale Austriei, pe când în Slovacia și în Rusia sub-

1) Vezi Graf Hue de Grais, *Handbuch der Verfassung und Verwaltung in Preussen und den Deutschen Reiche*, Berlin, 1927.

carpatină se aplică vechea legislație ungară, în măsura bine înțeles în care aceste legi n'au fost înlocuite de nouile legi alcătuite în timpul Republicii. Până acum în urmă serviciile publice se divideau în servicii ale Statului și în administrații autonome. Acest dualism administrativ, care a existat numai în regiunile foste sub regimul austriac, a dispărut cu începere din 1928, în baza legii din 14 Iulie 1927 (Nr. 125¹), asupra organizării administrației politice a Cehoslovaciei. Prin această lege se reunește în administrațiile provinciale și județene serviciile politice ale Statului și organismele actuale ale administrației teritoriale autonome. Cetățenii găsesc în Curtea supremă de justiție administrativă un sprijin puternic împotriva abuzurilor administrației.

Organizarea administrației centrale în Cehoslovacia prezintă azi următoarele departamente:

1. *Președinția Consiliului de Miniștri*, se ocupă în general de afacerile politice ale guvernului; servește de intermediar între guvern și Adunarea Națională; examinează pentru toate ministerele propunerile de numire ale funcționarilor, prezintă proiectele de legi și de decrete, veghează ca le să fie sancționate și publicate; controlează bugetul diferitelor ministere și subvențiile acordate de Stat, etc. Ea se ocupă în general de administrarea Rusiei subcarpatine; are serviciu special de presă (cu bibliotecă și arhive).

De Președinția Consiliului depind următoarele instituții:

- a) Biuroul central al presei cehoslovace;
- b) Imprimeria națională;
- c) Ziarele oficiale „Cechoslovenska republika“, „Uredni list republiky cechoslovenské“, „Prager Abendblatt“, și „Uredni nowny“;
- d) Oficiul funciar și oficiul de statistică.

2. *Ministerul afacerilor Străine*, cuprinde următoarele servicii:

- a) Cabinetul ministrului;
- b) Protocolul;
- c) Presidium, care posedă o secție de organizare și de control a personalului, a bugetului și a administrației și care are sub dependența sa arhivele și biblioteca ministerului;
- d) Secția politică și juridică;
- e) Secția de informații și propagandă;

1) *Sammlung der Gesetze und Verordnungen des cehoslovakischen Staates*, 57 Stück, p. 1599, Anul 1927.

f) Secție economică și administrativă.

3. *Ministerul apărării Naționale*, are un presidium și șase secții.

Pe lângă acest minister funcționează un inspector general al armatei, statul-major, misiunea militară franceză, controlul administrației militare, serviciile sanitare ale armatei și biroul legiunilor cehoslovace.

4. *Ministerul de Interne*, de care depind și arhivele naționale ale Statului.

5. *Ministerul Instrucției Publice și al Artelor Frumoase*.

6. *Ministerul de Finanțe*, de care depind: direcția datoriei publice, cassieria centrală a Statului, direcția generală a regiei tutunurilor, biroul „Procurorului de Finanțe“.

7. *Ministerul de Comerț și Industrie*, de care depind: consiliul pentru chestiile economice, consiliul național de industriși și mici comercianți, consiliul vamal al Cehoslovației.

8. *Ministerul Poștelor și Telegrafelor*.

9. *Ministerul Căilor Ferate*, care cuprinde șase secții.

În afară de acesta există un comitet administrativ și o comisiune permanentă de control pentru întreprinderile de drum de fier și înșfârșit o direcție centrală a construcțiilor.

10. *Ministerul Agriculturii*, de care depind toate școalele de agricultură, publice și private, stațiunile de experiență, hergheliile Statului, birourile agricole de muncă, asigurările asupra accidentelor agricole în Slovacia, serviciile agricole tehnice, serviciile operațiilor agrare, secțiunea tehnică forestieră pentru regularea torenților, serviciul pădurilor, administrarea apelor și a pădurilor, inspectorii agriculturii, inspectorii specialiști și instructorii.

11. *Ministerul Justiției*.

12. *Ministerul Lucrărilor Publice*, cuprinde șapte secții.

Tot de acest minister depind: Direcția pentru construcția căilor fluviale, institutul hydrologic, inspecția generală a greutateților și a măsurilor, institutul pentru întrebuințarea economică a carburantului, institutul geologic al Cehoslovației, institutul radiologic, aerodromul civil dela Kboly, vânzarea produselor metalurgice ale Statului. Deasemeni, sub supravegherea acestui minister sunt: Administrația lucrărilor publice dela Bratislava, Oficiul de navigație și administrația centrală a greutateților și măsurilor.

13. *Ministerul Prevederii Sociale*, cuprinde 5 secții.

De acest minister mai depind următoarele instituții: secția de prevederi sociale din Bratislava, secția de prevederi so-

cială pentru Rusia subcarpatină cu sediul la Uzhorod, secția pentru invalizii de război din Bohemia, Moravia și Silezia; în Slovacia există 55 de inspectorate de muncă și instituții de Stat pentru protecția copiilor, aziluri pentru copiii părăsiți, orfeline, case de corecție la Kosice și institute pentru surdo-muți și orbi.

14. *Ministerul Aprovizionării.*

15. *Ministerul Igienii Publice și al Educației Fizice*, având 6 secții.

De acest minister depind următoarele administrații: administrația stațiunilor termale și balneare ale Statului, comitetul de igienă, comitetul educației fizice, comitetul pentru lupta contra boalelor venerice.

16. *Ministerul Unificării*, creat în virtutea legii din 22 Iunie 1919, are drept scop să unifice legile cehoslovace.

Trebuie deasemeni să observăm că există încă o instituție de acelaș rang ca și minister: Curtea de conturi. Ea supraveghează finanțele publice, bunurile Statului, controlează datoria publică și stabilește încheierea conturilor Statului.

15. — *Polonia* se prezintă azi, în urma reformelor constituționale care au avut loc în 1926, cu următoarea organizare a administrației centrale, repartizată pe 15 ministere:

1. *Ministerul Afacerilor Străine.*

2. *Ministerul Afacerilor Militare.*

3. *Ministerul Tezaurului.*

4. *Ministerul Justiției.*

5. *Ministerul Cultelor și al Instrucțiunii Publice.*

6. *Ministerul Agriculturii, având 5 direcții.*

7. *Ministerul de Interne*, care supraveghează și conduce administrația poloneză, formată din 16 voevodate și 277 stații. De acest minister depinde oficiul central de statistică.

8. *Ministerul de Industrie și Comerț.*

9. *Ministerul de Lucrări Publice.*

10. *Ministerul Muncii și Protecțiunii Sociale*, de care depind inspectoratele muncii și oficiul de emigrare.

11. *Ministerul Comunicațiilor.*

12. *Ministerul Reformei Agrare.*

13. *Ministerul Poștelor și Telegrafelor.*

14. *Președinția Consiliului de Miniștri*, care poate fi încredințată unui ministru fără portofoliu, constituie un serviciu permanent, care asigură continuitatea operii de guvernare și stabilește legătura între diversele ministere.

De Președinția de Consiliu depind tribunalul superior administrativ și tribunalul conflictelor.

16. — În *Spania*, organizarea administrației centrale a suferit importante modificări în timpul războiului și mai ales după războiu, astfel încât, în 1928, această organizație se prezintă cu următoarele departamente ministeriale:

1. Președinția Consiliului de Miniștri, care are o organizație specială, cu servicii menite să asigure coordonarea și unitatea activității diferitelor departamente.

Astfel, pe lângă Președinția Consiliului funcționează următoarele servicii: Comisia de recrutare a funcționarilor publici, Consiliul de Stat, Consiliul economiei naționale, Consiliul național de combustibil; Institutul geografic cadastral, Comisia superioară de cadastru, Consiliul superior de aeronautică, etc.

2. Ministerul Afacerilor Străine;
3. Ministerul Justiției;
4. Ministerul de Război;
5. Ministerul de Marină;
6. Ministerul Internelor și al Sănătății;
7. Ministerul Instrucției Publice și Artelor Frumoase;
8. Ministerul Agriculturii și Lucrărilor Publice;
9. Ministerul Muncii, Industriei și Comerțului;
10. Ministerul de Finanțe.

Din cauza înmulțiri iconținute a Ministerelor, fapt care aduce serioase sarcini în bugetul Statului, diferite Constituțiuni au fixat numărul maxim al ministerelor. Astfel, Constituția din *Argentina*, fixează numărul ministerelor la 6: Interne, Externe, Justiție, Culte și Instrucție, Finanțe, Război; prin modificarea ulterioară a Constituției, numărul lor s'a ridicat la 8.

În *Elveția* Constituția fixează la șapte numărul departamentelor.

Constituția *rusă*, din 19 Iulie 1918, admite opt comisariate ale poporului.

* * *

17. — Problema reorganizării administrative a României întregite se pune pentru noi în întregul ei. De buna sau rea ea rezolvare depinde situația de azi și de viitor a țării noastre.

Administrațiunea de astăzi suferă din următoarele împrejurări:

A. În primul rând în Vechiul Regat, începând dela regulamentul organic încoace, organizarea administrației centrale din punct de vedere tehnic legislativ nu mai este cuprinsă

întro singură lege. Pentru întâia dată regulamentul organic orânduiește toate serviciile publice prin aceeaș lege, dându-le o înfățișare unitară. Astfel, în această epocă, administrația centrală este împărțită în următoarele departamente: Logofeția dreptății, Ministerul treburilor dinlăuntru, pe lângă care funcționează Sfatul administrativ, Visteria, Postelnicia sau Secretariatul de Stat și Marele Spătar. Ca organe de Stat întâlnim în această epocă Logofeția bisericeii, Eforia Școalelor, Eforia Spitalelor, Eforia Caselor făcătoare de bine, Obșteasca epitropie a sărmanilor.

Sfatul administrativ era compus din ministrul treburilor dinlăuntru, al finanțelor și din Marele postelnic, lucrând sub președinția Marelui vornic, ministrul treburilor dinlăuntru.

Atribuțiile Sfatului erau de a rezolvi afacerile ce depindeau de aceste ministere. El era un puternic organ de coordonare a serviciilor publice.

Ca instituție importantă, alături de Sfatul administrativ, găsim *Obștescul Control*, care avea sarcina să examineze fiecare încasare și cheltuială a Statului, să verifice dacă cheltuiala a fost în adevăr făcută, dacă a fost ordonanțată în regulă și conform contractului.

Această organizație a Statului, făcută printr-o lege generală, prezintă din punct de vedere legislativ și administrativ un mare avantaj, căci asigură mult mai bine unitatea în administrația intereselor Statului și înlătură conflictele dintre autorități, întrucât repartitia atribuțiilor Statului pe departamente este făcută în mod armonios.

De atunci încoace, organizația Statului a variat după împrejurări și legiuitori. Dregătoriile și mai în urmă ministerele s'au organizat independent unul de altul, ca unități de „sine stătătoare, uneori chiar încălcând asupra atribuțiilor pe cari le aveau alte departamente sau autorități ale Statului. De când s'a început organizarea Statului constituțional, se întâlnesc în mod constant conflicte de atribuții între diferitele organe ale Statului, cari au mers atât de departe, încât avem azi curioasa situație a unui minister care cheamă în judecată alt minister, fiecare din ele socotindu-se persoane juridice, independente, care n'ar face parte din acelaș Stat (1).

1) Intre alte numeroase exemple, putem cită un caz foarte recent, când într'un proces între Ministerul de Instrucție și Episcopia Hotinului, pentru revandicarea unor imobile șco-

Tot asemenea, pentru a trece un bun dela un minister la un altul, s'a socotit că este nevoie de lege. Dar legea împarte numai atribuțiunile Statului între diversele ministere; Ministerul de Domenii deține bunurile imobile ale Statului și dacă un minister are nevoie ca unul din aceste bunuri să fie afectat pentru trebuințele serviciului său, Consiliul de Miniștri, care reprezintă interesele Statului, decide ca acel imobil să fie afectat pentru un anumit serviciu.

Nu se poate însă concepe conflict de atribuțiuni pe această chestie între diferite departamente cari au ajuns chiar la situația de a proceda la exproprierea unui imobil ce eră în folosința unui alt minister, dar aparține tot Statului.

Mai mult încă, organizația acestor autorități, făcută sporadic și fără coeziune, păcătușet și prin faptul că a ținut totdeauna socoteală mai mult de interesele personale ale reformatorilor decât de interesele generale ale țării. Luați și examinați istoricește dezvoltarea oricărui minister veți voi și veți putea verifica acest lucru. Dăm un singur exemplu, ales la întâmplare: serviciul de îmbunătățiri funciare, creat la Ministerul de Domenii, este înființat și la Ministerul de Lucrări Publice, cu o altă justificare, evident, dar neavând alt scop decât acela al îmbunătățirii pământurilor cultivabile din zona inundabilă a Dunării. Acelaș lucru cu direcția energiei dela Ministerul Lucrărilor Publice, direcția apelor.

Numai așa se poate explica de ce azi procedura administrativă este extrem de greoaie și de ce un particular, pentru a-și vedea rezolvată o cerere, are nevoie de numeroase stăruințe.

Organizarea serviciilor publice nu s'a făcut în mod științific; fiecare din acei cari aveau sarcina să întregească serviciul public, lucrau la întâmplare, fără o metodă bine stabilită, fără un plan general de organizare. Graba cu care s'a lucrat mai ales după război este demnă de remarcat. Astfel, legea învățământului primar din 1924 trimite pe învățători în fața unor comisii disciplinare pe care aveă să le creieze o altă lege, desființând instanțele existente. Legea aceea nu s'a întocmit nici azi și atunci când Inalta Curte a venit să

lare, Ministerul Cultelor a venit să pună concluziuni împotriva Ministerului de Instrucție, apărând unul împotriva altuia, interesele Statului. Ori Statul nu poate aveă interese contradictorii.

declare că nu există instanță pentru judecarea disciplinară a învățătorilor, s'a recurs la o altă lege cu efect retroactiv, care să reinvieze vechile instanțe abrogate și să dea valoare unor hotărâri inexistente.

Adesea considerațiuni de oportunitate politică făceau pe legiuitor să strecoare în legi, cari n'aveau nici o legătură cu organizarea serviciilor publice, dispozițiuni privitoare la aceste servicii. Este celebru cazul când Petre Carp, în legea pentru industria morăritului, la sfârșitul ei, unde vorbea de felurile de făină ce trebuiau să se macine, a introdus textul prin care ridică inamovibilitatea funcționarilor administrativi proveniți din corpul didactic; legea aceasta, prin stăruința celor interesați, se promulgă cu o neînsemnată schimbare de redacție, care desființă însăși legea. Propusă pentru funcționarii inamovibili, particula *in* a dispărut, astfel că legea nu se mai putea aplica decât funcționarilor amovibili, cari nici așa nu se bucurau de stabilitate.

Dar dacă examinăm mai de aproape problema, putem constata că avem azi ministere cari n'au legi de organizare sau chiar regulamente, căci cele vechi (Ministerul de Justiție) nu mai corespund împrejurărilor de azi; totul se conduce după bunul plac, după tradiție și rutină. Sunt alte ministere cari funcționează pe bază de regulamente, mereu modificate și refăcute (Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor); ceace-i și mai ciudat încă, e că legile de organizare ale ministerelor au fost abrogate sau modificate prin simple decrete regale, în formă de regulament.

După război, pe lângă toate aceste neajunsuri, a apărut o plagă nouă, aceea a directorilor generali. Toate serviciile publice — pentru a îmbunătăți în parte reaua salarizare a funcționarilor — și-au transformat titulatura în direcții generale; s'au creiat în vederea persoanelor servicii cari nu erau necesare și cari nu au făcut decât să împovăreze în mod inutil bugetul Statului. La Ministerul Lucrărilor Publice se găsește azi serviciul administrativ al direcțiunii de poduri și șosele, condus de un director, inginer inspector clasa II, cu retribuția de bază de 5.800 lei, deci mai mare decât a unui director general, ajutat de un subdirector, inginer șef clasa II, de 8 șefi de birou, de 6 subșefi de birou și un singur impiegat.

Acest serviciu nu face altceva decât să transmită hârtiile dela o direcție la alta, în acelaș minister, fie că acestea s'au repartizat greșit la direcție, fie că rezolvate de o direcție, trebuiesc executate de alta.

Luxul de personal superior se unește cu inutilitatea serviciului.

Tot în această ordine de idei putem cită o altă direcție care n'are altă menire decât să facă publicații de licitații și să țină licitațiile. Ea este condusă de un subdirector general, în lipsa directorului general, care-i delegat să conducă un alt serviciu.

Sunt ministere cari au direcțiuni generale conduse de directori generali pentru serviciul de arhivă al ministerului.

De asemeni la Ministerul de Finanțe găsim la *direcțunea contabilității*:

Un director general clasa I.

Un director general clasa II.

Un subdirector general clasa I.

Patru directori clasa I.

Trei subdirectori clasa I.

Doi subdirectori clasa II.

La *direcția contribuțiilor* găsim:

Un director general clasa I.

Doi subdirectori generali clasa II.

Cinci directori clasa I.

Un director clasa III.

Trei subdirectori clasa I.

Doi subdirectori clasa II.

La *direcția vămilor*:

Un director general clasa I.

Patru directori.

Patru subdirectori.

La un mic serviciu, al *administrațiunii statisticii financiare* găsim:

Un director general clasa I.

Doi directori clasa I.

Un subdirector clasa I.

Trei șefi de serviciu.

Patru șefi de biou.

Zece subșefi de biou: întreg acest personal de conducere, pentru 40 de impiegaji.

Examinând bugetele tuturor țărilor nu întâlnim, ca la noi, în aceeaș direcție, mai mulți directori generali și subdirectori generali și un număr respectabil de directori și subdirectori. Pretutindeni o unitate administrativă este condusă de un singur șef, care are răspunderea.

Și aceste exemple s'ar putea repeta mereu pentru a demonstra un fapt pe care nimeni nu-l mai contestă azi.

B. Intregirea Statului în vechile sale hotare a adus deodată, peste un regim care și așa avea nevoie de serioase reforme, trei regimuri diferite de organizație, trei feluri deosebite de viață de Stat.

În momentul când legile de organizare ale Vechiului Regat s'au întins, odată cu suveranitatea Statului, în nouile teritorii, experimentarea lor pe un teritoriu mai întins, la o administrație mai mare, le-au făcut să se dovedească improprii nouilor împrejurări. Și apoi dănsese se găseau în concurență cu vechile legi de organizare cari, dacă nu erau superioare acestora, pretindeau totuș să fie înlocuite printr'o lege superioară.

O vie mișcare de reforme constatăm mai în toate țările: se caută să se îmbunătățească condițiunile vieții și se crede că numai prin intervenția Statului, prin crearea de noi servicii, se poate ajunge la soluționarea problemei sociale. „Etatismul este concepția teoretică și politica efectivă care tinde, întâi, să concentreze în mâinile Statului și agenților săi, gestiunea sau tutela tuturor serviciilor având un caracter public: Este etatismul administrativ; al doilea, să absoarbă activitățile economice și producțiile industriale cauze inițiativei private și transformate în servicii publice. Este etatismul economic“ (1). Etatismul administrativ este cunoscut sub numele de centralizare. Însemnătatea lui pentru viața unui Stat constă în aceea că menține și întărește unitatea Statului. Dar el nu are rațiunea de a fi decât atâta timp cât Statul are nevoie de acest element al unității, în vederea formării sale. Din moment însă ce unitatea Statului este un fapt îndeplinit, a menține centralizarea administrativă, cu sistemul actual de iresponsabilitate al funcționarilor, ar însemna să menținem o stare care ne-ar putea duce la dezorganizare“. E o constatare de fapt când spunem că ministrul, purtătorul autorității și al răspunderii, e materialmente în imposibilitate de a conduce enormele și complexe servicii al căror șef nominal este și în imposibilitate de a citi măcar ceeace semnează; administrația centrală conduce efectiv, dar ea este anonimă și iresponsabilă; cetățenii, pentru cari sunt instituite aceste servicii publice, n'au nici un mijloc de a le îmbunătăți; Parlamentul, care reprezintă cetățenii, este în aceeaș imposibilitate materială de a le controla, pe cât ministerul de a le conduce. Singura soluție care se impune

1) René Favareille. — *Réforme administrative*, p. 3

în împrejurările acestea este descentralizarea pentru autoritățile locale (comună, județ și regiune) și desconcentrarea serviciilor publice ale Statului“ (1).

După război, în special, administrația noastră s'a desorganizat și mai mult, prin crearea de comisiuni de tot felul, funcționând aproape pe lângă toate serviciile departamentelor. Aceste comisiuni, prin avizele lor acoperă responsabilitatea ministrului și înlătură orice răspundere a funcționarilor.

Va trebui ca în viitoarea organizare toate aceste comisii, funcționând fie pe bază de lege, fie pe bază de simplă dispoziție ministerială, să dispară, pentru ca să se poată pune în aplicare răspunderea legală a funcționarilor publici și răspunderea ministerială (1).

C. Adăugați la aceste considerațiuni situația anormală ce s'a creăat serviciilor publice la noi prin legile de unificare, făcute în pripă, fără nici o normă și fără nici un plan general și unitar. S'a făcut organizare la întâmplare, prin decrete-legi, prin regulamente, prin crâmpree de legi, cari modificau *legile organice*, lăsând în loc haosul administrativ. Această situație este recunoscută de chiar autorul legii din 1928, pentru organizarea Ministerului de Finanțe, d. Vintilă Brătianu, care spune, vorbind de necesitatea reorganizării serviciilor publice ale Statului: „Această reorganizare eră cu atât mai necesară cu cât dela război încoace, prin măsuri luate în pripă și fără nici o coordonare, s'a căutat să se facă față nevoilor urgente ce se arătau. Prin aceste măsuri, făcute fără nici un program dinainte hotărât, s'a adăogat la desordinea adusă de război și de întregirea Statului“ (2).

Am început reorganizarea serviciilor noastre cu statutul funcționarilor publici am trecut la legea armonizării salariilor, pe care apoi am suspendat-o, când în loc de toate acestea, ar fi trebuit să începem cu legea de organizare a administrației centrale. Și numai după ce toate serviciile publice ar fi fost reorganizate, pentru a face față împrejurărilor actuale, ar fi trebuit să procedăm la reglementarea situației funcționarilor, la încadrarea lor în raport cu trebuin-

1) Toate comisiunile în cari șefii de serviciu pierd cel mai bun timp al lor și unde toate responsabilitățile se pulverizează, ar trebui să dispară (H. Chardon).

2) Expunere de motive, p. 1.

tele serviciului și să stabilim retribuția lor în raport cu natura serviciului prestat.

Am înecput cu ceea ce trebuie să sfârșim, de aceea opera reformatorului de azi va fi mult mai grea și mai anevoioasă.

Pentru ca această operă să poată corespunde în totul cerințelor moderne ale Statului și în acelaș timp să reziste tuturor competițiilor ce cu siguranță se vor ridica; pentru ca ea să poată rezista asaltului disperat pe care-l va da rutina, în scop de a menține vechile cadre, tradiții și apucături, ea trebuie să fie opera unei voințe de fier, care să aibă curajul să pună capăt odată situației actuale și să organizeze viața Statului numai în raport cu interesele sale.

O voință energetică și o lege unitară sunt garanțiile cele mai elementare că vom putea întocmi o organizare serioasă, o împărțire rațională a atribuțiilor, o funcționare normală a serviciului public.

* * *

18. — Prezentul proiect de lege caută să îndrepte această stare de lucruri și criticile cari se aduc administrației noastre.

Pentru aceasta, la baza alcătuirii lui, rezidă următoarele principii:

a) A căutat să organizeze ministerele într'o singură lege, pentru a se putea astfel asigura unitatea și coordonarea activitatea tuturor departamentelor Statului;

b) S'a străduit să înglobeze în servicii publice noile îndatoriri ale Statului, rezultate din transformarea concepției despre Stat și din necesitățile mereu crescânde ale vieții sociale;

c) A căutat, revizând atribuțiile departamentelor, să reducă în mod simțitor numărul lor;

d) A desființat comisiile de tot felul, create fie pe cale de lege, fie prin decizie ministerială, restabilind răspunderile;

e) A desconcentrat toate serviciile centrale, afară de serviciile Ministerului Apărării Naționale, Justiției și al Afacerilor Străine, în 7 directorate administrative, așa cum sunt prevăzute în legea de organizare a administrațiilor locale;

f) A restabilit vechile ierarhii administrative, redând funcțiilor de execuție întreaga lor importanță, ce le fusese știrbită prin crearea fără rost de funcțiuni și grade superioare creațiune făcută nu în vederea nevoilor serviciului public, ci numai a îmbunătățirii situației funcționarilor;

g) A stabilit numai liniile mari ale organizării serviciilor centrale, redând puterii regulamentare vechea ei însemnă-

tate, căci regulamentul este de esența organizării serviciilor publice;

h) A căutat în mod continuu să țină seamă de împrejurările actuale, de situația grea financiară prin care trec toate Statele de după război și s'a silit să întrebuințeze cât mai bine energia omenească în vederea ajungerii scopului Statului.

Dar toate aceste principii vor apare mai clar din examinarea instituțiilor și dispozițiilor acestui proiect.

19. — *Numirea și revocarea miniștrilor.* În primul rând, proiectul de lege se ocupă de numirea și revocarea miniștrilor, dezvoltând principiile înscrise în această privință în Constituție. În actuala noastră legiuire există o mare lacună, aceea privitoare la modul de numire al miniștrilor. Până acum se procedă după tradiție, după un obicei pe care nimeni nu-l cunoaște în mod precis și care putea da naștere, în practică, la discuțiuni și controverse.

Una din controversele cele mai importante este aceea privitoare la contrasemnarea decretului de numire a noului președinte de consiliu. S'asusținut la noi, în lipsa unui text, că acest decret trebuie să fie contrasemnat de președintele de consiliu demisionat. Și dacă acesta refuză, sau nu voiește ca prin semnătura sa să-și ia răspunderea noii numiri, atunci am putea ajunge la situația curioasă ca Șeful Statului să nu-și poată exercita una din cele mai importante prerogative ale sale.

Pentru a înlătura toată această discuție și pentru a asigura normala funcționare a prerogativei pe care i-o asigură Constituția Șefului Statului, proiectul de lege proclamă în art. 1, după ce reproduce textul Constituțional, că decretul de numire al Președintelui de consiliu se contrasemnează de Președintele de consiliu revocat sau demisionat, dar adaugă că el poate fi contrasemnat și de noul președinte de consiliu. Cu chipul acesta se înlătură orice discuțiune și se asigură capului Statului putința de a-și exercita cea mai importantă prerogativă a sa, care, altminteri, s'ar fi părut că depinde de voința Președintelui de consiliu demisionat.

Această chestiune este viu discutată și în Franța. Astfel d. J. Barthélemy (1) relevă această situație în următoarele cuvinte: „În ceea ce privește numirea, există un obicei destul

1) J. Barthélemy, *Le gouvernement de la France*, 1924, p. p. 101—102

de surprinzător; ea nu-i dispensată de contrasemnătura ministerială. Și astfel, șeful Statului nu poate numi un ministru fără ca această numire să nu fie contrasemnată de un ministru în funcție. Ori, contrasemnătura este actul prin care un ministru ia răspunderea unui act, unui fapt al său, pe care-l aprobă. Iată deci un președinte de consiliu radical, obligat să aprobe, deoarece contrasemnează, să-i se dea un succesor progresist. În fapt, președintele consiliului demisionar contrasemnează numirea succesoriului său și acesta din urmă contrasemnează numirea colegilor săi. Dacă un șef de guvern, găsimdu-se în rea dispoziție din cauză că a fost îndepărtat, ar refuza să contrasemneze numirea colegului său am fi într-o situație extrem de delicată" (1).

Dealtminteri, în Franța, chiar Constituția din 1848, prin art. 67 spune: „les actes du président de la république, autres que ceux par lesquels il revoque et nomme les ministres, n'ont d'effet qu'il s'ils sont contresignés par un des ministres“.

În Italia această chestie a fost rezolvată prin legea din 24 Decembrie 1924, care admite ca decretul de numire al noului președinte de consiliu să fie contrasemnat chiar de dânsul.

La noi, dr. prof. Paul Negulescu (2), discutând această chestie spune: „Noi credem că Regele poate să revoace *ad nutum* pe miniștri; că decretul de numirea noilor miniștri și de revocarea predecesorilor, poate să fie valabil contrasemnat de noul președinte de consiliu, care primind astfel puterea, își ia asupra sa răspunderea actului“.

Proiectul de lege curmă această discuție.

De asemeni în art. 2, am specificat că decretul de numire al miniștrilor, se contrasemnează de președintele de consiliu nou numit, aceasta spre a stabili odată mai mult situația legală a acestor înalți funcționari ai Statului.

Eră necesar să stabilim acest lucru, fiindcă acest președinte de consiliu are răspunderea persoanelor pe care le alege drept colaboratori.

Trebuie să precizăm că el poate valabil contrasemna decretul de numire al miniștrilor pentru ca, în practică, să nu se mai nască nici un fel de discuție.

1) Părerea la care s'a oprit proiectul este împărtășită însă de majoritatea publiciștilor în Franța. Vezi în acelaș sens Jose G. V. Marin, *Tratado del Derech oAdministrativo*, 1928, p. 605.

2) *Curs de Drept Constituțional Român*, 1927, p. 453.

Altă lacună a legislației noastre era aceea privitoare la formalitatea depunerii jurământului de către miniștri. Uzul stabilește că la intrarea în funcțiune, miniștrii trebuie să depună un jurământ, a cărui formulă se găsește în decretul din 1859.

Pentru a face să înceteze această situație, proiectul de lege, în art. 3, dispune că primul ministru și miniștrii intră în funcțiune numai după ce depun jurământ în fața regelui. Proiectul stabilește formula jurământului; se va alcătui un proces-verbal care să constate depunerea acestui jurământ.

Procesul-verbal va fi semnat de primul-ministru și de miniștri. El se va păstra la președinția Consiliului de Miniștri, devenind astfel un act public.

Subsecretarii de Stat vor depune acelaș jurământ ca și miniștrii, însă în fața președintelui de consiliu.

20. — În art. 4, 5 și 6, proiectul de lege se ocupă de situația și rangul subsecretarilor de Stat și a miniștrilor fără portofoliu. Aceștia din urmă sunt încadrați la președinția consiliului; atribuțiile lor se determină de președintele de consiliu.

Față de faptul că atât Constituția cât și prezentul proiect de lege recunosc existența subsecretarilor de Stat, eră absolut necesar ca să precizăm drepturile acestor subsecretari, în raport cu miniștrii pe lângă care lucrează.

Existența subsecretarilor de Stat nu se poate justifica decât pe considerațiuni tehnice. Ei sunt chemați să ajute pe ministru în conducerea tehnică a unei părți sau a întregului serviciu public ce îi este încredințat acestuia. De aceea proiectul de lege precizează care este răspunderea subsecretarului de Stat, care este rolul său și atribuțiile sale.

Fiind vorba de funcționari tehnici, deși au caracter politic, proiectul a socotit necesar să-i scoată de sub regula responsabilității ministeriale. Ei vor putea lua parte la debaterile Corpurilor legiuitoare, însă sub răspunderea politică a ministrului. Atribuțiile Subsecretarilor de Stat vor fi determinate pentru fiecare din ei prin delegație specială dată de ministru și publicată în *Monitor*.

21. — *Consiliul de Miniștri* este organul care este menit să asigure guvernului unitatea de direcție și cordonarea tuturor serviciilor publice. Consiliul de Miniștri este prezidat de șeful guvernului, având titlul de Președinte al Consiliului. Singur președintele de consiliu are inițiativa convocării Consiliului, căci dânsul având conducerea politicii guvernului, are

întreaga răspundere și trebuie să aibă și întreg dreptul de inițiativă. În lipsa sa, când atribuțiile sale au fost delegate unui alt ministru, convocarea se va face de acel care ține locul președintelui de consiliu.

22. — *Despre Ministere și miniștri.* Odată aceste principii generale formulate, proiectul de lege se ocupă de repartizarea serviciilor Statului pe departamentele ministeriale.

Aceste departamente sunt:

1. Ministerul de Interne.
2. Ministerul de Externe.
3. Ministerul de Finanțe.
4. Ministerul de Justiție.
5. Ministerul de Instrucțiuni publice și Cultelor.
6. Ministerul Armatei.
7. Ministerul Agriculturii și Domeniilor.
8. Ministerul de Industrie și Comerț.
9. Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor.
10. Ministerul Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale.

Am redus numărul ministerelor la 10, fiindcă acesta ni s'a părut cadrul cel mai potrivit în care se poate repartiza mai bine diversele atribuții ale Statului. De altminteri acest număr se întâlnește azi în multe State. În Germania, guvernul Reichului e format din 8 ministere. Rayol susține că o bună administrație se poate conduce și repartiza pe 7 ministere.

Odată stabilită repartizarea întregii activități a Statului, în aceste 10 departamente ministeriale, de așa natură ca activități de acelaș gen să nu fie atribuite la două sau mai multe departamente, proiectul de lege se ocupă de organizarea în genere a unui departament ministerial.

25. — În organizarea unui departament ministerial, proiectul de lege deosebește două serii de organe.

a) O serie de organe comune tuturor departamentelor ministeriale cari, pentru simplificare și pentru o mai bună tehnică legislativă, au fost toate descrise în titlul I al proiectului, făcându-se trimitere la aceste articole cu ocazia organizării fiecărui minister;

b) O serie de organe speciale fiecărui minister, cari au trebuit să fie determinate în conformitate cu atribuțiile fiecărui departament.

În primul rând proiectul de lege, în art. 10 stabilește care este caracterul juridic al unui minister. Eră necesar ca

legea să stabilească acest lucru, deoarece în practică există o întreagă confuzie și nedumerire în această privință.

Pentru a face să înceteze această regretabilă stare de lucruri, menită să scadă prestigiul autorității Statului, proiectul de lege prevede, în art. 10, că ministerele reprezintă interesele generale ale Statului, ce le sunt atribuite prin prezenta lege. Ele n'au personalitate juridică proprie; pot totuși stă în justiție și încheia acte juridice în numele Statului. Asupra folosinței obiectelor cari formează proprietatea Statului, va decide Consiliul de Miniștri.

24. — În chip general, departamentul ministerial cuprinde următoarele împărțiri: direcții, servicii, secții și birouri. Am păstrat vechea diviziune pentru că, după o practică de mai bine de 60 ani, dânsa a intrat în terminologia și deprinderile noastre administrative. Ca urmare, art. 12 din proiect prevede:

a) Desființarea direcțiilor generale, ca regulă generală, și păstrarea lor numai pentru serviciile anume organizate prin prezenta lege.

b) Desființarea oricăror alte diviziuni în afară de cele patru specificate mai sus;

c) Proiectul de lege păstrează titulatura actuală a tuturor serviciilor publice, dotate cu personalitate juridică, în conformitate cu legile speciale cari le-au creat. (Casa școalelor, Casa de credit a corpului didactic, Regia Autonomă a Casei muncii C. F. R., etc.).

25. — Proiectul de lege creează patru servicii cari sunt comune fiecărui minister:

- a) Serviciul cabinetului ministrului;
- b) Serviciul subsecretarului de Stat;
- c) Secretariatul general;
- d) Direcțiunea contabilității.

Pe lângă fiecare minister va exista un serviciu al cabinetului ministrului, condus de funcționari politici, persoane de încredere ale ministrului, cari vin și pleacă cu dânsul. Acest serviciu este condus de un șef de cabinet, ajutat la nevoie de unul sau mai mulți ajutori și de funcționarii necesari. Atribuțiile acestui serviciu sunt: primirea corespondenței și a cererilor adresate personal ministrului, cifrarea și descifrarea corespondenței, fixarea ordinii audiențelor la ministru și executarea oricăror însărcinări date de ministru. Pe lângă ministerele unde există subsecretariate de Stat, va exista și

un cabinet al subsecretarului de Stat, având aceleași atribuții ca și cabinetul ministrului. Serviciul subsecretarului de Stat va funcționa în cadrul atribuțiilor permise, condus de un șef de cabinet.

Secretariatul general trebuie să devină, în viitoarea organizare a administrației noastre centrale, o instituție de primă ordine. El trebuie să fie organismul care să coordoneze întreaga activitate a ministerului; el trebuie să fie un organ de ajutor direct și de colaborare al ministrului, prin intermediul căruia să se continue tradiția și unitatea de conducere (1).

26. — Secretarul general are în sarcina sa conducerea unei serii întregi de servicii, cu ajutorul cărora el își poate da seama în permanență de situația ministerului și poate să reprezinte politica de continuitate. Astfel, de secretariatul general depind:

Serviciul de studii și documentare al ministerului. Proiectul de lege creează la fiecare departament un serviciu de studii și documentare, menit să studieze toate problemele ce interesează ministerul și să furnizeze toate elementele de documentare, absolut necesare în administrația de azi.

„Astăzi, în serviciile private ca și în cele publice, se recomandă *documentațiunea* asupra tuturor chestiunilor cari interesează activitatea serviciului, căci grație documentațiunii se poate îmbunătăți funcționarea serviciului, se pot asigura randamente mai bune diverselor activități, se pot introduce metode mai eficace” (2).

În administrație, documentațiunea joacă un mare rol, căci numai grație ei administratorii pot să întreprindă activități serioase și utile, numai bazându-se pe o bună documentațiune, ei pot lua decizii conforme cu realitatea și cu legea.

Astăzi, în străinătate, în Europa occidentală și în America, marile instituțiuni economice au un serviciu de documentațiune, unde sunt adunate toate studiile, cercetările informațiunile diverse ce privesc întreprinderea. Aceste informațiuni, clasate sistematic, sunt păstrate în ordine pe fișe. Actele cari au nevoie de verificări sunt înaintate biourilor de studii, laboratoarelor, pentru a fi verificate, așa încât atunci când este nevoie de a întreprinde o anumită activitate, să existe

1) Dr. Romul Boilă, *Organizația de Stat*, Cluj, 1928.

2) A se vedea Paul Negulescu, *Organizarea administrativă a României*, în *Revista de drept public*, 1929, pag. 68.

întreaga documentațiune. Este o chestiune de adaptațiune.

Importanța unei bune documentări este netăgăduită. Germanii, cari au practicat-o, au ajuns la admirabile rezultate. Branly, unul din cei mai mari fizicieni francezi, într'un interviu, declară că tehnica franceză a telegrafiei fără fir nu se poate ține la nivelul celei germane, din cauza lipsei de material și de personal, necesar pentru a urmări experimentările făcute, adică pentru a-și face documentațiunea.

Descoperirile americanului Taylor asupra oțelurilor rapide (aciers rapides) se bazează pe o documentațiune cuprinzând 16.000 experimentări. Un bun laborator servește în mod minunat întreprinderea, căreia îi dă o documentare.

Imensele laboratoare din Germania, prevăzute și cu material și cu personal competent, au făcut cercetări tehnice ale căror rezultate le constatăm: Desvoltarea așa de mare a industriei. Numai în industria coloranțelor câte cercetări au trebuit să se facă până că se stabilească un anumit procedeu.

Obiectivul principal pe care îl urmărește documentarea, este căutarea și clasare afaptelor și a ideilor (1).

În orice documentațiune serioasă, clasarea documentelor joacă un mare rol pentru a ușura căutarea. Operațiunile, faptele, se fixează pe fișe, iar fișele sunt clasate pe specialități.

Într'o documentațiune a unui serviciu public, colaboratorii cei mai prețioși ai biuroului de documentațiune îi formează agenții serviciului exterior și publicul. Agenții cari vin în contact cu vieța reală, prin rapoartele lor, arată adevărata situațiune, realitatea vieții, de multe ori în contradicție cu starea de legalitate, sau cu interpretarea legii, făcută de administrațiune. Dar o documentare rațională nu trebuie să cuprindă numai cunoștințele practice locale, ea trebuie să cuprindă toate faptele, toate ideile, toate metodele noi, toate noile proceduri, invențiunile recente și de aceea trebuie să se întemeieze pe cărți, periodice, jurnale, rapoarte, studii făcute de administrațiunile străine, circulări, cataloage susceptibile de a îmbunătăți activitatea administrațiunii (2).

Clasificarea acestui imens material joacă un mare rol, este piatra unghiulară a edificiului documentar, după cum se exprimă Paul Otlet, în raportul prezentaț secțiunii IV în congresul internațional de științe administrative ținut la Bru-

1) Henry Fayol, *Eveil de l'Esprit public*, 1918, p. 42 și urm.

2) Roger Calame, *Organisation rationnelle des administrations publiques*, în *Revista de drept public*, 1926, p. 78.

xelles, în 1925, căci fără o bună clasificare, toate aceste documente sunt în pericol de a nu mai putea fi găsite.

Documentațiunea nu se organizează însă dela sine, ea trebuie organizată, adică trebuie creat pe lângă fiecare mare serviciu public un biou de documentațiune, căruia să i se fixeze metoda ce trebuie să urmărească, să i se puie la dispoziție mijloacele necesare. Fiecare mare serviciu administrativ: finanțe, poștă, regie, lucrări publice, sănătate, pescărie, etc., este într'o continuă cercetare a faptelor și aprecierii lor la lumina ideilor.

Pentru această operațiune fiecare serviciu are nevoie de biouul de documentațiune.

Un bun biou de documentațiune trebuie să cuprindă o bibliotecă completă, în care să se găsească lucrările și periodicele relative la specialitate, catalogate în mod sistematic; biouul de studii va trebui să colaboreze la redactarea regulamentelor, a circulărilor și prescripțiunilor administrative; el urmează să primească orice idee, orice pozițiune de reformă din partea oricărui funcționar, căci, prin observațiunea făcută în exercitarea funcțiunii sale, un funcționar poate să observe unele lipsuri și să le găsească remediul (1).

27. — Studiile statistice joacă un rol considerabil într'o documentațiune administrativă. Statistica e studiul bazat pe cunoștința numerică a faptelor sociale. Din acest punct de vedere, statistica e o necesitate absolută pentru administrațiune, este condițiunea indispensabilă pentru buna funcționare a serviciilor administrative.

În fiecare serviciu trebuie să existe un biou statistic, care să ne arate modul de evoluțiune al diverselor fapte și operațiuni ale autorității de care depinde.

Din constatarea faptelor sociale în număr mare, se pot trage anumite concluziuni, de cari trebuie neapărat să ținem seama, în orice studiu social ce voim a întreprinde.

Datele statistice servesc administrațiunii pentru a verifica dacă măsurile luate satisfac scopul urmărit, o lămurește în măsurile cari voiește să le iă; ele servesc legiuitorului, care trebuie să țină seama de statistică, atunci când voiește să le gîfereze asupra unor anumite fapte sociale; ele servesc, în fine, pentru studiile sociale științifice, pentru aplicațiuni practice în industrie, în comerț.

1) Roger Calme, articolul citat din *Revista de drept public*, 1926

Datele statistice, având o mare importanță, trebuie să aibă precizie. La noi serviciul statistic nu poate să facă lucrări de precizie, de oarece după război și nici până astăzi, guvernul nu a dat fondurile necesare pentru facerea recensământului și, din această cauză, serviciul de statistică demografică trebuie să se bazeze pe lucrări cu mult anterioare începerii războiului.

Din această cauză noi nu știm câți oameni au pierit în timpul războiului, câți au plecat din țară, și câți au venit în țară după război. În asemenea condițiuni, statistica populației făcută de Ministerul de Interne și bazată pe deducțiuni, nu are nici o valoare științifică. Cifra de 16½ milioane locuitori, ce ea ne arată pentru finele anului 1922, poate fi contestată, căci se prea poate ca la acea dată să fi avut 17 sau chiar 18 milioane, cum de asemenea se poate să fi avut numai 16 milioane.

Tot așa de fanteziste sunt încercările de repartitie a populațiunii după naționalități.

O numărătoare a populațiunii făcută în 1927, prin agenții polițienesti la orașe și prin notari la țară, nu a dat rezultate satisfăcătoare, de oarece nu s'a făcut o pregătire serioasă, nici a personalului, nici a chestionarelor.

Din această cauză, Institutul general de statistică de pe lângă Ministerul de Industrie și Comerț, nu a recunoscut nici o valoare științifică acestui recensământ, care nici nu se poate publica. Nici comuna București nu are până astăzi o statistia a populațiunii, așa că mulți cred că orașul ar avea peste 600.000 locuitori, pe când alții socotesc mai mult de 400.000 locuitori.

Și cu toate acestea, și Stațul are numeroase servicii statistice și comuna București are serviciul său, dar ele sunt dotate numai cu personal, nepunându-li-se la dispoziție mijloacele pentru a face serviciul pentru care au fost create. Această situațiune trebuie să înceteze, și proiectul de lege a luat toate măsurile în acest scop.

28. — De secretariatul general depinde de asemeni serviciul de registratură, căci acest serviciu trebuie să reprezinte în orice moment icoana fidelă a activității ministerului, de care secretarul general, elementul de coordonare și unitate, trebuie să-și dea în permanență seama.

Ca element de unitate, tradiție și continuitate, am dat în căderea secretariatului general și secția personalului; aceasta

pentru a se stabili o unitate de măsură în aprecierea, notarea și calificarea funcționarilor. Cu acest sistem vom face să dispară calificări date prin surprindere, înaintări cari constituie adevărate nedreptăți, între direcțiile aceleiași minister. În afară de aceasta, secretarul general, care are sarcina de a coordona activitatea întregului minister, trebuie să poată cunoaște în deaproape pe funcționarii în subordine și să-i poată califica și dânsul, în vederea însărcinărilor ce le va da și pentru o mai bună repartizare a lor pe servicii, în raport cu aptitudinea fiecăruia.

Tot de secretariatul general depind serviciile de arhitectură, contencios, medicul ministerului și intendentul.

29. — Proiectul creiază la fiecare minister o direcție a contabilității, pe care o organizează în mod uniform.

Contabilitatea generală a Statului este organizată în mod special, potrivit legii contabilității Statului, pe lângă Ministerul de Finanțe.

Proiectul a admis sistemul, care este preconizat în toate Statele și care în unele din ele s'a înfăptuit, al controlului Ministerului de Finanțe asupra direcțiilor de contabilitate ale ministerelor.

Acest control nu va avea să atingă întru nimic activitatea personală a unui ministru, ci are de scop să stabilească aceleași norme de conducere în mânăuirea banului public, în vederea unei cât mai unitare și serioase administrațiuni. Șeful ierarhic al directorului de contabilitate rămâne tot ministru respectiv, dar directorul contabilității Statului, prin controlorii financiari, poate oricând să verifice modul cum se comportă directorul contabilității unui minister și cum aplică dispozițiile legale. El va trebui să raporteze ministrului respectiv, prin intermediul ministrului de finanțe, spre a lua măsurile de îndreptare.

Cu modul acesta nădăjduim să putem stabili norme unitare în contabilitatea Statului, cu ajutorul cărora să putem înlătura orice posibilitate de abuz. Principiul înscris în acest proiect va fi însă desvoltat și pus în practică prin legea contabilității generale a Statului.

30. — O grijă deosebită s'a pus în stabilirea raporturilor dintre administrațiile și serviciul public. Unul din relele de care suferă la noi serviciul public este lipsa de solitudine și atenție pe care trebuie s'o dea particularului care vine în contact cu dânsul. La noi există credința că particularii sunt

la discreția serviciului public și nu acesta la dispoziția lor. În adevăr, nu există nemulțumire mai mare decât aceea când un cetățean al aceluși Stat, care plătește impozite, percepute tocmai în vederea întreținerii serviciului public, — adresând o cerere unei autorități, prin care își revendică un drept, sau expune o anumită situație, nu primește totuși nici un răspuns. Acel care s'a adresat cu toată încrederea autorității și din fundul îndepărtat de țară, așteaptă cu nerăbdare rezultatul cererii sale, pierde încrederea în autoritate și îl cuprinde desnădejdea când nu află soluționarea dată cererii sale.

Dealtminteri această datorie a Statului de a răspunde petițiilor, a fost recunoscută totdeauna și consacrată aproape constant în legile de organizare ale diferitelor ministere. Din nenorocire însă, aceste dispozițiuni nu și-au găsit totdeauna aplicațiunea, și confirmarea acestei afirmații o găsim în legile cari au organizat la noi contenciosul administrativ și cari s'au văzut nevoite să consacre texte exprese cari să dea posibilitate particularilor să oblige autoritatea la răspuns.

Procedura contenciosului administrativ, în această privință, este greoaie și de lungă durată. De aceea, rare ori părțile au recurs la această cale.

Pentru a îndrepta această dăunătoare stare de lucruri și pentru a aduce o simțitoare îmbunătățire a modului de funcționare a serviciului public, am înființat pe lângă fiecare direcție un biou de informații, de primirea și urmărirea lucrărilor. În grija acestui biou este dată umărirea hârtiilor intrate și răspunsul ce urmează a fi comunicat celor interesați. Șeful biouului va raporta în fiecare zi, în scris, directorului de serviciu, despre hârtiile cari nu au primit nici o soluțiune sau a căror soluționare n'a fost comunicată părții, spre a lua măsuri imediate de reintrare în legalitate. Nădăjduim astfel că vom putea face să dispară situația de azi, vom putea economisi particularilor timpul și cheltuiala, necesitate de deplasarea în Capitală și vom putea înlătura intervențiile la autorități, fapt dăunător pentru bunul mers al serviciului.

51. — În urma aplicării principiului de documentare, ministerele vor avea servicii centrale și exterioare.

Pentru asigurarea unui serviciu de contencios, bine organizat, care să dea consilii și să reprezinte interesele Statului,

cu tot aparatul necesar, științific și practic, s'a înființat în cadrul Ministerului de Justiție, un serviciu de contencios al Statului. Organizarea acestui serviciu va face posibilă reducerea numărului mare de funcționari ai difertielor serviciu de contencios, aducând astfel o ușurare a bugetului Statului.

Asemenea s'a înființat un serviciu pe lângă Ministerul Comunicațiilor și a lucrărilor publice, care, dacă va fi organizat corespunzător, va avea aceleași efecte ca și serviciul central contencios.

Vor funcționa un consiliu superior tehnic și un consiliu superior al Comunicațiilor, în cadrul Ministerului Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor, în conformitate cu legile lor de organizare.

În urma înființării serviciilor ministeriale locale, am redus numărul inspectorilor generali dela centru, având în vedere că fiecare serviciu local, va avea inspectorii săi deosebit.

52. — Prezentul proiect de lege stabilește atribuțiile ministerelor, împărțirea lor în direcțiuni și a direcțiilor în servicii. Împărțirea serviciilor în secții și a acestora în birouri, precum și fixarea atribuțiilor serviciilor, secțiilor și birourilor, în cadrul atribuțiilor direcțiilor, se va face prin Decret-Regal, în formă regulamentară.

Am preferat ca marile linii ale organizării să fie precizate în lege, lăsând pe seama regulamentului organizarea de amănunt. Prin aceasta nu numai că acordăm regulamentului vechi sa însemnătate, dar punem la dispozițiunea administrațiunii un element cu ajutorul căruia să poată face față împrejurărilor mereu vii și noi ale serviciului public. Căci regulamentul prezintă două avantagii importante asupra legii:

a) Este ușor modificabil și poate fi adaptat împrejurărilor ale căror variațiuni nu pot fi susceptibile de prevedere;

b) Regulamentele sunt sau trebuie să fie redactate de tehnicieni, pentru a da satisfacție nevoilor care sunt dovedite de experiență.

Regulamentul este însă de esența organizării administrative. Hauriou, ocupându-se de domeniul legii și al regulamentului, ajunge la această formulă: „Este și trebuie să fie de domeniul legii orice condiție nouă impusă exercițiului unei libertăți și orice organizare a Statului, importantă pentru garanția unei libertăți“.

„Domeniul exclusiv al legii este constituit de orice dispoziție aducând atingere libertății sau patrimoniului nostru (1).

Bazați pe aceste considerațiuni, am lăsat pe seama regulamentului organizarea internă a serviciilor, organizare care se va face însă în cadrul fixat de lege.

§ 2. Organizarea serviciilor centrale

33. — Proiectul de lege se ocupă, în art. 28 și următorii, de organizarea Președinției Consiliului de Miniștri. În toate țările în cari au avut loc organizări recente ale serviciilor publice, Președinția Consiliului de Miniștri a fost organizată cu o deosebită grijă, de oarece, în regimul parlamentar modern, președintele de consiliu este menit să poarte întreaga răspundere a guvernării și pentru aceasta trebuie să aibă la dispoziție toate serviciile cu ajutorul cărora să poată să-și îndeplinească această grea însărcinare.

În vederea marelui rol de coordonare, în vederea importanței tot mereu crescânde pe care o ia acest serviciu, Președinția Consiliului de Miniștri a fost dotată cu servicii pe cari le-am socotit absolut necesare.

Astfel, am prevăzut existența unui cabinet al președintelui de consiliu, care va avea aceleași atribuțiuni ca și cabinetul unui ministru; cabinetul subsecretarului de Stat, secretariatul general, căruia i s'a fixat toate atribuțiile administrative, tocmai în vederea colaborării la coordonarea serviciilor publice. Tot în căderea secretariatului general am dat: efectuarea jurnalelor și proceselor-verbale ale Consiliului de Miniștri, centralizarea tuturor actelor cari urmează să fie supuse semnării regale, primirea petițiilor, pregătirea lucrărilor ce se supun Consiliului.

Dar în afară de acest serviciu de coordonare, am creat servicii cari să-l ajute pe primul ministru în conducerea politicii cabinetului: direcția informațiilor, cu serviciul presei, al propagandei și informativ.

Deasemeni pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri, am atașat comisia permanentă disciplinară, prevăzută de statutul funcționarilor publici, cu derogările aduse prin prezentul proiect.

Am crezut necesar să aducem aceste servicii la Președinția Consiliului, ca astfel să funcționeze o singură comisie cen-

1) M. Hauriu, *Precis de droit administratif*, 11-e, 1927, édit. p. 461.

trală pentru funcționarii din administrația centrală, pentru a fixa o unitate de jurisprudență în materie disciplinară, cu atât mai mult, cu cât delictele disciplinare nu pot fi definite în mod precis.

Comisiunea alcătuită prin legea pentru statutul funcționarilor publici putea fi criticată, fiind formată aproape numai din funcționarii aceluiași serviciu, ceea ce face să se nască un spirit de părtinire, dăunător bunului mers al serviciului public.

De cele mai multe ori, această comisiune formată numai din funcționari, nu făcea altceva decât să reproducă, în avizele sale, voința ministrului. Se desființea astfel în fapt stabilitatea funcționarilor și în același timp se acoperea răspunderea ministrului. Cu sistemul adoptat de proiect, suntem siguri că toate aceste neajunsuri vor dispărea.

54. — În titlul II, începând de la art. 51 înainte, proiectul de lege se ocupă de repartizarea atribuțiilor ministerelor și de organizarea serviciilor care sunt speciale fiecărui minister. Aceste servicii au fost organizate toate în mod unitar, după aceleași principii pe care le-am arătat, că stau la baza proiectului.

Repartizarea atribuțiilor ministeriale s'a făcut în raport cu sfera de activitate a fiecărui minister, căutând să aducem la același minister toate serviciile care aveau o corelațiune strânsă unele cu altele, pentru ca astfel să se poată stabili unitatea de acțiune și de directive. Nădăjduim că cu sistemul acesta nu vom mai întâlni conflicte de atribuțiuni, nu vom mai găsi activități care să se suprapună și cari, în practică, să dea naștere la un adevărat haos administrativ. Nici odată puterea de comandament a administrației nu pare mai slăbită decât atunci când același domeniu comandă mai multe persoane.

La Ministerul de justiție am creat o casă de economie, credit și ajutor a personalului judecătoresc și auxiliar. Este în deobște cunoscută situația precară a magistraților, cari sunt obligați să se împrumute la diferite bănci și instituțiuni. Prestigiul magistraților este adânc jicnit prin practicarea acestui sistem.

Pentru a redă magistraturii întreaga independență și tot prestigiul de care are nevoie spre a-și îndeplini greaua însărcinare, am creat aceeași instituțiune, care nădăjduim că va deveni, prin organizarea ce i-o vom da, un puternic sprijin

al magistraturii. În măsura posibilului, instituții de felul acesta se vor crea pe lângă toate departamentele.

Ministerului Instrucțiunii Publice și Cultelor i-am adăugat toate serviciile dela Ministerul Cultelor și Artelor, care nu-și justifică cu nimic existența sa, ca minister aparte, mai ales acum în urmă, când biserica, prin statutul recent, se administrează singură.

Artele le-am împărțit în două părți: partea creativă și învățământul l-am încadrat la Ministerul Instrucțiunii Publice și Cultelor, iar propaganda ce se face prin diferite produse și mijloace artistice, am pus-o la Ministerul Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale, la direcția educației populare.

Am lăsat nemodificate pe lângă acest minister instituțiile autonome, Casa Școalelor și Casa de Credit a Corpului Didactic. Va trebui însă ca legi speciale să pună de acord aceste instituțiuni cu principiile prezentei legi și cu cerințele moderne ale Statului.

Proiectul de lege creiază, în art. 79 și 90, un consiliu general al instrucțiunii, care este organul de îndrumare și coordonare a politicii educative a ministerului. Acestui consiliu îi vor fi supuse spre deliberare toate rapoartele pe cari le vor întocmi directorii de învățământ.

Prin modul său de constituire și prin rolul care i se dă, acest consiliu este menit să devină organul care să asigure continuitatea și unitatea de direcție în politica școlară, lucru care este atât de necesar, mai ales în împrejurările de azi. Sfătuitor direct al ministrului, organ de examinare atentă a programelor școlare, el este chemat să devină forul suprem care să îndrumeze învățământul către marele rol pe care i-l rezervă Statul modern.

La Ministerul Agriculturii și Domeniilor am făcut să revină toate serviciile autonome, bucurându-se de personalitate juridică, create în vederea aplicării reformei agrare.

Proiectul de lege readuce aceste servicii în totul sub autoritatea Ministerului Agriculturii și Domeniilor, creând o singură direcție a aplicării reformei agrare. Tot în căderea acestui minister am dat grijă de a se preocupa de cooperatie, pe care am luat-o din căderea Ministerului Muncii, desființat prin proiect.

La Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor am înființat serviciul de arhitectură al Statului, care are în căderea sa grija de a se ocupa de toate imobilele Statului, atât din punct de vedere al întreținerii lor, cât și din punct de

vedere al esteticii construcțiilor, al întocmirii planurilor de amenajare a orașelor, stațiilor climaterice, etc., de așa natură, ca această instituție să devină autoritate supremă de îndrumare și directivă, în materie de arhitectură. Aceste două ministere, existente azi, apar contopite în noul proiect de lege, revenind astfel la situația anterioară războiului. Contopirea acestor două ministere eră imperios necesară, atât pentru a realiza o economie însemnată a bugetului Statului, cât și pentru faptul că azi, în urma legii comercializării, majoritatea instituțiilor conduse de aceste ministere devenind autonome, este suficient un singur minister pentru a le îndruma și controla.

Am reorganizat pe baze noi ministerul Sănătății, dându-i denumirea de Ministerul Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale, și alipindu-i toate serviciile dela actualul Minister al Muncii, afară de Coperție, dată Ministerului Agriculturii și Domeniilor. O grijă de căpetenie a Statului modern, care tinde neîncetat să devină o preocupare fundamentală a sa, este aceea privitoare la sănătatea publică, cu preocupări speciale de igienă socială și educație fizică. Statul are un interes de primă ordine ca fiecare cetățean al său să fie un individ pe forța morală și fizică a căruia să se poată bizui în orice împrejurare. În vederea acestui scop pentru îndrumarea educației populare, am alipit acestui minister serviciul propagandei prin artă de la fostul Minister al Cultelor și Artelor, ca și toate mijloacele de propagandă educativă. Problema igienei devine o importanță covârșitoare pentru viața națiunilor; am dat-o în sarcina acestui departament, căruia i-am dat și instituțiile menite să-l ajute în vederea acestui scop: Oficiul Național al Educației Fizice și direcția statisticei generale a Statului. Tot ca o consecință a acestei atribuții, am dat acestui minister sarcina de a se ocupa de tot ce este ocrotire în genere și în special problema ocrotirii familiei, a puericulturii, a ocrotirii defectivilor și a asistenței sociale.

Am lăsat tot Ministerului Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale grija de a se ocupa de urmașii acelora cari au fost chemați să-și dea viața pentru țară, precum și de invalizii de război. Ministerul va exercita această sarcină a sa prin intermediul unei instituții autonome I. O. V., ce urmează a se reorganiza prin lege specială.

Urmașii acelora cari și-au dat viața pentru țară, au un adevărat drept la despăgubire din partea Statului; ei nu pot fi considerați ca persoane demne de asistența Statului, pe

care acesta o poate dà benevol și o poate refuzà chiar. Toate Statele cari au luat parte la război, au recunoscut acestora un adevărat drept la despăgubire. Nefiind deci vorba de asistență sau ocrotire socială, Statul, printr'o lege specială, va trebui să se ocupe cât mai curând de situația acestora.

Acestea sunt principalele modificări cari s'au introdus în ceea ce privește repartizarea atribuțiilor departamentelor.

§ 5. Organizarea serviciilor exterioare

55. — Proiectul de lege se ocupă în art. 167 și urm. de organizarea serviciilor exterioare, în interesul stabilirii unei serioase și unitare colaborări între autoritățile locale și autoritățile centrale. În vederea acestui scop am desconcentrat serviciile Statului, afară de serviciile Ministerului Apărării Naționale, Justiției și Afacerilor Străine, în 7 circumscripții teritoriale, numite directorate ministeriale locale, cari corespund în totul cu directoratele din legea de organizare a administrațiilor locale.

Directorul ministerial local, având atribuțiile sale specificate în lege, va avea însărcinarea să controleze, să supravegheze și să coordoneze activitatea serviciilor Statului din cuprinsul directoratului. Această îndatorire a sa va atrage în acelaș timp o strânsă colaborare între organele centrale ale Statului și acelea ale administrațiilor locale. Directorul ministerial, ca reprezentant al Statului în localitate, va trebui să armonizeze aceste interese să stabilească un echilibru și o unitate directivă.

Desconcentrarea serviciilor publice ale Statului, eră o necesitate adânc simțită. „Puterea regională răspunde acestei necesități, că în diferitele regiuni ale unei țări întinse, trebuie ca puterea centrală să fie reprezentată din loc în loc în unitatea sa. Fără îndoială, agenți ai serviciilor exterioare ale ministerelor sunt răspândiți în toată țara, dar ei sunt prea specializați; unul este militar, altul agentul unei regii financiare, altul inginer de poduri și șosele; nici unul din ei nu reprezintă puterea centrală în unitatea sa. Trebuie astfel de reprezentanți ai puterii centrale, pentru a ține în respect administrațiile locale și chiar pe cetățeni. Ei mai sunt încă necesari pentru a menține armonia între serviciile administrative ale diverselor ierarhii cari, din cauza specializării și a spiritului lor de corp, sunt prea dispuse să se opună unele la proiectele altora, spre marea pagubă a Statului“ (1).

1) M. Hauriou, *Précis de droit administratif*, 1927, p. 150.

Dar mai presus de orice justificare teoretică, desconcentrarea serviciilor publice ale autorităților centrale s'a dovedit, în practică, de o reală necesitate. Astfel și înainte de război, dar mai ales după război, în urma întregirii Statului, serviciile centrale, având să-și exercite autoritatea pe o întindere teritorială mult mai mare, au simțit nevoia să-și stabilească în unele puncte organe, cu dreptul de a rezolvă anumite chestiuni în localitate, sau de a referi în cazurile mai grele, autorității centrale. Prezența acestor organe în localitate eră pe deplin justificată din următoarele motive:

a) Rezolvarea cererilor se făcerea mai repede și se scutea astfel deplasarea celor interesați, aducându-li-se o mare economie de timp și de cheltuială;

b) Rezolvarea acestor cereri se făcerea mai bine, de oarece funcționarul regional cunoștea chestia personal și nu mai eră nevoie de referate și de informațiuni;

c) Funcționarul local, cunoscând situația locală, rezolvă cererea, ținând socoteală de toate interesele și străduindu-se să armonizeze interesele centrale cu cele locale.

Aceste servicii ministeriale locale create pe cale regulamentară sau prin simplă decizie ministerială, prezintă însă, în situația de azi, un mare neajuns. Ele au fost create la întâmplare, după necesitățile sau fantezia fiecărui departament, fără a se ține socoteală de cece s'a făcut de alte departamente. Astfel, azi există 15 inspectorate școlare regionale, în diferite centre ale țării, cuprinzând întreg teritoriul țării și purtând denumirea de „*regiuni școlare*“; există deasemeni *regiuni agricole, viticole, apicole, sericicole*, 10 Inspectorate regionale ale direcției apelor, din Ministerul Lucrărilor Publice, 7 Inspectorate miniere și mai multe *regiuni miniere*, inspectorate comerciale, sanitare, ale muncii, etc.

Proiectul de lege fixând numărul directoratelor la șapte, reușește să stabilească o armonie între serviciile administrației locale și cele centrale și o unitate între toate serviciile autorității centrale, de oarece toate vor avea aceeași circumscripție, cu același centru de activitate și inițiativă.

56. — Pentru ca această desconcentrare a serviciilor centrale să devină o realitate și nu numai o simplă formă goală, proiectul de lege s'a silit să determine, în art. 178, atribuțiile proprii ale unui serviciu al directoratului ministerial local. Astfel, desconcentrarea nu va fi numai o simplă expresie teoretică, ci va deveni o realitate, care nu va putea fi restrânsă prin simpla voință a șefilor autorităților. Se știe că cei mai mari dușmani ai desconcentrării sunt funcționarii

superiori din administrațiile centrale cari, din cauza rutinei și a dorinței de a deține o cât mai mare autoritate, fac să se creadă că interesele serviciului public ar fi periclitate dacă s'ar lăsa rezolvarea anumitor chestiuni funcționarilor din serviciile exterioare. De aci, ori de câte ori s'au făcut încercări de desconcentrare, ele au fost anihilate de această tendință a funcționarilor dela centru și n'am reușit să creem decât organisme regionale cari n'aveau nici o putere de inițiativă și nu luau nici o deciziune în fapt, raportând centrului pentru toate chestiunile.

Pentru particular,, această desconcentrare eră o adevărată piedică în rezolvarea unei cereri; serviciul regional devenea un simplu biuro de înregistrare, unde hârțiile întârziu zardarnic.

Proiectul de lege se silește să îndrepte toate aceste neajun-uri și să stabilească atribuțiile proprii ale direcțiilor locale. Dar deoarece desconcentrarea nu poate exclude ideea de răspundere și control, proiectul de lege lasă posibilitatea ca direcția locală să dobândească și atribuții delegate, care singure ar putea da icoana reală a unei desconcentrări administrative. Cu chipul acesta vom face să se desvolte spiritul de inițiativă și de răspundere al funcționarilor locali, fapt care va aduce după sine și o repede și bună rezolvire a afacerilor. În măsura însă în care mărim desconcentrarea serviciilor centrale, se impune să mărim și controlul autorității centrale în vederea coordonării unității serviciului public.

Proiectul de lege s'a silit să înfăptuiască toate aceste dezi-derate; nu trebuie însă uitat că desconcentrarea este și o chestie de convingerea fiecărui șef al autorității centrale și ea depinde în bună parte și de bună voința pe care o vor pune-o aceștia în înfăptuirea ei. Cum însă astăzi, la un teritoriu așa de întins, nu se poate face o bună administrație fără desconcentrare, nu ne îndoim că se va pune întreaga bună voință pentru realizarea ei, cât mai completă.

37. — Directoratul ministerial local a fost organizat în cel mai strict cadru de economie, fixându-i-se numai serviciile absolut necesare. Sunt însă administrațiunile locale cari au nevoie de un complex întreg de servicii, cum sunt serviciile Ministerului de Interne, de Finanțe, ale Instrucțiunii Publice și Cultelor, ale Industriei și Comerțului, Agriculturii și Domeniilor, Lucrărilor Publice și Comunicațiilor, Sănătății, Muncii și Ocrotirilor Sociale, cari au primit întreaga dezvoltare de care au nevoie, pentru ca serviciul public să nu sufere, lăsând bine înțeles pe seama regulamentului să completeze măsurile de amănunt.

Mai mult decât atât, proiectul de lege ia măsuri ca prin înființarea acestor servicii noi sau prin reorganizarea celor existente, să nu se sporească numărul funcționarilor, ci posibilitățile ce se vor înființa în administrațiile locale să se completeze cu funcționari din cadrul existent.

S'au organizat în același timp și serviciile ramificate din aceste directorate locale, cum sunt serviciile județene și comunale ale departamentelor, de așa natură, ca autoritatea centrală, paralel cu autoritatea locală, să aibă în cele mai îndepărtate centre agenți ai săi. Puterea centrală apare astfel organizată în mod unitar și sistematic și ea are menirea să servească, în toate aceste centre, drept factor de unitate națională și de coordonare și armonizare a intereselor locale cu interesele autorității centrale.

38. — Pentru a se pune de acord situația existentă azi a serviciilor publice cu noul proiect de lege și cu spiritul de riguroasă economie, care o călăuzește, am dispus ca repartitia funcționarilor fiecărui minister, între servicii, secții, și birouri, să se facă prin decizie ministerială, ținându-se seama de necesitățile fiecărui serviciu și birou.

Pentru a face să înceteze situația născută în special după război, când s'a creat pe cale bugetară funcții publice fără nici un control, fără nici o normă și numai pentru a satisface în cele mai multe cazuri cerințe politice, proiectul de lege dispune că numărul funcționarilor necesari fiecărui departament va fi stabilit prin o procedură specială.

39. — Chestiunea cea mai grea este nu aceea a organizării viitorului, ci aceea a rezolvirii situației actuale, care a devenit extrem de împovărătoare pentru finanțele Statului și chiar pentru buna funcționare a serviciului public. De aceea, ne vom vedea nevoiți să recurgem la un remediu, recunoscut singur eficace în toate Statele cari au încercat aceeași situație prin care trece Statul nostru: *reducerea numărului funcționarilor*.

Astăzi noi avem 345.066 funcționari bugetari în administrația Statului, după bugetul din 1928, reprezentând o cheltuială de 20.700.028.866 lei la un buget de circa 38.000.000.000 lei și la o țară cu o populație de circa 17.000.000 locuitori. În acest calcul nu intră funcționarii diurniști și comisiile; iar în calculul sumei cheltuite nu sunt cuprinse diurnele, cheltuielile de deplasare și cele de reprezentare și de automobile, cari se cifrează aproximativ la 4 miliarde: cheltueli prevăzute în buget sau deschise prin credite extraordinare.

Dacă adăugăm acum la această cifră încă circa 110.000

funcționari județeni și comunali plătiți din bugetele județelor și comunelor, avem un număr total, aproximativ de 450.000 funcționari. Putem deci constata că noi avem un funcționar la 34 locuitori, sau 3,4% din populația țării, este formată din funcționari.

Este un procent enorm față de celelalte țări. În adevăr, după o statistică pe care o avem, constatăm:

Bulgaria	in 1922	avea funcționari	106.716	reprezentând	2,20%	din populație.
Elveția	" 1923	"	68.057	"	1,7	0/0 " "
Polonia	" 1924	"	407.802	"	1,51	0/0 " "
Olanda	" 1922	"	81.804	"	1,10	0/0 " "
Italia	" 1924	"	206.941	"	0 53	0/0 " "
Prusia	" 1923	"	61. 22	"	0,42	0/0 " "
Japonia	" 1925	"	380.406	"	0,16	1/0 " "

România are deci, din toate aceste țări, cel mai mare coeficient de funcționari, ea care după statistica din 1909—1910, avea ca funcționari în administrația Statului un număr de 75.004 persoane, ceea ce reprezintă 1,4% din populația țării, iar salariile lor se ridicau la 116.457.054, ceea ce reprezintă 22,27% din încasările Statului.

Dacă ne-am raportat acum numai la funcționarii actuali din administrația Statului vom constata că salariile lor, în bugetul 1928, socotindu-se și bugetul deosebit al instituțiilor autonome, reprezintă peste 50% din estimatele bugetare ale Statului, ținând seamă de deficitul bugetar al anului 1928, ceea ce-i enorm și nu se mai întâlnește în nici o țară.

Socotim că nu mai este nevoie de nici o justificare în această privință și că o grabnică și radicală soluție se impune, spre a scăpa țara din impasul în care se găsește și spre a întoarce o serie întreagă de energii spre alte ocupațiuni mai productive. Căci pe de o parte, cu leafa de mizerie care li se dă acum, funcționarii publici nu pot trăi, iar pe de altă parte, marele lor număr copleșește puterea de plată a Statului. Un proiect de lege va veni cât de curând să rezolve această situație.

Prin art. 30 și 205 și prin derogare dela dispozițiile art. 59 din statutul funcționarilor publici, proiectul de lege creiază o comisie disciplinară permanentă pe lângă Președinția Consiliului de Miniștri. Modul de constituire al acestei comisii ca și a comisiilor regionale disciplinare, se va stabili prin o lege specială.

40. — La dispozițiile generale și tranzitorii am dispus ca toți funcționarii din administrația centrală și exterioară să fie încadrați într-o serie de grade și clase, cari vor fi uniforme pentru toate serviciile publice. Cu chipul acesta vom face să dispară anomalia de azi, când funcționari ai diferitelor mi-

nistere erau retribuiți — deși în acelaș grad — cu salarii diferite. Incadrarea tuturor funcționarilor Statului în conformitate cu prezenta lege se va face în termen de 6 luni, de o comisie sau mai multe comisii speciale numite de Președintele Consiliului de Miniștri. Comisiunea aceasta va examina dacă numirile și înaintările făcute sunt în conformitate cu legile în vigoare și va anula pe cele găsite în neregulă, îndepărtând pe funcționarii vinovați din serviciu.

Totdeauna am reglementat situația funcționarilor deveniți inutili sau supranumerari.

Toate dispozițiile acestei legi vor fi completate prin regulamente de administrație publică.

Prin înfăptuirea acestei reforme suntem siguri că se va da Statului nostru o structură unitară, bazată pe principiile democratice, că serviciile publice și funcționarii sunt destinați să satisfacă interesele colectivității, ale administrațiilor; că, funcționarul trebuie să fie un om tehnic, cu o pregătire specială pentru funcțiunea ce deține, „the right man of the right place”; că el trebuie socotit ca un adevărat colaborator al guvernanților, ridicându-i-se astfel prestigiul.

Organizarea haotică de astăzi trebuie să înceteze, căci ne-a adus la situațiunea grea în care ne găsim.

Odată înfăptuită și pusă în aplicare această lege, o eră nouă se deschide; administrațiunea va deveni o adevărată magistratură în slujba legii, pentru apărarea drepturilor Statului, dar și ale cetățenilor, căci Statul nu este decât gruparea cetățenilor.

Trebuie să formăm educațiunea funcționarilor în sensul ca ei să fie pătrunși de înalta misiune ce au, reprezentând Statul față de toată lumea. Prin tactul, priceperea, onestitatea și spiritul de înaltă moralitate în aplicarea legilor, ei vor face ca uniunea sufletească să se realizeze cât mai repede, pentru binele obștesc.

Ne dăm perfect de bine seamă că o lege nu poate avea decât valoarea pe care înțeleg să i-o dea cei ce sunt chemați s'o aplice. În voința de înfăptuire și convingerea acestora stă succesul unei reorganizări. Cu această nădejde și cu încredere nestrămutată în viitorul țării noastre, supunem alăturatul proiect de lege desbaterilor d-voastre.

Președintele Consiliului de Miniștri, IULIU MANIU.

Avizul Consiliului Legislativ

PROCES-VERBAL No. 98

Sedința dela 20 Iulie 1929

Sub președinția d-lui George Nedelcu.

Prezenți fiind:

Consilieri permanenți d-nii: C. Vârgolici, I. C. Filitti.

Referent titular al lucrării, d. Iuliu Pascu.

Luând în discuție proiectul de lege pentru organizarea Ministerelor, înaintat Consiliului de Președinția Consiliului de Miniștri cu adresa No. 4773 din 1929, emanând dela Președinția Consiliului de Miniștri și înregistrat la acest Consiliu sub No. 795 bis la 19 Iulie 1929;

Ascultând raportul d-lui consilier permanent I. C. Filitti și referatul d-lui referent titular Iuliu Pascu;

Consiliul,

Văzând proiectul de lege pentru organizarea Ministerelor și expunerea de motive ce-l însoțește;

Consiliul constată că solicitat cu insistență de a-și da avizul într'un termen mai scurt chiar decât acel prevăzut de legea sa organică pentru cazul de urgență — spre a nu stânjeni programul legislativ al guvernului — se află într'o imposibilitate materială de a-și îndeplini în întregime îndatoririle constituționale, printr'o examinare adâncită a unui proiect de lege de importanța proiectului de față și, în consecință, se mărgnește numai la următoarele observațiuni sugerate de o cercetare grăbită:

1. Proiectul de lege cuprinde nu numai principiile generale pentru unificarea organizării Ministerelor, ci și unele dispozițiuni cu caracter de detaliu, cari vor da naștere la impor-

tante modificări ulterioare, ori de câte ori necesitățile diferitelor departamente o vor cere.

Astfel chiar zilele acestea Consiliul a fost chemat să-și dea avizul asupra unui proiect în care administrația centrală a închisorilor constituie o direcțiune generală și se subîmparte în trei direcțiuni: a personalului, economică și a îndrumărilor, pe când în proiectul supus acum examinării Consiliului, nu se prevede decât o direcțiune a închisorilor, împărțită în trei servicii: al închisorilor preventive, al celor de osândă și al contabilității.

2. Văzând că proiectul de lege nu cuprinde un text precis privitor la funcționarii cărora urmează a li se aplică prevederile art. 239, care dispune despre suprimarea funcțiunilor inutile, și art. 240 privitor la cadrul auxiliar, Consiliul crede că pentru precizarea concepțiunii proiectului este necesar să se introducă un articol nou cu următorul cuprins:

„Dispozițiunile privitoare la suprimarea funcțiunilor găsite inutile și la cadrul auxiliar, nu se aplică membrilor Corpurilor speciale, ci numai personalului serviciilor de administrație centrală și locală a Ministerelor, reorganizate prin prezenta lege“.

3. Considerând că lucrările privitoare la încadrarea funcționarilor publici în ierarhia stabilită prin art. 236 al proiectului prezintă un deosebit interes, Consiliul crede că este necesar ca să se stabilească printr'un regulament special normele după care se va face această încadrare de către comisiunea specială prevăzută de art. 238.

4. Pentru înlăturarea dificultăților cari s'ar putea ivi în administrația fiecărui Minister în parte din aplicarea acestui proiect de lege, Consiliul propune ca fiecare Minister să-și elaboreze un regulament special pentru aplicarea dispozițiilor legii privitoare la organizarea și funcționarea sa.

5. Considerând că direcțiunile de contabilitate dela toate ministerele, afară de aceea a Ministerului de Finanțe, nu sunt servicii principale ci auxiliare, Consiliul crede că ele nu pot avea acelaș rang de direcțiuni ca și serviciile principale cari îndeplinesc însuș scopul și funcțiunea Ministerelor.

În consecință, Consiliul crede că aceste direcțiuni de contabilitate, trebuie să aibă rangul de servicii; în schimb însă, direcțiunea contabilității generale a Ministerului de finanțe, trebuie să fie o direcțiune generală așa cum se prevede în alineatul final al art. 19 din proiect.

La acelaș articol, Consiliul propune ca serviciul cabinetului subsecretariatului de Stat, să aibă organizarea unui simplu biou, ceea ce corespunde mai bine funcțiunii sale.

6. În articolul 91 se prevede că Consiliul permanent al Ministerului de Instrucție va da avize obligatorii pentru ministru, oricum aceste avize zise „conforme“ ating responsabilitatea constituțională a ministrului, Consiliul este de părere ca ele să fie suprimate.

7. Văzând că statistica generală figurează în proiect ca o Direcțiune a Ministerului Ocrotirilor Sociale, considerând caracterul economic al acestei direcții, Consiliul este de părere ca ea să fie menținută în organizația Ministerului de Industrie, așa cum este mai nemerit.

În schimb însă, Consiliul crede că la Ministerul Ocrotirilor Sociale ar trebui să figureze în direcțiunea muncii și a asigurărilor și un serviciu al migrațiunilor și al plasărilor, care în prezent are organizarea unei direcțiuni în Ministerul Muncii.

8. La articolul 161 Consiliul crede că direcțiunea îndrumării naționale în cadrul Ministerului Ocrotirilor Sociale ar trebui să privească numai educațiunea fizică, nu și aceea artistică care s'ar afla mai logic în competența Ministerului Instrucțiunii Publice și, în consecință, Consiliul propune ca serviciul propagandei prin publicațiuni, cinematografe și muzee și serviciul artelor cu secții pentru arta dramatică, lirică și folclorul național, trebuiesc trecute la Ministerul Instrucțiunii Publice.

9. Văzând că în ceea ce privește serviciile exterioare proiectul prevede că în afară de „directoratele ministeriale“, și ca servicii în imediata lor dependență, funcționează câte șapte „direcțiuni ministeriale“, ceea ce ar putea da naștere la o confuziune, Consiliul propune ca aceste din urmă servicii să se numească sau „inspectorate regionale“, cum s'a prevăzut și în legea poliției sau „direcțiuni locale“.

10. La articolul 184 în loc de cuvintele „directorul general al regiunii“, trebuie să se prevadă „directorul ministerial“.

11. La articolul 185 Consiliul văzând că este o nepotrivire între cuprinsul acestui articol și dispozițiunile legii pentru organizarea poliției generale a Statului, propune ca acest articol să aibă următorul cuprins:

„Serviciile exterioare ale Ministerului de Interne sunt: pentru administrație acele prevăzute în legea pentru organizarea

administrațiunii locale, iar pentru poliție acele prevăzute în legea pentru organizarea poliției generale a Statului“.

Cu aceste observațiuni și propuneri, Consiliul dispune restituirea proiectului de lege pentru a fi supus desbaterilor Corpurilor legiuitoare.

Consilieri permanenți, C. Vârgolici, I. C. Filitti.

Referent titular, Iuliu Pascu.

OPINIUNE SEPARATĂ

Articolul 76 din Constituție pune în datoria Consiliului legislativ să-și dea avizul asupra proiectelor de legi ce i se trimit în termenul fixat de legea sa organică, iar în cazul când consiliul nu-l dă în acest termen, Adunările legiuitoare pot proceda la discutarea și aprobarea proiectului.

Potrivit acestei dispozițiuni constituționale, legea organică a Consiliului legislativ, obligă consiliul prin articolul 75 să se pronunțe asupra proiectelor întocmite în termenele indicate de ministere sau de Corpurile legiuitoare — în caz de inițiativă parlamentară — termene „la indicarea cărora se va ține seama și de importanța lucrărilor și de timpul ce necesită pentru conștiințioasa lor cercetare, și cari în nici un caz nu pot fi mai mici de cinci zile pentru proiectele urgente și de 10 zile pentru celelalte“.

Proiectul de lege pentru organizarea Ministerelor, trimis în cercetarea Consiliului legislativ cu adresa No. 4773 din 1929 a Președinției Consiliului de Miniștri, s'a primit la Consiliu în ziua de 19 Iulie a. c.

Pentru acest proiect Consiliul a fost solicitat să libereze avizul în ziua de 20 Iulie.

Importanța proiectului de lege nu are nevoie să fie relevată.

Prin organizarea ce dă Președinției Consiliului de Miniștri, celor 10 Departamente ministeriale, directoratelor ministeriale locale și direcțiunilor ministeriale locale, proiectul îmbrățișează întregul organism al vieții Statului.

Organele ce proiectul de lege reglementează, cari la rândul lor sunt și ele organisme, au nevoie de cercetare pentru a avea o idee clară și ar putea judeca dacă ele, sau părțile din cari ele se compun, sunt destinate să îndeplinească, într'adevăr, o funcțiune necesară.

Pentru aceste cercetări, este nevoie de timp.

Termenul de cinci sau 10 zile, prescris de legea Consiliului legislativ pentru cercetarea unui proiect de lege, abia ar putea fi îndeștător studiului organizării unui singur Departament ministerial.

Cu atât mai mult un studiu, așa cum îl cere legea Consiliului legislativ, asupra întregului organism al vieții Statului, cu obligațiunea pentru Consiliu de a face observațiuni și a propune modificările de formă și de fond pe cari proiectul de lege le-ar reclama, nu este posibil în scurtul termen ce a fost acordat Consiliului.

Din această cauză cerințele legii pentru organizarea și funcționarea Consiliului legislativ, nu le pot îndeplini.

Președinte, GEORGE D. NEDELCO.

Proces-Verbal Nr. 107

Ședința dela 25 Iulie 1929

Sub președinția d-lui Grigore Procopiu.

Prezenți fiind:

Consilieri permanenți d-nii: Cezar Vârgolici și I. C. Filitti.

Referent titular al lucrării, d. Iuliu Pascu.

Delegatul autorității d. profesor Romulus Boilă, vice-președinte al Senatului.

Luând în discuție proiectul de lege pentru organizarea ministerelor, înaintat Consiliului de Președinția Consiliului de Miniștri și înregistrat la acest Consiliu sub No. 859 dela 25 Iulie 1929;

Ascultând raportul d-lui consilier permanent I. C. Filitti și referatul d-lui referent titular Iuliu Pascu.

Consiliul,

Văzând proiectul de lege pentru organizarea Ministerelor și expunerea de motive în ultima redacțiune, din care rezultă că s'a ținut seama de propunerile și observațiunile Consiliului făcute în avizul No. 98 asupra proiectului de lege în prima sa redactare, ceea ce se recunoaște de altfel și în adresa care îl însoțește;

Constatând că s'a cerut urgență excepțională în studierea proiectului, motivată pe necesitatea Guvernului de a-și înfăptui programul său de lucru în această sesiune prelungită special în acest scop.

Consiliul obsevă numai că proiectul în ultima sa formă cuprinde unele modificări privitoare la repartizarea de servicii între direcțiuni, precum și câteva noi dispozițiuni pentru completarea concepțiunii proiectului inițial în ceea ce privește cadrul auxiliar al funcționarilor Ministerelor.

Consiliul dispune, cu aceste observațiuni, restituirea proiectului pentru a fi supus debaterilor Corpurilor legiuitoare

Președinte, GR. PROCOPIU.

Consilieri permanenți: Cezar Vârgolici, I. C. Filitti.

Referent titular, Iuliu Pascu.

Raportul de la Cameră

Domnilor deputați,

Comisiunea de administrație generală, județeană și comunală, întrunindu-se în număr cerut de regulament în ziua de 26 Iulie a. e., sub președinția d-lui Victor Deleu, a cercetat proiectul de lege pentru organizarea Ministerelor, pe care l-a admis astfel cum a fost votat de Senat.

Domnilor deputați,

Dacă societatea omenească în genere, orice caracter național ar avea ea, se bazează mai mult pe instincte și obiceiuri, Statul ca unitate politică se întemeiază pe trebuințe și idei naționale.

Un om politic realist trebuie să știe a distinge ce e util și bun în trecut, în tradițiile și obiceiurile poporului, pentru a putea construi Statul armonic în concordanță cu națiunea. În activitatea sa creatoare omul politic trebuie să consulte în primul rând ceea ce vrea un popor și ceea ce-i convine.

Călăuzit de constatările dureroase pe care le-a făcut în ceea ce privește modul de organizare al serviciilor publice și inspirat de aspirațiunile legitime și juste ale poporului român, d. Președinte al Consiliului de Miniștri prezintă acest proiect de lege având în vedere numai utilitatea națională.

Binele public și utilitatea națională au fost până acum de foarte multe ori aproape anihilate de interesele personale egoiste și aceasta a contribuit adeseori la compromiterea autorităților și serviciilor din Stat.

Ceiace constituie esența unei autorități este desigur nu numai înscrierea ei într-o lege, ci devotamentul său pentru interesele generale ale națiunii. Fără îndoială însă că autorită.

tile instituite inspiră cu atât mai mult încredere cu cât ele apar ca produse ale unor trebuinți, ca organe ale unor funcțiuni necesare. Aceasta se impune ca un adevărat imperativ categoric, într'un regim democratic în care organele și serviciile publice au un caracter oarecum consimțit, isvorât dintr'o rațiune și necesitate specială.

Bazat pe astfel de considerente, prezentul proiect de lege încadrează diferitele activități și servicii într'un sistem armonie și bine ordonat, stabilind regule comune tuturor, dar indicând în acelaș timp atribuțiile și caracterul specific al fiecăruia.

Din acest proiect reese clar grija de a separa funcțiile diferitelor servicii publice, accentuarea rolului puterii executive ca o putere de control a administrației corpurilor administrative și de supraveghere a gestiunii marilor interese publice. Pentru realizarea acestui scop se impunea însă în mod firesc o coordonare și o reglementare a activității diferitelor ministere.

Dar cum ministerele trebuie să corespundă funcțiunilor esențiale ale Statului, s'a redus numărul Ministerelor numai la 10.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dealtminteri tendința aceasta de organizare a Ministerelor pe o bază naturală, funcțională, e o notă caracteristică a tuturor Statelor după război.

Proiectul de organizare a Ministerelor apare ca consecință firească a legii administrative, căci dacă aceasta din urmă dă administrației supleță și independență în mișcările sale, inițiativă și responsabilitate, prezentul proiect stabilește un control eficace și metodic. Viața administrativă presupune o independență compatibilă cu viața întregului corp politic care e Statul.

În acest scop Ministerele sunt ușurate prin desconcentrarea unor servicii cari vor funcționa pe lângă directoratele Ministeriale înființate în cele 7 reședințe stabilite de lege.

Documentata expunere de motive care însoțește acest proiect explică amănunțit toată economia legii, insistând în special asupra fiecărui punct nou introdus, așa că face inutilă o revenire asupra lor.

Este nevoie însă să ne oprim puțin asupra unei mari probleme, pe care actualul proiect vrea s'o rezolve, problema funcționarilor.

Nesiguranța și criza economică de după război au paralizat de multe ori puterea de inițiativă și îndrăsneală a întreprinzătorului, făcându-l să aspire către viața funcționarului, care e mai mult sau mai puțin la adăpost de fluctuațiile vieții economice.

Pe lângă aceasta, ușurința cu care diferitele partide politice au creiat slujbe pentru satisfacerea clienților politici, ne-au adus în trista situație de azi.

Căci se pare că suntem printre Statele cari au cei mai mulți funcționari și cari consumă mai mult de jumătate din bugetul Statului.

Desigur e dureros pentru unii indivizi să suporte sacrificiul cerut de țara întreagă, dar „salus populi suprema lex“. De aceea, reducerea numărului de funcționari prin suprimarea funcționarilor inutili, așa precum prevede art. 201, e o măsură menită să ușureze bugetul Statului și să redea în același timp prestigiul pe care trebuie să-l aibă funcționarul necesar, neparazitar.

Modul cum sunt fixate prin acest proiect de lege diferitele servicii, indică deja chiar fără specificările cari vor fi cuprinse în regulamente, că funcționarii vor trebui să aibă în primul rând o competență tehnică care credem că pe viitor nu va mai fi neglijată ca până acum.

Din proiectul de lege se degajează însă și spiritul de largă umanitate în această salutară operațiune de reducere a numărului de funcționari inutili, căci se prevăd dispozițiuni de ocrotire a funcționarilor stabili și cu vechime, în cazul când ei n'ar putea fi încadrați după prescripțiunile legii și în conformitate cu necesitățile serviciilor.

În afară de aceste idei, înscrise în lege, trebuie să accentuăm asupra unui aspect nou al ei.

Din legea administrativă, votată de d-voastre, s'a văzut clar preocuparea guvernului de a uni autoritatea cu competența, de oarece conducerea serviciilor administrative va fi încredințată acelor cari vor posedă gradul de cultură necesară. Paralel cu aceasta, organul central, — Ministerul — trebuie să posede mijloacele culturale necesare pentru îndeplinirea funcțiilor sale, de aceea salutăm cu bucurie înființarea unor centre de documentare prin bibliotecile cari se vor înființa la ministere în secții speciale.

Consemnarea rezultatelor experienței proprii, în documente menite să servească drept regulator pentru viitor, precum și utilizarea experienței altora, în împrejurări similare, sugerarea de soluții mulțumitoare în situații mai complicate, toate acestea se vor putea îndeplini prin ajutorul secției de bibliotecă din ministere.

Fiind convinși că Statul, cu serviciile sale, este garantul tuturor drepturilor și mijlocul comun pentru toate scopurile națiunii, având credința că acest proiect de lege urmărește tocmai realizarea integrală a acestor idei, vă rog, d-lor deputați, să binevoiți a votă acest proiect de lege.

Conform art. 93 din regulamentul interior al Adunării, fac parte din comisia de amendamente, d-nii Victor Deleu, președinte, General M. Racoviță, P. Bețianu și dr. Traian Pop, ca membri și subsemnatul raportor.

Raportor, P. ANDREI.

Raportul de la Senat

Domnilor Senatori,

Proiectul de lege pentru organizarea ministerelor adus în deliberarea Senatului cu Mesagiul Regal No. 2561 dela 25 Iulie 1929, secțiunile d-voastre, luându-l în cercetare, l-au admis toate numind delegați:

Secțiunea I pe d. St. Graur;

Secțiunea II pe d. C. R. Mircea;

Secțiunea III pe d. Colonel M. Șeinescu;

Secțiunea IV pe d. G. Aslan;

Secțiunea V pe d. Pompiliu Ionescu;

Secțiunea VI pe d. N. Urlici, și

Secțiunea VII pe d. Romul Boilă, cari, întrunindu-se în ziua de 25 Iulie 1929, sub președinția d-lui Senator Romul Boilă, luând parte la ședință raportorul comisiunii I respective care a fost convocat și, luând din nou în cercetare sus arătatul proiect de lege, precum și raportul comisiunii respective, l-au adoptat.

Domnilor Senatori,

Organizarea ministerelor face parte din acel complex de probleme dela a căror soluționare potrivită depinde reorganizarea în mod mulțumitor a serviciilor publice.

Necesitatea acestei reorganizări este adânc simțită și ea este o problemă cu nimic mai puțin importantă ca și organizarea administrației locale căreia i s'a dat o atât de fericită deslegare prin votul d-voastre.

Precum ați văzut organizația administrației locale cuprinde și o parte a serviciilor exterioare ale ministerelor sau mai bine zis serviciile desconcentrate.

Dar abstrăgând dela această considerație haosul care există azi în ce privește serviciile ministeriale în ambele sale forme a serviciilor centrale și exterioare pretinde imperios o reglementare a chestiunii.

Este fără îndoială că sistemul existent a contribuit în mod hotărâtor la ipertrofia funcționarismului și în urma acesteia la greutățile mari financiare de cari suferă Statul nostru.

Guvernul pășind la organizarea ministerelor mai bine zis a serviciilor ministeriale centrale și locale prin proiectul de față, a stabilit principii unitare și a cuprins întreaga organizare a serviciilor ministeriale într'o singură lege.

Proiectul de lege pe care l-a cercetat și comitetul delegațiilor, are meritul deosebit de a fi redus numărul ministerelor și de a fi redus numărul serviciilor.

În acest mod se prevede o considerabilă ușurare a bugetului Statului fără ca să sufere serviciul public.

Precum am putut vedea din expunerea de motive pe lângă actualul sistem de organizație a 3,4% parte din populația noastră sunt funcționari publici, avem deci cel mai mare coeficient de funcționari publici din Europa.

Și n'am avea nimic de zis dacă în situația dată n'am putea constata în acelaș timp că serviciile noastre funcționează ca nicăeri în alt Stat civilizat.

Noi toți suntem martorii desorganizării generale și în special a insuficienței funcționării a serviciilor publice.

Am constatat cu vie mulțumire că proiectul ținând seamă de toate aceste considerațiuni și în special de cerința unei prompte și bune funcționări a aparatului administrativ a înscris în proiectul de față o mulțime de dispozițiuni menite să aducă îmbunătățiri așteptate.

În afară de reducerea numărului ministerelor și a serviciilor se dă posibilitatea ca să avem un element ales funcționăresc, care — întrucât guvernul are în program și îmbunătățirea situației materiale a funcționarilor — va căuta să se pună desinteresat în serviciul acelor mari și superioare interese de Stat, de care fiecare funcționar părtaș al deprinderii suveranității Statului ar fi trebuit să fie cuprins.

O parte bună și remarcabilă a proiectului este stabilirea unor funcțiuni comune ministerelor cu fixarea numărului de funcționari necesari așa că o încărcare a bugetului peste această măsură să nu fie posibilă.

La cercetarea organizării date ministerelor în parte, remarcăm grija mare care sa pus în repartizarea rațională a serviciilor ca astfel fiecare minister să poată contribui prin îndeplinirea conștiincioasă a serviciilor sale la realizarea operii administrative. In fine constatăm cu deosebită satisfacție că în dispozițiile generale și tranzitorii s'au prevăzut toate acele măsuri cari fac posibil, ca numărul mare de funcționari atins prin punerea în aplicare a legii să fie apărat în drepturile sale câștigate și să poată avea posibilitatea, că întrucât nu va găsi așezare în noile servicii să-și poată vedea de alt rost al vieții.

Având toate acestea în vedere, fiind pătrunși de importanța problemei reorganizării serviciilor ministeriale și de dispozițiunile salutare pe cari le cuprinde această nouă lege de organizare, comitetul delegaților vă roagă să binevoiți a lua cunoștință de acest raport și a da aprobare proiectului de lege prin votul d-voastre.

Raportor, ROMUL BOILĂ.

REGULAMENT*)

Pentru aplicarea dispozițiilor legii pentru organizarea ministerelor, promulgată cu decretul regal Nr. 2710 din 29 Iulie 1929, în ce privește art. 9 din lege, relativ la gruparea serviciilor Statului pe ministere.

Art. I. Ministerul Lucrărilor Publice se contopește cu Ministerul Comunicațiilor, conform art. 9 din legea pentru organizarea ministerelor, numindu-se pe viitor: Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor.

Compunerea acestui minister este cea prevăzută de art. 13, 24 25, 146 până la 155, 178 și 193 — 194 din legea citată mai sus.

Art. II. Ministerul Muncii, Cooperăției și Asigurărilor Sociale se contopește cu Ministerul Sănătății și Ocrotirilor Sociale.

Compunerea acestui minister este cea prevăzută de art. 13, 156 — 167, 178 și 195 — 196 din legea citată mai sus.

Art. III. Ministerul Instrucțiunii se contopește

*) Promulgat cu Decretul Regal Nr. 3771, din 13 Noembrie 1929 și publicat în *Monitorul Oficial*, No. 254 din 14 Noembrie 1929.

cu Ministerul Cultelor și Artelor conform art. 9 din legea citată mai sus, numindu-se pe viitor : Ministerul Instrucțiunii Publice și al Cultelor.

Compunerea acestui minister este cea prevăzută de art. 13, 80 — 96 și 186 — 189 din legea citată mai sus.

Art. IV. In executarea art. 121 al legii pentru organizarea ministerelor, Oficiul-Național al Cooperăției, care depinde până în prezent de Ministerul Muncii, Cooperăției și Asigurărilor Sociale, va funcționa pe lângă Ministerul Agriculturii și Domeniilor, cu începere dela data prezentului regulament.

Art. V. Toate celelalte ministere se vor numi conform art. 9 din legea pentru organizarea ministerelor, și împreună cu cele 3 contopite se vor compune și se vor organiza în: direcții, servicii, secții și birouri potrivit regulamentelor speciale de aplicare a legii întocmite de fiecare minister în parte.

Art. VI. Președintele Consiliului de Miniștri este însărcinat cu aducerea la îndeplinire a acestui regulament, care va intra în vigoare pe ziua dde 14 Noembrie 1929.

Președintele Consiliului de Miniștri, *Iuliu Maniu*

REGULAMENTUL*)

Pentru

Organizarea și funcționarea comisiunii instituită pentru încadrarea și repartizarea funcționarilor din administrația centrală și exterioară a ministerelor

Art. I. — Comisiunea prevăzută la art. 199 din legea pentru organizarea ministerelor promulgată cu înaltul decret regal No. 2710 din 29 Iulie 1929 și publicată în *Monitorul Oficial* No. 169 din 2 August 1929, funcționează pe lângă președinția Consiliului de Miniștri.

Art. II. — Ea se compune din secretarul general al președinției Consiliului de Miniștri și din câte doi reprezentanți ai ministerelor: secretarul general și un funcționar superior delegat special.

Art. III. — În caz de împiedicare a unuia din secretarii generali de a lua parte la lucrările comisiunii, ministerul respectiv va delega, în locu-i, pe unul din funcționarii superiori ai aceluși minister.

Art. IV. — În afară de membrii prevăzuți la art. 2 și 3, în comisiuni vor putea fi invitați și numiți de către președintele Consiliului experți specialiști, cu vot consultativ.

Comisiunea va avea un secretar și unul sau mai mulți secretari ajutori, cari vor participa la ședin-

*) Aprobat de Consiliul de Miniștri în ședința dela 27 Septembrie 1929 sub No. 2131 și publicat în *Monitorul Oficial* No. 221 din 1 Octombrie 1929.

te, vor lua note și vor întocmi actele privitoare la discuțiunile urmate și la deciziunile luate.

Secretarul și secretarii ajutori ai comisiunii vor fi numiți sau delegați de președintele Consiliului de Miniștri, în acest din urmă caz de acord cu titularul ministrului la care funcționează.

Art. V. — Comisiunea va putea lucra fie în com-tul ei, fie divizată în următoarele două subcomi-siuni:

1. Subcomisiunea I, compusă din delegatul președinției Consiliului de Miniștri și din reprezentanții sau delegații Ministerelor: de Interne, Afaceri Străine, Armatei, Instrucției, Culte și Arte, Sănătății și Ocrotirilor Sociale și Justiție.

2. Subcomisiunea II, compusă din reprezentanții sau delegații ministerelor: de Comunicații, Lucrări Publice, Industrie și Comerț, Muncii și Asigurărilor Sociale, Finanțe și Agriculturii și Domeniilor.

Art. VI. — Atunci când comisiunea sau subcomisiunile desbat chestiuni privitoare la un anumit minister, delegatul său va trebui neapărat să participe la lucrări.

Art. VII. — Ședințele comisiunii sau subcomi-siunilor se țin cu un număr de membri reprezen-tând majoritatea absolută a membrilor componenți, iar hotărârile se iau cu majoritate de voturi.

Art. VIII. — Ședințele comisiunii se țin sub președinția președintelui Consiliului de Miniștri, sau a subsecretarului de Stat dela Președinția Consi-liului, ori a unui delegat al președintelui Consiliu-lui de Miniștri, dintre miniștri sau subsecretarii de Stat.

Art. IX. — Ședințele subcomisiunilor vor fi pre-zidate de subsecretarul de Stat care participă la lucrările lor, iar în caz de lipsă, de membrul cel mai înalt în grad și mai în vârstă.

Art. X. — Subcomisiunile se vor întruni ori de câte ori va fi trebuință. Ele vor fi convocate de președintele Consiliului de Miniștri sau de subse-cretarul de Stat dela președinție.

Art. XI. — Comisiunea în complectul ei va fi convocată fie pentru chestiunile care n'au putut fi soluționate în subcomisiuni, fie pentru a coordona lucrările făcute de subcomisiuni.

Celelalte lucrări ale subcomisiunilor nu trebuiesc neapărat și totdeauna să fie supuse examinării plenului comisiunii.

Art. XII. — Încheierile comisiunilor se vor prezenta Consiliului de Miniștri pentru deliberare.

Art. XIII. — Comisiunea sau subcomisiunile vor putea cere ministerelor orice tablouri, date, situațiuni și relațiuni de care vor avea nevoie pentru lucrările lor.

Ministerele sunt obligate să satisfacă aceste cereri în termenul cel mai scurt.

Art. XIV. — În caz când actele și relațiunile date de ministere nu sunt suficiente pentru documentarea comisiunii sau subcomisiunilor, acestea vor putea face, prin membrii lor, orice investigațiuni vor crede necesare, iar ministerele vor fi obligate să le pună la dispoziție toate datele cerute.

Art. XV. — Comisiunea și subcomisiunile au următoarele atribuțiuni :

1. Statuiază :

a) Asupra încadrării și repartizării funcționarilor în funcțiuni stabilite prin legea de organizare

b) Asupra pensionării funcționarilor cari potrivit art. 203 din lege au împlinit limita de vârstă sau anii de serviciu;

c) Asupra stabilirii cadrului auxiliar al funcționarilor.

2. Iși dă avizul :

a) Asupra proiectelor de regulament întocmite de diferitele ministere pentru aplicarea legii de organizare a ministerelor, precum și asupra numărului și felului funcțiilor stabilite de ministere;

b) Asupra îndepărtării din serviciu a funcționarilor cari au obținut numiri și înaintări ilegale, pe baza declarațiunilor false a titlurilor de studii.

Pentru îndeplinirea misiunii lor, comisia și subcomisiile pot chema și asculta și experți.

Art. XVI. — Nu intră în atribuțiunile comisiunii :

a) Serviciile de Stat autonome;

b) Direcțiunea generală a poliției, întrucât lucrările relative la încadrarea și repartizarea funcționarilor acestei direcțiuni au fost date prin art. 201 din lege în sarcina unei comisiuni speciale.

Art. XVII. — Acest regulament va intra în vigoare din ziua publicării lui în *Monitorul Oficial*.

Art. XVIII. — Președintele Consiliului de Miniștri este însărcinat cu aducerea la îndeplinirea a dispozițiilor acestui regulament.

Președintele Consiliului de Miniștri,
IULIU MANIU.

CUPRINSUL

I

Legea pentru organizarea Ministerelor

PARTEA I

Serviciile Centrale

TITLUL I

Principii generale

	Pag.
§ 1. — Numirea și revocarea miniștrilor (art. 1—6)	3
§ 2. — Consiliul de Miniștri (art. 7)	4
§ 3. — Despre ministere și miniștri (art. 8—27)	4

TITLUL II

Serviciile Centrale

§ 1. — Președinția Consiliului de Miniștri (art. 28—30)	9
§ 2. — Ministerul de Interne (art. 31—40)	10
§ 3. — Ministerul de Externe (art. 41—42)	12
§ 4. — Ministerul de Finanțe (art. 49—60)	15
§ 5. — Ministerul de Justiție (art. 61—79)	19
§ 6. — Ministerul Instrucției Publice și al Cultelor art. 80—96	23
§ 7. — Ministerul Armatei (art. 37—112)	27
§ 8. — Ministerul Agriculturii și Domeniilor (art. 113— 121)	35
§ 9. — Ministerul Industriei și Comerțului (art. 122— 145)	37
§ 10. — Ministerul Lucrărilor Publice și al Comunicațiilor (art. 146—155)	46
§ 11. — Ministerul Muncii, Sănătății și Ocrotirilor So- ciale (art. 156—167)	50

PARTEA II
Serviciile Interioare

TITLUL I

*Directoratele ministeriale locale (art. 193—194)

		Pag.
§ 1.	— Directorul ministerial local (art. 178—175)	55
§ 2.	— Serviciile directoratelor ministeriale locale (art. 176—180)	56
§ 3.	— Serviciul ministerial al internelor (art. 181—184)	58
§ 4.	— Serviciul ministerial local al finanțelor (art. 185)	58
§ 5.	— Serviciul ministerial local al instr. publ. și cul- telor (art. 186—189)	59
§ 6.	— Serviciul ministerial local al agriculturii și do- menii (art. 190—191)	59
§ 7.	— Serviciul ministerial local al industriei și co- merțului (art. 192)	69
§ 8.	— Serviciul ministerial local al lucrărilor publice și comunicațiilor (art. 193—194)	60
§ 9.	— Serviciul ministerial local al muncii, sănătății și ocrotirilor sociale (art. 195—196)	60

TITLUL II

Dispoziții generale și tranzitorii (art. 197—207) 61

II

Expunerea de motive a D-lui Prim-Ministru Iuliu Maniu	64
Avizul Consiliului Legislativ	106
Proces-Verbal No. 107	111
Raportul dela Cameră	112
Raportul dela Senat	116

III

Regulament pentru aplicarea dispozițiilor legii pentru organizarea ministerelor, promulgată cu decretul regal Nr. 2710 din 29 Iulie 1929, în ce privește art. 9 din lege, relativ la gruparea serviciilor Statului pe ministere	119
Regulamentul pentru organizarea și funcționarea comi- sionii instituită pentru încadrarea și repartizarea funcționarilor din administrația centrală și exte- rioară a ministerelor	121